



OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA  
w ŁODZI

---

**RAPORT**

**DOTYCZĄCY WYNIKÓW**

**EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO**

**PRZEPROWADZONEGO W SESJI WIOSENNEJ 2005 ROKU**

---

**ŁÓDŹ 2005**

## **CZĘŚĆ I.**

### **EGZAMIN USTNY**

#### **1. Opis populacji**

Część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego została przeprowadzona w szkołach. Przystąpiło do niej 31223 uczniów z województw łódzkiego (20017 zdających) i świętokrzyskiego (11206 zdających), w tym 24982 uczniów liceów ogólnokształcących i 6241 uczniów liceów profilowanych.

Egzamin zdawany był na jednym poziomie i oceniany przez przedmiotowe zespoły egzaminacyjne, w których skład wchodził nauczyciele języka polskiego, przy czym co najmniej jeden z nich był zatrudniony w innej szkole.

#### **2. Opis egzaminu**

Egzamin trwał do 25 minut i składał się z dwóch następujących bezpośrednio po sobie części:

- wypowiedzi zdającego na temat wybrany na początku roku szkolnego (do 15 min.)
- rozmowy zdającego z egzaminatorem dotyczącej prezentowanego tematu i związanej z nim bibliografii (do 10 min.)

W części pierwszej egzamin sprawdzał przede wszystkim umiejętność mówienia oraz wiedzę w zakresie wyznaczonym przez temat. W części drugiej sprawdzane były: rozumienie pytań, umiejętność formułowania odpowiedzi, umiejętność obrony własnego stanowiska. Podczas całego egzaminu sprawdzana i oceniana była sprawność i poprawność językowa.

Egzamin oceniany był na podstawie jednakowych w całym kraju kryteriów uwzględniających: prezentację (sposób realizacji tematu i kompozycję wypowiedzi), rozmowę i język.

Maksymalnie zdający mógł otrzymać 20 punktów. Zdający zdał egzamin, jeżeli uzyskał co najmniej 30% maksymalnej liczby punktów.

#### **3. Wyniki egzaminu ustnego**

Na terenie działania OKE w Łodzi ustny egzamin maturalny z języka polskiego cechowała wysoka zdawalność. Spośród 31223 zdających 30% progu zaliczenia nie osiągnęło zaledwie 404 zdających, co stanowi około 1,3 % wszystkich przystępujących do egzaminu. Również analiza statystyczna wyników ustnego egzaminu maturalnego z języka polskiego pozwala na stwierdzenie, że był on dla zdających dość łatwy.

<b>Egzamin ustny – OKE</b>	
<b>I. Liczba zdających</b>	31223
<b>Średnia</b>	14,85
<b>Odchylenie standardowe</b>	4,49
<b>Mediana</b>	15
<b>Dominanta</b>	20
<b>Maksymalny wynik</b>	20
<b>Minimalny wynik</b>	0
<b>Rozstęp</b>	20
<b>Łatwość</b>	0,74

Tabela nr 1. Ogólne wyniki egzaminu ustnego

Wskaźnik	Język polski – egzamin ustny					
	woj. łódzkie			woj. świętokrzyskie		
	ogółem	LO	LP	ogółem	LO	LP
Liczebność	20017	16402	3615	11206	8580	2626
Wynik maksymalny	20	20	20	20	20	20
Wynik minimalny	0	0	0	0	0	0
Wynik średni	14,65	15,14	12,44	15,20	15,77	13,33
Odchylenie standardowe	4,57	4,33	4,95	4,32	4,02	4,73

Tabela nr 2. Wyniki egzaminu ustnego uczniów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych w województwie łódzkim i świętokrzyskim

Wskaźnik	Język polski – egzamin ustny	
	m. Łódź	m. Kielce
Liczebność	7088	3405
Wynik maksymalny	20	20
Wynik minimalny	0	0
Wynik średni	14,85	15,86
Odchylenie standardowe	4,63	4,15

Tabela nr 3. Wyniki egzaminu ustnego w Łodzi i Kielcach

Potwierdzeniem opinii o łatwości egzaminu jest wartość współczynnika łatwości, który wynosi  $p=0,74$ . Charakterystyczne jest również, że modalna (dominanta) wynosi 20, co oznacza, że wynikiem najczęściej uzyskiwanym przez zdających był wynik maksymalny. Wysoki jest również średni wynik zdających – 14,85 punktu, co oznacza, że średnio zdający uzyskiwali około 74% możliwych do zdobycia punktów.



Wykres nr 1

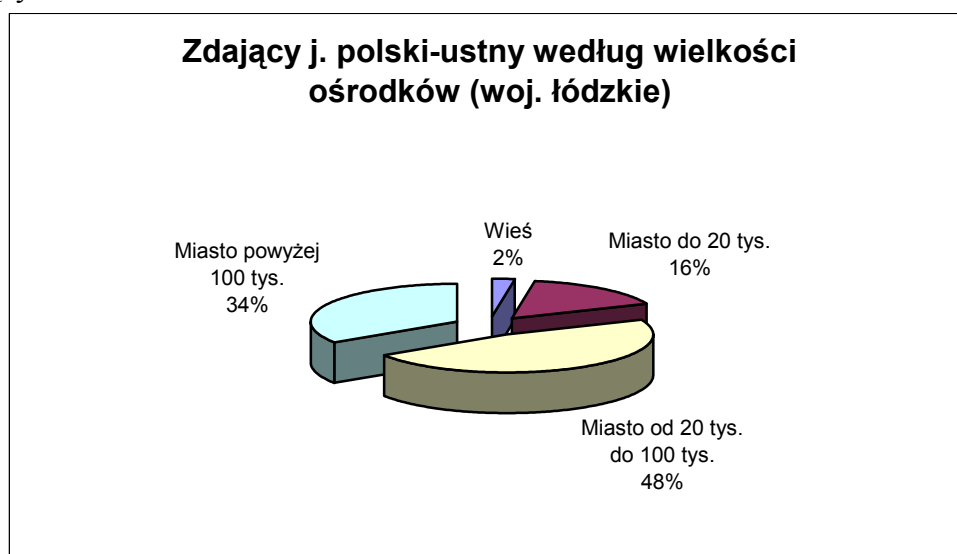
Rozkład częstości wyników egzaminu ustnego (*wykres nr 1*) ma charakter ujemnie skośny. Świadczy to o wyraźnym przesunięciu wyników w stronę wartości wysokich, co stanowi potwierdzenie łatwości egzaminu. Można również mówić o rozkładzie dwumodalnym, bowiem wyraźnie zaznaczają się tu odpowiadający dominancie wynik dwudziestopunktowy i najczęstszy obok niego wynik piętnastopunktowy odpowiadający medianie, a więc wynikowi środkowemu. Na uwagę zasługuje również dość wysoki słupek obrazujący wynik sześciopunktowy. Oznacza to, że stosunkowo duża liczba przystępujących do egzaminu zaliczyła go na poziomie 30% progu zaliczenia.

### 3.1. Wyniki egzaminu ustnego absolwentów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych

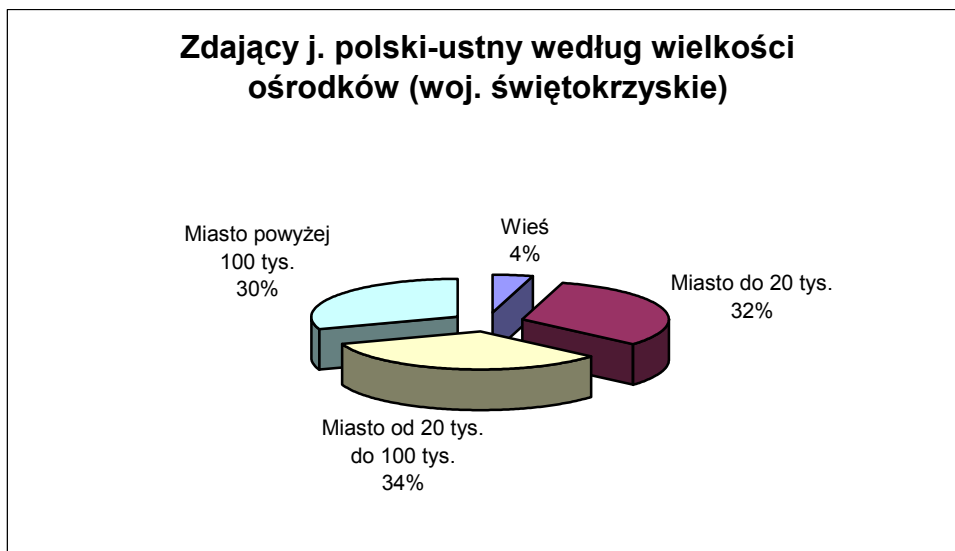
Wyniki egzaminu ustnego osiągnięte przez absolwentów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych w obu województwach przedstawia tabela nr 2. Porównanie średniego wyniku absolwentów LO i LP ukazuje, że zarówno w województwie łódzkim, jak w województwie świętokrzyskim uczniowie liceów ogólnokształcących uzyskali wyniki wyższe. Średni wynik absolwentów LO w województwie łódzkim to 15,14 punktu, natomiast w województwie świętokrzyskim 15,77 punktu. Absolwenci liceów ogólnokształcących w województwie świętokrzyskim uzyskali więc wyniki nieznacznie lepsze niż ich koledzy w województwie łódzkim. Przedział wyników typowych dla absolwentów LO w województwie świętokrzyskim to 11,75 – 19,79 punktu, w województwie łódzkim 10,81 – 19,47. Średni wynik absolwentów LP w województwie łódzkim wynosi 12,44 punktu i jest o 2,7 punktu niższy niż absolwentów LO. Średni wynik absolwentów LP w województwie świętokrzyskim wyniósł 13,33 i był o 2,44 niższy niż absolwentów LO. Absolwenci LP w woj. świętokrzyskim uzyskali wyniki nieco wyższe niż absolwenci LP w woj. łódzkim. Przedział wyników typowych dla LP w województwie świętokrzyskim to 8,6 – 18,06 punktu, a w województwie łódzkim 7,49 – 17,39 punktu.

### 3.2 Wyniki zdających ustny egzamin maturalny według wielkości ośrodków

Wykresy ukazują procentowy udział zdających egzamin ustny w różnej wielkości ośrodkach na terenie województw łódzkiego i świętokrzyskiego. Jak widać, w obu województwach najczęściej zdających przystąpiło do egzaminu w miastach liczących od 20 do 100 tysięcy mieszkańców.



Wykres nr 2



Wykres nr 3

Niżej zamieszone tabele ukazują wyniki, jakie osiągnęli zdający ustny egzamin maturalny w różnej wielkości ośrodkach województw łódzkiego i świętokrzyskiego.

<b>Język polski – egzamin ustny woj. łódzkie</b>				
	<b>Wieś</b>	<b>Miasto do 20 tys.</b>	<b>Miasto od 20 tys. do 100 tys.</b>	<b>Miasto powyżej 100 tys.</b>
<b>Liczba zdających</b>	490	3226	9460	6841
<b>Średnia</b>	13,90	14,05	14,78	14,82
<b>Odchylenie standardowe</b>	4,63	4,62	4,46	4,66
<b>Mediana</b>	15	15	15	15
<b>Dominanta</b>	20	15	20	20
<b>Maksymalny wynik</b>	20	20	20	20
<b>Minimalny wynik</b>	0	0	0	0
<b>Rozstęp</b>	20	20	20	20

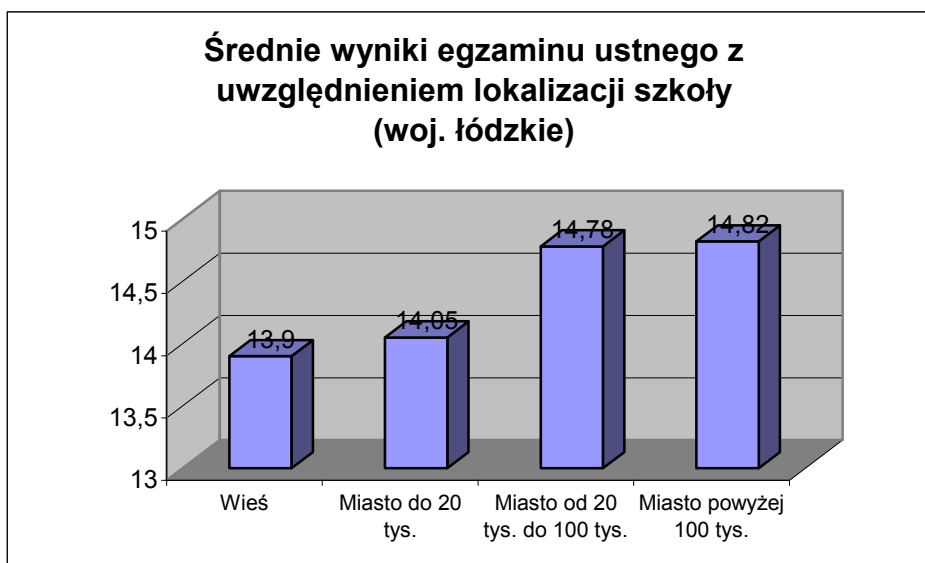
Tabela nr 4. Wyniki egzaminu ustnego według wielkości ośrodków – woj. łódzkie

<b>Język polski – egzamin ustny woj. świętokrzyskie</b>				
	<b>Wieś</b>	<b>Miasto do 20 tys.</b>	<b>Miasto od 20 tys. do 100 tys.</b>	<b>Miasto powyżej 100 tys.</b>
<b>Liczba zdających</b>	504	3587	3710	3405
<b>Średnia</b>	14,25	14,75	15,15	15,86
<b>Odchylenie</b>	4,81	4,42	4,23	4,15

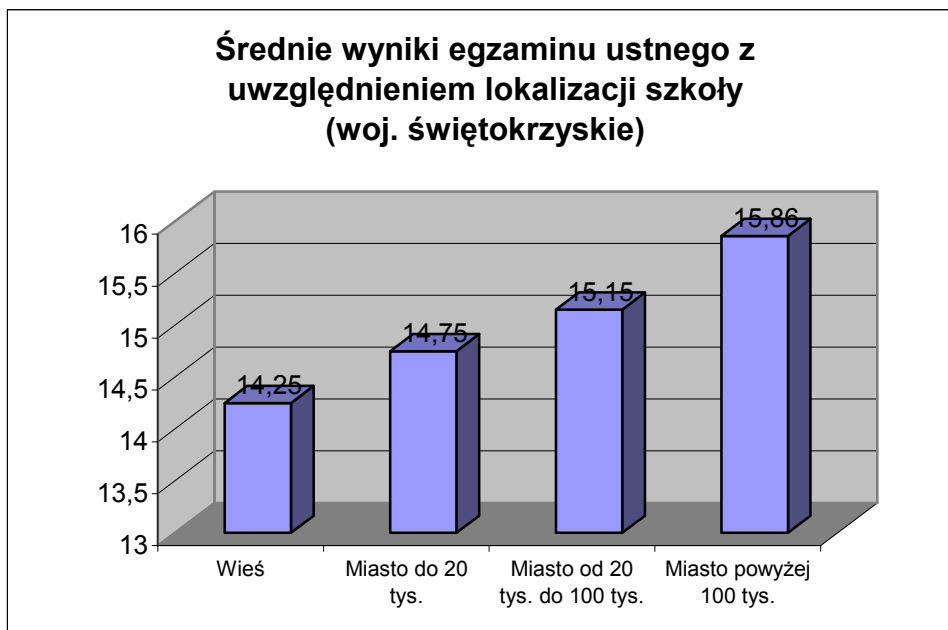
<b>standardowe</b>				
<b>Mediana</b>	15	15	16	17
<b>Dominanta</b>	20	20	20	20
<b>Maksymalny wynik</b>	20	20	20	20
<b>Minimalny wynik</b>	0	0	0	0
<b>Rozstęp</b>	20	20	20	20

Tabela nr 5 Wyniki egzaminu ustnego według wielkości ośrodków – woj. świętokrzyskie

Najniższy średni wynik z egzaminu uzyskali zdający w ośrodkach wiejskich i małych miastach, przy czym pochodzący z tych ośrodków maturzyści w województwie świętokrzyskim uzyskali średnią nieco wyższą (odpowiednio 14,25 i 14,75 punktu) niż maturzyści w województwie łódzkim (13,90 i 14,05 punktu). Najwyższy średni wynik osiągnęli maturzyści z dużych miast, przy czym znów średnia zdających z województwa świętokrzyskiego była nieco wyższa - 15,86 punktu (woj. łódzkie 14,82). W obu województwach dominantę stanowiło 20 punktów, zaś mediana w województwie łódzkim, niezależnie od wielkości ośrodka, wynosiła 15 punktów, natomiast w województwie świętokrzyskim była zróżnicowana i w ośrodkach wiejskich i małych miastach wynosiła 15 punktów, w średnich miastach 16 punktów, a w dużych miastach 17 punktów. Zależności między wielkością ośrodka, a uzyskanym przez zdających wynikiem ilustrują poniższe wykresy.



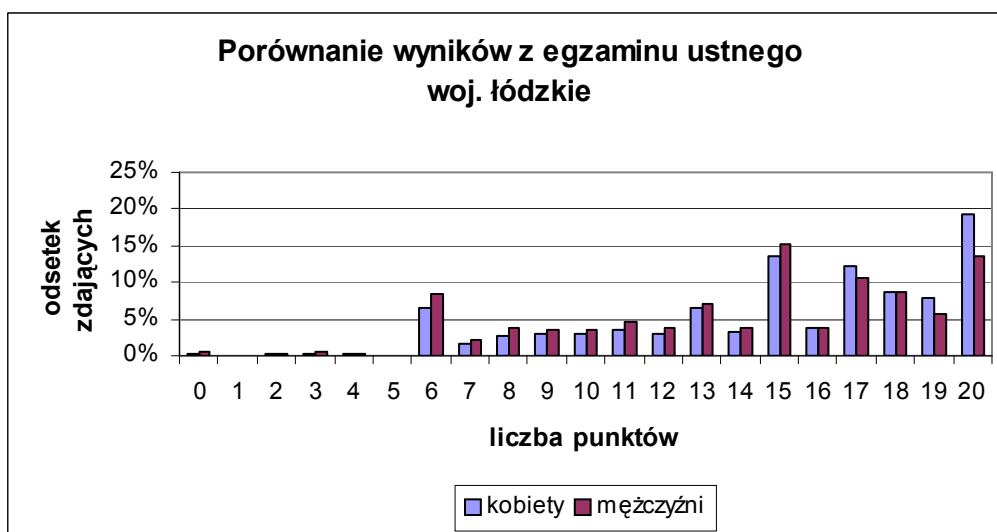
Wykres nr 4



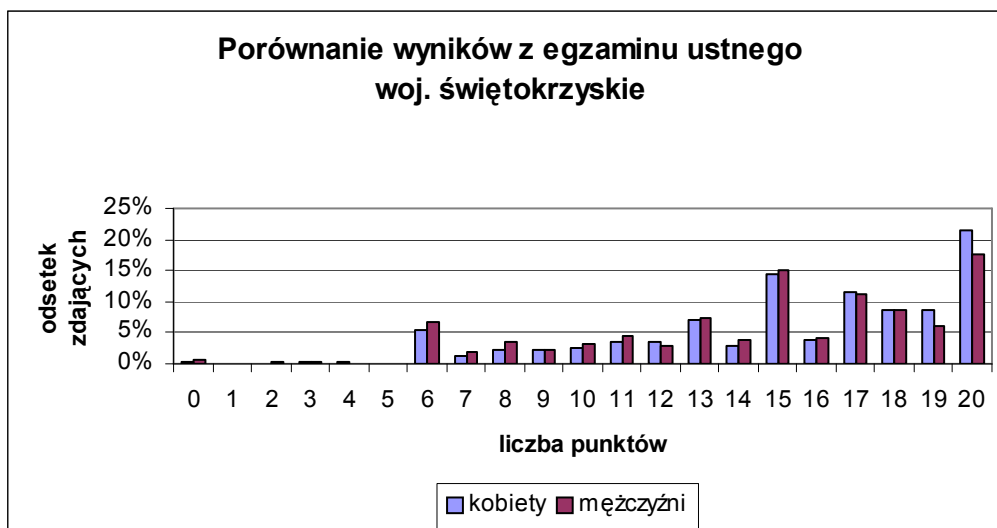
Wykres nr 5

### 3.3. Wyniki ustnego egzaminu maturalnego mężczyzn i kobiet

Analiza wyników ustnego egzaminu maturalnego w województwach łódzkim i świętokrzyskim pozwala na stwierdzenie, że był on łatwiejszy dla zdających go kobiet niż mężczyzn.



Wykres nr 6

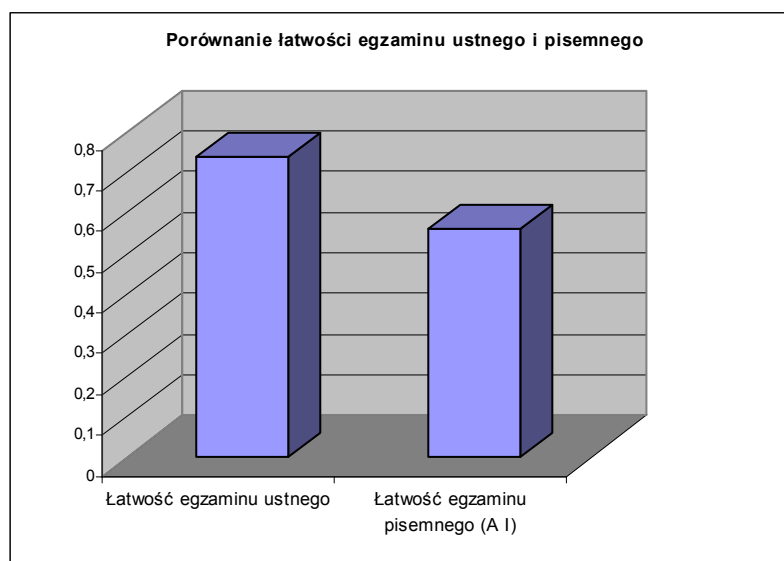


Wykres nr 7

Porównanie wyników uzyskiwanych przez kobiety i mężczyzn wskazuje, że kobiety znacznie częściej niż mężczyźni uzyskiwały na egzaminie maksymalną liczbę punktów. Wynik ten osiągnęło 21% kobiet w województwie świętokrzyskim i 19% kobiet w województwie łódzkim. 20 punktów uzyskało natomiast ok. 18% mężczyzn w województwie świętokrzyskim i 14% w województwie łódzkim. Można też zauważyć, że mężczyźni częściej niż kobiety uzyskiwali wyniki niskie na poziomie 30% progę zaliczenia. Wynik ten (6 punktów) uzyskało ok. 6% mężczyzn w województwie świętokrzyskim i 8% mężczyzn w województwie łódzkim. Analogiczny wynik uzyskało 5% kobiet w województwie świętokrzyskim i 6% kobiet w województwie łódzkim.

Mężczyźni stanowili również większy odsetek tych, którzy nie uzyskali na egzaminie wyniku pozytywnego.

#### 4. Porównanie wyników egzaminu ustnego i pisemnego



Wykres nr 8



Porównanie wskaźników łatwości egzaminu ustnego i egzaminu pisemnego (Arkusz I, poziom podstawowy) wskazuje, że ustna część egzaminu maturalnego była dla zdających zdecydowanie łatwiejsza od części pisemnej na poziomie podstawowym. Wskaźnik łatwości dla egzaminu ustnego wyniósł 0,74, natomiast dla egzaminu pisemnego 0,56, co oznacza, że egzamin pisemny był dla zdających umiarkowanie trudny.

## **5. Uwagi końcowe**

Wyniki ustnego egzaminu maturalnego z języka polskiego można uznać za satysfakcjonujące, lecz zarazem nieco zaskakujące w kontekście wyników egzaminu pisemnego. Są to przecież bardzo różniące się wyniki tych samych uczniów. Niestety, zgodnie z procedurami egzaminacyjnymi przekazywane do OKE przez szkoły protokoły wyników egzaminu ustnego uwzględniają jedynie wynik końcowy zdających. Nie pozwala to na dokonanie szczegółowej analizy umiejętności sprawdzanych podczas prezentacji i rozmowy, a tym samym wnioskowanie o stopniu ich opanowania.

Z przeprowadzonych przez pracowników OKE w Łodzi obserwacji egzaminu ustnego wynika, że zdający najlepiej radzili sobie z prezentacją, do której byli na ogół dobrze przygotowani pod względem merytorycznym. Zdecydowanie gorzej znaczna grupa zadających radziła sobie z formułowaniem odpowiedzi na pytania stawiane przez egzaminatora. Często też można było zaobserwować różnicę w jakości i poprawności języka podczas prezentacji i rozmowy. Trudno więc przesądzać, czy wysoka zdawalność i stosunkowo dobre wyniki egzaminu ustnego są wynikiem rzeczywistych, dobrze ukształtowanych umiejętności zdających, czy też na wynik egzaminu wpłynął charakter kryteriów lub też sposób oceniania przez przedmiotowe zespoły egzaminacyjne.

## **CZĘŚĆ II. EGZAMIN PISEMNY**

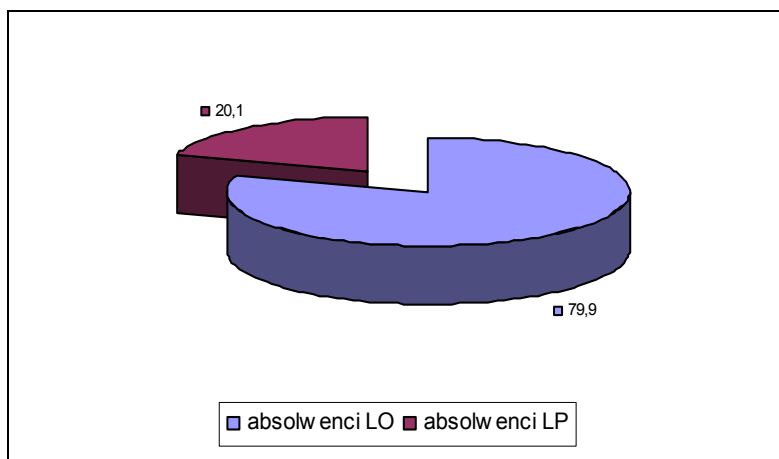
### **1. Uwagi wstępne**

Pisemny egzamin maturalny z języka polskiego był obowiązkowy dla wszystkich zdających.

Część pisemna egzaminu maturalnego z języka polskiego przeprowadzona została w szkołach, do których uczęszczali zdający, lecz oceniana była zewnętrznie przez egzaminatorów powołanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Egzamin pisemny zdający mogli zdawać na dwóch poziomach – podstawowym i rozszerzonym. O wyborze poziomu rozszerzonego zdający decydował podczas egzaminu po rozwiązaniu zadań z poziomu podstawowego. Arkusze egzaminacyjne były jednakowe dla wszystkich zdających w całym kraju (tylko dla uczniów niesłyszących przygotowano odrębny arkusz z poziomu podstawowego). Zawarte w nich zadania egzaminacyjne zostały przygotowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

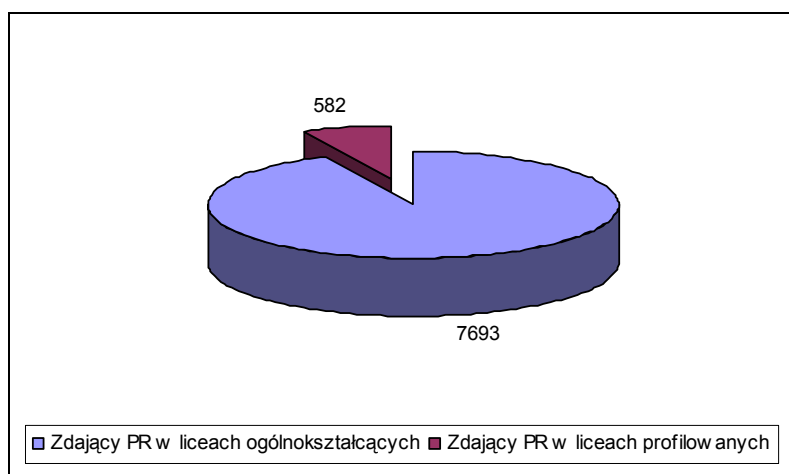
#### **1.1 Opis populacji zdających język polski na pisemnym egzaminie maturalnym w województwie łódzkim i świętokrzyskim.**

W sesji wiosennej 2005 roku do egzaminu maturalnego z języka polskiego przystąpiło ogółem 31253 zdających z 388 szkół, w tym 20043 zdających w województwie łódzkim i 11210 zdających w województwie świętokrzyskim. Większość zdających - 79,9% (24980 piszących) stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących, 6273 zdających to absolwenci liceów profilowanych.



Wykres nr 1

Do egzaminu pisemnego na poziomie rozszerzonym przystąpiło ogółem w obu województwach 8275 zdających, w tym 7693 absolwentów liceów ogólnokształcących i 582 absolwentów liceów profilowanych. Oznacza to, że ten poziom egzaminu wybrało 30,7% absolwentów liceów ogólnokształcących i zaledwie 9,2% absolwentów liceów profilowanych.

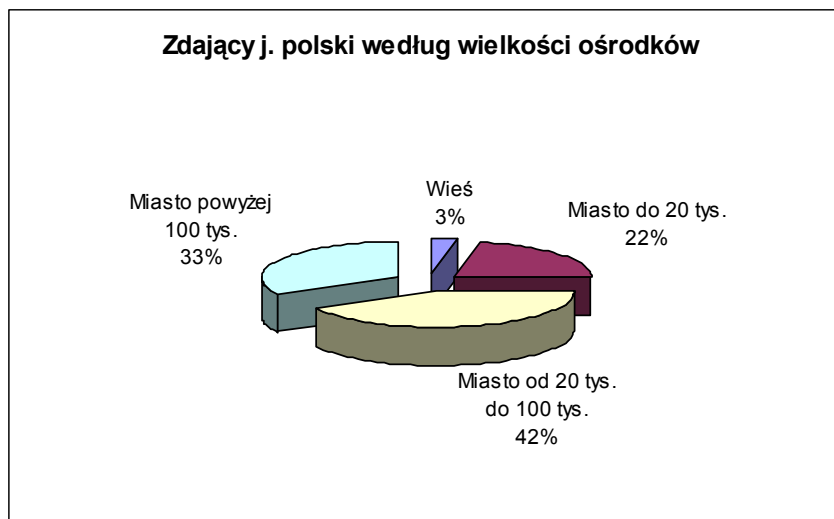


Wykres nr 2

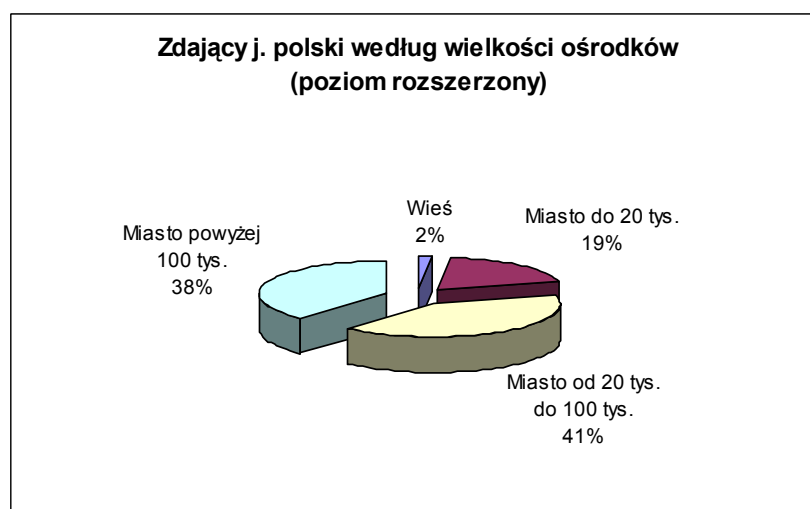
W Łodzi poziom rozszerzony wybrało 39% absolwentów liceów ogólnokształcących i 13% liceów profilowanych, w Kielcach do poziomu rozszerzonego przystąpiło 22,6% absolwentów liceów ogólnokształcących, lecz zaledwie 6,2% absolwentów liceów profilowanych.

W województwie łódzkim poziom rozszerzony wybrało 35% absolwentów liceów ogólnokształcących i 12,2% uczniów liceów profilowanych, w województwie świętokrzyskim 21,4% uczniów liceów ogólnokształcących, natomiast tylko 1,5% absolwentów liceów profilowanych, co stanowi procent znacznie odbiegający od średniej w okręgu OKE w Łodzi.

Większość zdających język polski zarówno na poziomie podstawowym, jak na poziomie rozszerzonym stanowili absolwenci wywodzący się z miast liczących od 20 do 100 tys. mieszkańców. Dotyczy to obu województw. Ilustrują to zamieszczone niżej wykresy.



Wykres nr 3



Wykres nr 4

## 2. Opis arkuszy egzaminacyjnych z języka polskiego

Na egzamin maturalny w maju 2005 roku w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przygotowane zostały dwa arkusze egzaminacyjne, w skład których weszły zadania zredagowane w okręgowych komisjach egzaminacyjnych. Arkusz I dla poziomu podstawowego zawierał jedno zadanie sprawdzające umiejętność rozumienia czytanego tekstu nieliterackiego i dwa zadania (do wyboru) sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu własnego w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym. Arkusz II dla poziomu rozszerzonego zawierał dwa zadania (do wyboru) sprawdzające umiejętność pisania.

Oba arkusze zredagowane były zgodnie z formułą opisaną w *Informatorze maturalnym*, zasadami ustalonymi w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2003 roku, zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych...* oraz wymaganiami egzaminacyjnymi wskazanymi w standardach wymagań egzaminacyjnych.

### **Arkusz I**

Część 1 arkusza zawierała zadanie sprawdzające rozumienie czytanego tekstu, które zobowiązywało do przeczytania tekstu popularnonaukowego wziętego z czasopisma społeczno-politycznego oraz udzielenia odpowiedzi na 16 pytań, sprawdzających jego rozumienie na poziomie znaczeń, związków między elementami znaczeń, funkcjonalności języka i stylu oraz komunikacji (szczegółowy opis sprawdzanych umiejętności zawiera kartoteka testu).

Część 2 arkusza zawierała teksty literackie i zredagowane do nich dwa tematy (do wyboru). Oba tematy dotyczyły tekstów klasycznych w literaturze polskiej i zakorzenionych w dydaktyce szkolnej, które uczniowie powinni znać z lekcji. Zdający mogli wybierać między prozą oraz dramatem pisany wierszem i prozą poetycką.

Temat pierwszy: ***Jaki obraz Polaków XVII wieku wylania się z „Potopu” Henryka Sienkiewicza? Punktem wyjścia swoich rozważań uczyń wnioski z analizy danych fragmentów powieści. Zwróć uwagę na ich znaczenie dla całości utworu*** zobowiązywał do zanalizowania dwóch fragmentów z powieści Sienkiewicza na poziomie idei i potraktowania ich jako klucza do odczytania całego utworu z punktu widzenia problemu wskazanego w temacie. Wybrane fragmenty zawierały dwie sprzeczne opinie o społeczeństwie polskim XVII wieku; zadaniem ucznia było znaleźć potwierdzenie obu opinii w całej powieści i wysnuć wnioski z poczynionych spostrzeżeń analitycznych.

Temat drugi: ***Analizując wypowiedzi bohaterów romantycznych, porównaj postawę Kordiana i Męza. W interpretacyjnych wnioskach wykorzystaj wiedzę o utworach, z których pochodzą fragmenty*** zobowiązywał do przeanalizowania dwóch fragmentów dramatów romantycznych, charakterystyki ich bohaterów oraz do porównania ich postaw (szczegółowy opis sprawdzanych umiejętności zawiera kartoteka zadań).

### **Arkusz II**

Arkusz II zawierał teksty literackie i dwa tematy (do wyboru) zredagowane w odniesieniu do tych tekstów.

Podstawą obu zadań były utwory literackie napisane w znanej uczniom konwencji i podejmujące problemy omawiane w toku nauki szkolnej.

Temat pierwszy: ***Analizując i interpretując wiersze Tadeusza Różewicza „Ocalony” i Józefa Barana „Mam dwadzieścia pięć lat”, porównaj poetyckie kreacje doświadczeń pokoleniowych i egzystencjalnych*** zobowiązywał zdającego do wykonania analizy i interpretacji porównawczej dwóch wierszy z drugiej połowy XX wieku.

Temat drugi: ***Dokonaj analizy i interpretacji opowiadania „Zabawa w klucz” Idy Fink, zwracając uwagę na sposób podjęcia tematu zagłady Żydów w czasie II wojny światowej*** wymagał natomiast od zdającego napisania analizy i interpretacji jednego tekstu prozatorskiego, opublikowanego w Polsce na początku XXI wieku (szczegółowy opis sprawdzanych umiejętności zawiera kartoteka zadań).

## KARTOTEKA ZADAŃ NA MATURE Z JĘZYKA POLSKIEGO W MAJU 2005

### Część I

<b>ARKUSZ I Poziom podstawowy</b>				
<b>zadanie sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem</b>				
<b>Sprawdzana czynność</b> Zdający:	<b>Nr</b> <b>zadania</b>	<b>Standard</b>	<b>Zakres treści obszaru I</b> Zdający:	<b>pkt</b>
odczytuje sens słów, związków frazeologicznych, zdań...	4,5	II/17	wie o sensie dosłownym i intencjonalnym aktu mowy	2
odczytuje sens akapitu	2, 6, 12, 13	II/17	wie o sensie dosłownym i intencjonalnym aktu mowy	4
odczytuje sens kilku akapitów	7, 8, 11	II/17	wie o sensie dosłownym i intencjonalnym aktu mowy	4
odczytuje sens całego tekstu	14	II/18	wie o sensie dosłownym i intencjonalnym aktu mowy	2
rozpoznaje intencje nadawcy	3, 10	II/20	wie o sensie dosłownym i intencjonalnym aktu mowy	3
rozpoznaje środki językowe	1	II/22	wie, czym się różni polszczyzna pisana od mówionej	1
rozpoznaje związki między akapitami	9	II/19	zna zasady kompozycji dłuższych wypowiedzi pisemnych	1
rozpoznaje funkcję (gatunek) tekstu;	16	II/23	zna cechy tekstu popularnonaukowego	1
oddziela informacje od opinii	15	II/24	wie o sensie dosłownym i intencjonalnym aktu mowy	2
odtwarza informacje zawarte wprost w tekście	2, 6, 11, 13,	II/24	wie o sensie dosłownym aktu mowy	5
przetwarza informacje z tekstu	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16	II/24	wie o sensie intencjonalnym aktu mowy, zna zasady przekształcania tekstu	15

**Część 2**

Lp.	<b>Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu własnego</b>				pkt za całe zadanie
	<b>Temat 1.</b>				
	<b>Sprawdzana umiejętność</b> Zdający:	<b>Nr kryt.</b>	<b>Standard</b>		
1.	umiejszcawia fragment utworu w całości	1a, 1b	II 25	I 18	25
2.	interpretuje utwór na podstawie jego analizy	1c, 1d	III 13	I 18, 22	
3.	charakteryzuje bohatera zbiorowego	2a, b, c, d, e, f, g, h, 3a, b, c, d, e, f, g	II 26	I 22	
4.	rozpoznaje nadawcę i sposoby jego kreowania w utworze	2i, 2j, 3h	II 26	I 22	
5.	formułuje wnioski	4, 7	III 17	I 18, 32	
6.	selekcjonuje materiał i dobiera argumenty	5, 6	III 12	I 18, 22	
8.	przywołuje właściwe konteksty	7 (pełny wniosek)	II 34 III 16,	I 18, 28	
9.	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	II	III 11	I 32	5
10.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	III	III 3 III 21	I 13	5
11.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV	III 1, 2	I 4	12
12.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	III 1	I 4	3
<b>Temat 2.</b>					
1.	rozpoznaje i przedstawia bohatera	1a; 3a	II 26	I 18, 22	25
2.	charakteryzuje bohatera	1b, c, d, f, i, l 3c, e, f, g, j, h, k, l	II 26	I 18, 22	
3.	rozpoznaje relację :bohater – świat zewnętrzny	1h,	II 26	I 18, 22	
4.	rozpoznaje typowy dla romantycznego bohatera wewnętrzny konflikt pragnienia i niemocy	1e, j, k, m, n, o, p	II 26, 42	I 18, 22	
5.	określa rolę romantycznego bohatera w społeczeństwie	3b, 3d	II 43	I 18	
6.	przywołuje właściwe konteksty (kontekst macierzysty)	2; 4	II 34, III 16	I 18, 28	
7.	podsumowuje obserwacje analityczne; formułuje i uzasadnia opinie	5	III 17, 18	I 18	
8.	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	II	III 11	I 32	5

9.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	III	III 3 III 21	I 13	5
10.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV	III 1,2	I 4	12
11.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	III 1	I 4	3

<b>ARKUSZ II Poziom rozszerzony</b>					
<b>LP</b>	<b>Temat 1</b>				
1.	określa bohatera literackiego, określa podmiot liryczny	1a,b, c,e,f, g	II 26	<b>I 5</b>	22
2.	uzasadnia różnice w kreacji podmiotu lirycznego w obu wierszach	1d		I 22	
3.	rozpoznaje formy wypowiedzi	2a	II 26	<b>I 5,</b> I 22	
4.	rozpoznaje cechy kompozycji wierszy	2b,f	II 27; II 40;		
5.	rozpoznaje cechy obrazowania	2c	II 30, <b>II 3,</b> <b>9,11,</b> III 14		
6.	rozpoznaje cechy stylu i języka	2d,g, i	II 30, <b>II 9</b>		
7.	rozpoznaje związki między tekstami	2e	II 40, III 14	I 22, <b>I 5</b>	
8.	interpretuje obraz świata	2h,3	III 13,	I 22, <b>I 14</b>	
9.	interpretuje treści egzystencjalne wierszy	4	III 13,	I 22, <b>I 14</b>	

10.	wykorzystuje konteksty	4c	II 33, III 16 <b>II 2,</b>	I 28, <b>I 6</b>	
11.	funkcjonalnie posługuje się pojęciami z poetyki.	5	III 15	I 21	
12.	formułuje wnioski	6	III 17	I 32	
13.	pisze tekst spójny, stosując właściwą dla interpretacji utworu zasadę kompozycyjną, przestrzegając zasad jego organizacji; nadaje mu właściwy kształt graficzny.	II	III 11; <b>III 1</b>	I 32	3
14.	pisze stylem o cechach indywidualnych, komunikatywnym, żywym, dostosowanym do formy wypowiedzi.	III	III 3; III 21 <b>III 4</b>	I 13	3
15.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą.	IV	III 1,2	I 4	10
16.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	III 1	I 4	2
<b>Temat 2.</b>					
1.	określa gatunek literacki	1a, b		I 20	22
2.	określa temat i problematykę utworu;	1d	II 25,		
3.	określa narrację i narratora;	1c	II 26;	I 21, 22	
4.	analizuje konstrukcję czasu i określa jej funkcję (dostrzega wyznaczniki poetyki utworu i wyznaczniki jego struktury artystycznej)	2	<b>II 11;</b>	I 21, 22	
5.	analizuje konstrukcję przestrzeni i określa jej funkcję (dostrzega wyznaczniki poetyki utworu i wyznaczniki jego struktury artystycznej); analizuje topos domu	3	II 25; <b>II 11; II 3;</b> <b>II 1</b>	I 19, 20	
6.	wskazuje bohaterów utworu i analizuje ich kreacje (rozpoznaje bohaterów i sposoby ich kreowania) interpretuje kreację bohaterów	4	II 26	I 19,	



7.	wskazuje słowo - klucz i wykorzystuje je w odczytaniu sensu utworu	5	II 29	I 22	
8.	rozpoznaje funkcję tekstu i wskazuje środki językowe służące tej funkcji; rozpoznaje w tekście językowe środki artystycznego wyrazu	6	II 30	I 9, 10,	
9.	wskazuje konteksty utworu i wykorzystuje je w interpretacji	7	II 34; III 16	I 28	
10	podsumowuje obserwacje analityczne, formułuje wnioski interpretacyjne	8	III 17	I 22, I 31	
11.	pisze tekst spójny, stosując właściwą dla interpretacji utworu zasadę kompozycyjną, przestrzegając zasad jego organizacji; nadaje mu właściwy kształt graficzny.	II	III 11	I 32	3
12.	pisze stylem o cechach indywidualnych, komunikatywnym, jasnym i swobodnym, dostosowanym do tematu i formy wypowiedzi.	III	III 3, III 4; III 21	I 13	3
13.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV	III 1,2	I 4	10
14.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	III 1	I 4	2

## 2. Wyniki egzaminu maturalnego

### 3.1. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka polskiego

Rozwiązanie zadań zawartych w Arkuszu I (poziom podstawowy) stanowiło warunek zaliczenia egzaminu maturalnego z języka polskiego. Za zadania znajdujące się w arkuszu zdający mógł otrzymać łącznie 70 punktów, z czego 20 przypadło na zadania składające się na test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu nieliterackiego, natomiast 50 punktów na zadanie sprawdzające umiejętność pisania własnego tekstu na podstawie analizy i interpretacji tekstu literackiego (wypracowanie). Zdający zdał egzamin maturalny, jeżeli za rozwiązane zadania z Arkusza I otrzymał co najmniej 30% ogólnej sumy punktów, czyli 21 punktów. Wyniki uzyskane przez przystępujących do egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie podstawowym stanowią więc miernik zdawalności egzaminu. Liczbę i procentowy udział zdających, którzy na poziomie podstawowym uzyskali 21 i więcej punktów przedstawiają dane zawarte w zamieszczonej niżej tabeli (tabela nr 1).

	Okręg OKE Łódź		
	Ogółem	LO	LP
Liczba zdających język polski	31253	24980	6273
Liczba osób, które uzyskały 21 i więcej punktów na poziomie podstawowym	29992	24380	5612
% udział osób, które <b>nie</b> osiągnęły 21 punktów	4,03%	2,40%	10,54%

Tabela nr 1

**Egzaminu maturalnego z języka polskiego nie zdało 4,03%.** Wobec blisko 96% uzyskujących wynik powyżej progu zaliczenia można mówić o wysokiej zdawalności egzaminu maturalnego z języka polskiego. Wyniki zawarte w tabeli wskazują jednak również, że z egzaminem znacznie lepiej poradzili sobie uczniowie liceów ogólnokształcących (nie zdało tylko 2,4% przystępujących do egzaminu) niż liceów profilowanych, w których progu zaliczenia nie osiągnęło aż 10,54% zdających.

### 3.2. Statystyki opisowe Arkusza I

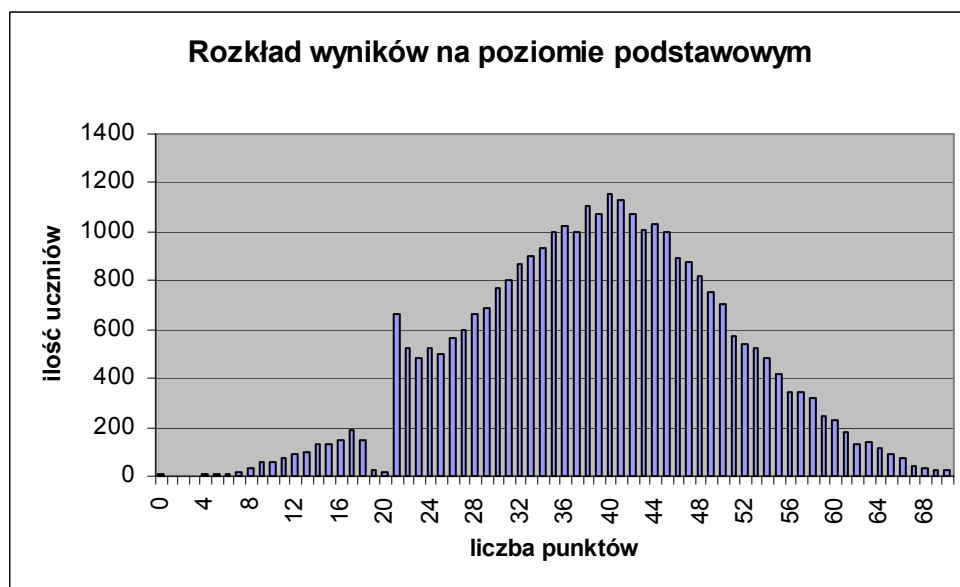
Podstawowe wskaźniki statystyczne dotyczące Arkusza I ukazuje Tabela nr 2.

Arkusze I			
	wszystkich	dla poziomu podstawowego	dla poziomu rozszerzonego
Liczba zdających	31253	22978	8275
Średnia	38,95	36,91	44,61
Odch. standardowe	11,38	10,99	10,48
Mediana	39	37	45
Dominanta	40	40	44
Maksymalny wynik	70	70	70
Minimalny wynik	0	0	5
Rozstęp	70	70	65
Łatwość	0,56	0,53	0,64

Tabela nr 2. Charakterystyka osiągnięć zdających język polski. Arkusz I

O stopniu trudności egzaminu informuje wskaźnik łatwości  $p$ . Jego wartość dla wszystkich zdających wynosi 0,56, co oznacza, że zadania egzaminacyjne z poziomu podstawowego były umiarkowanie trudne – statystyczny piszący otrzymał średnio 56% maksymalnej liczby punktów i wykonał 56% zawartych w arkuszu zadań. Dane zawarte w tabeli nr 2 informują również, że zadania w arkuszu były łatwiejsze dla tych zdających, którzy zdecydowali się zdawać egzamin również na poziomie rozszerzonym ( $p=0,53$ ), niż dla tych, którzy zdawali go tylko na poziomie podstawowym ( $p=0,64$ ). Zdający egzamin również na poziomie rozszerzonym uzyskali także najwyższy średni wynik – 44,61 punktu, podczas gdy średni wynik wszystkich zdających to 38,95, a średni wynik piszących tylko Arkusz I 36,91 punktu.

Ogólny rozkład wyników Arkusza I jest zbliżony do normalnego (wykres nr 5). Wykres jest lekko ujemnie skośny, co wskazuje na średnią trudność zadań arkusza dla egzaminowanych. Odchylenie standardowe dla Arkusza I wynosi 11,38, co oznacza, że w przedziale wyników typowych od 27,57 do 50,33 punktu mieszczą się wyniki 70% zdających. Wynik najczęstszy jest ok. 2 punktów wyższy od średniej.



Wykres nr 5

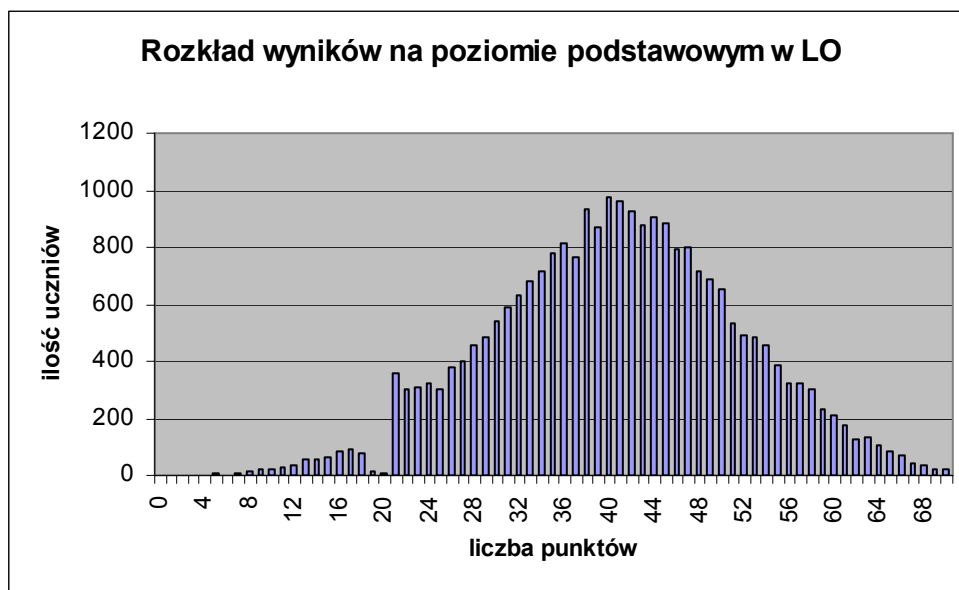
### 3.3. Wyniki Arkusza I absolwentów LO i LP

Na podstawie wskaźników statystycznych wyników punktowych można również dokonać porównania wyników uzyskanych przez absolwentów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych (tabela nr 3).

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie podstawowym (woj. łódzkie i świętokrzyskie)		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	31253	24980	6273
Wynik maksymalny	70	70	68
Wynik minimalny	0	0	0
Wynik średni	38,95	40,63	32,24
Odchylenie standardowe	11,38	10,88	10,83

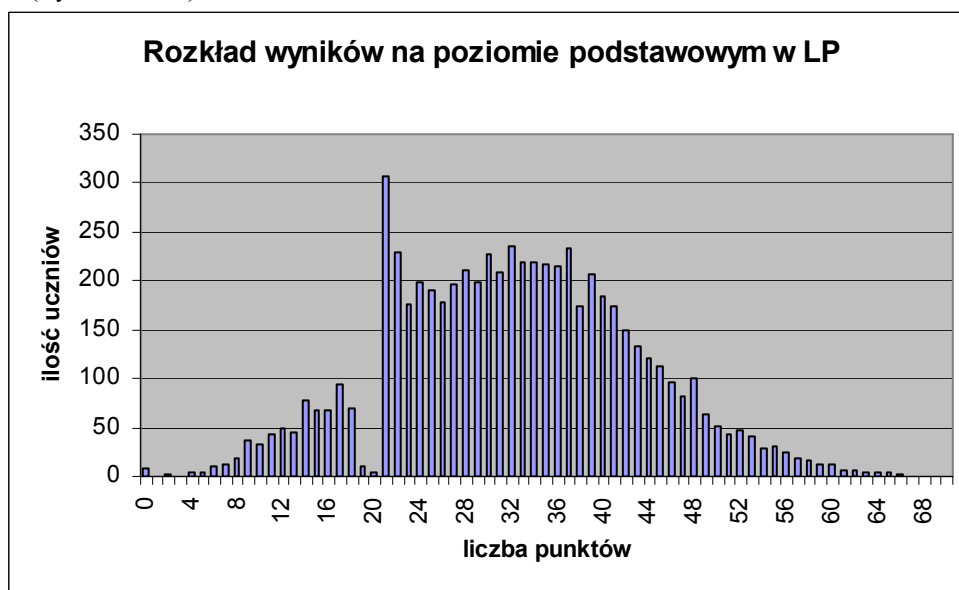
Tabela nr 3. Charakterystyka wyników uczniów LO i LP

Dla absolwentów liceów ogólnokształcących średni wynik to 40,63 punktu. Odchylenie standardowe wynosi 10,88, co oznacza, że 70% zdających z LO uzyskało wynik w przedziale od 29,75 do 51,51 punktu. Rozkład wyników dla absolwentów LO jest niemal identyczny jak dla wyników ogólnych (wykres nr 6). Jest on zbliżony do normalnego, lekko ujemnie skośny, wskazuje na umiarkowaną trudność arkusza dla tych zdających.



Wykres nr 6

Średni wynik dla absolwentów liceów profilowanych wynosi 32,24 punktu, natomiast przedział wyników typowych to 21,41 – 43,07 punktu. Rozkład wyników dla absolwentów liceów profilowanych jest również zbliżony do normalnego, lecz przesunięty nieco bardziej w stronę środka skali, co świadczy o większym stopniu trudności arkusza dla uczniów tego typu szkół (wykres nr 7).



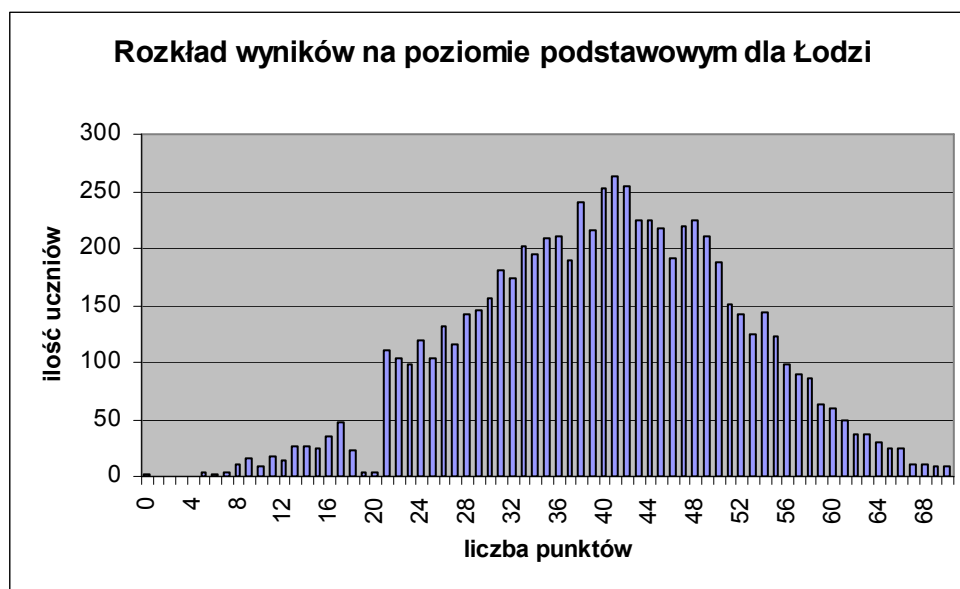
Wykres nr 7

### 3.4. Wyniki Arkusza I dla Łodzi i województwa łódzkiego oraz Kielc i województwa świętokrzyskiego.

Prawidłowość wyników ogólnych potwierdza analiza wyników w Łodzi i Kielcach oraz województwach łódzkim i świętokrzyskim. Ilustrują to *tabele 4 i 5, wykresy 8 i 9* (Łódź i województwo łódzkie) oraz *tabele 5, 6 i wykresy 10, 11* (Kielce i województwo świętokrzyskie).

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie podstawowym (Łódź)		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	7098	6254	844
Wynik maksymalny	70	70	60
Wynik minimalny	0	0	6
Wynik średni	40,02	41,21	31,19
Odchylenie standardowe	11,58	11,28	9,86

Tabela nr 4. Charakterystyka wyników absolwentów LO i LP w Łodzi



Wykres nr 8

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie podstawowym (woj. łódzkie)		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	20043	16407	3636
Wynik maksymalny	70	70	68
Wynik minimalny	0	0	0
Wynik średni	39,35	40,75	33,06

Odchylenie standardowe	11,29	10,93	10,74
------------------------	-------	-------	-------

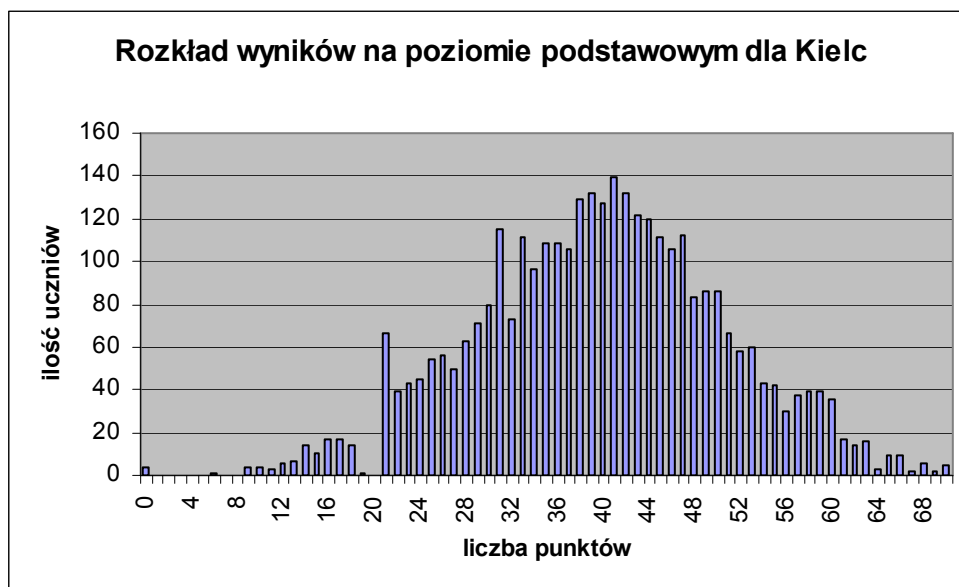
Tabela nr 5. Charakterystyka wyników uczniów LO i LP w województwie łódzkim



Wykres nr 9

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie podstawowym (Kielce)		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	3406	2520	886
Wynik maksymalny	70	70	66
Wynik minimalny	0	10	0
Wynik średni	39,69	41,80	33,70
Odchylenie standardowe	10,89	10,20	10,58

Tabela nr 6. Charakterystyka wyników uczniów LO i LP w Kielcach



Wykres nr 10

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie podstawowym (woj. świętokrzyskie)		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	11210	8573	2637
Wynik maksymalny	70	70	66
Wynik minimalny	0	1	0
Wynik średni	38,23	40,42	31,10
Odchylenie standardowe	11,49	10,77	10,85

Tabela nr 7. Charakterystyka wyników uczniów LO i LP w województwie świętokrzyskim



Wykres nr 11

Porównanie danych zawartych w tabelach i wykresach wskazuje na duże podobieństwo wyników w Łodzi i Kielcach. Średni wynik ogólny w Łodzi to 40,02 punktu (w LO 41,21 punktu, w LP 31,19 punktu) a średni wynik w Kielcach to 39,69 punktu (w LO 41,80 punktu, w LP 33, 70 punktu). O ile wyniki ogólne są bardzo zbliżone, to nieco lepszy wynik osiągnęli uczniowie LO i LP w Kielcach. W województwach łódzkim i świętokrzyskim średni wynik to odpowiednio 39,35 punktu i 38, 23 punktu. Nieco lepsze wyniki osiągnęli uczniowie LO i LP w województwie łódzkim.

### 3.5. Porównanie wyników Arkusza I w różnej wielkości ośrodkach

Różnie kształtowały się też wyniki zdających egzamin maturalny z języka polskiego w zależności od wielkości ośrodka, w którym uczęszczali do szkoły (tabela nr 8).

	Wieś	Miasto do 20 tys.	Miasto od 20 tys. do 100 tys.	Miasto powyżej 100 tys.	Ogółem
<b>Liczba zdających</b>	996	6822	13181	10254	31253
<b>Średnia</b>	33,89	36,50	39,87	39,89	38,95
<b>Odch. standardowe</b>	11,46	11,53	11,06	11,30	11,38
<b>Mediana</b>	33	37	40	40	39
<b>Dominanta</b>	28*	36	40	41	40
<b>Maksymalny wynik</b>	68	70	70	70	70
<b>Minimalny wynik</b>	0	0	0	0	0
<b>Rozstęp</b>	68	70	70	70	70

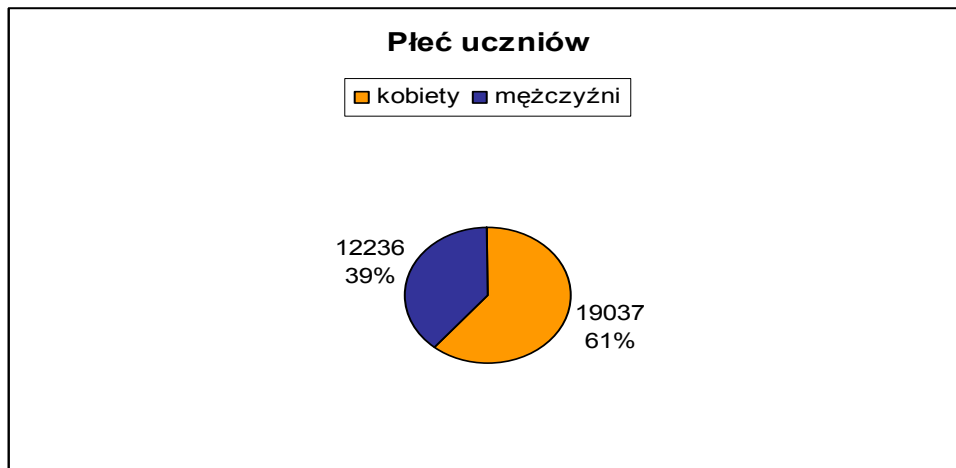
\* Istnieje wiele wartości modalnych. Podano wartość najmniejszą.

Tabela nr 8. Wyniki według wielkości ośrodków

Wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie podstawowym wskazują, że do egzaminu lepiej przygotowani byli absolwenci szkół w większych ośrodkach. Uzyskali oni najwyższe wartości średnie i najwyższe wyniki maksymalne.

### 3.6. Porównanie wyników Arkusza I mężczyzn i kobiet

Ciekawych wniosków dostarcza również analiza wyników Arkusza I ze względu na płeć przystępujących do egzaminu. Jak wskazuje wykres nr 12, większość przystępujących do egzaminu maturalnego stanowiły kobiety.



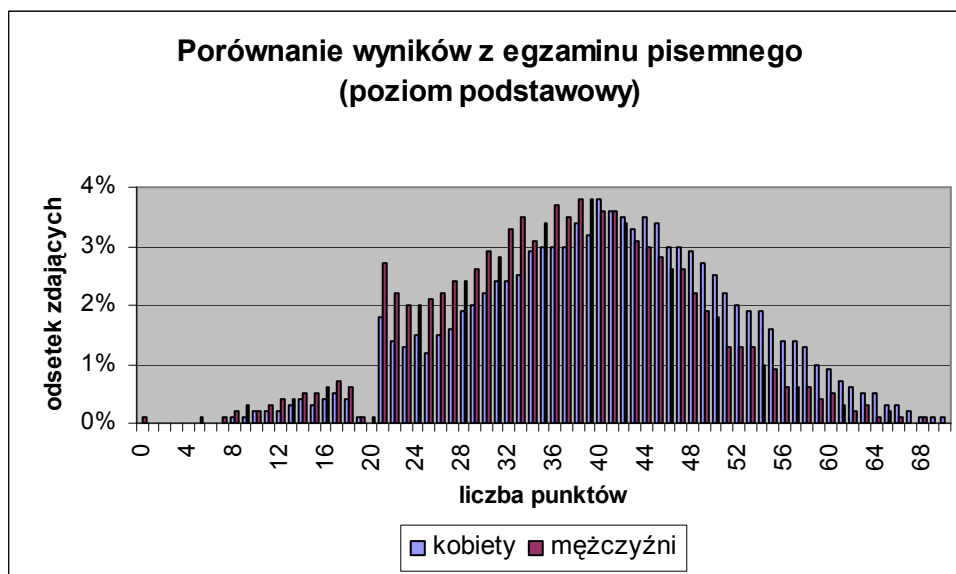
Wykres nr 12



Porównanie wyników osiąganych przez mężczyzn i kobiety na egzaminie maturalnym z języka polskiego ukazują *tabela nr 9* i *wykres nr 13*.

	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
<b>Liczba zdających</b>	12217	19036	31253
<b>Średnia</b>	36,71	40,39	38,95
<b>Odch. standardowe</b>	10,88	11,46	11,38
<b>Mediana</b>	37	41	39
<b>Dominanta</b>	39	40	40
<b>Maksymalny wynik</b>	70	70	70
<b>Minimalny wynik</b>	0	0	0
<b>Rozstęp</b>	70	70	70

Tabela nr 9. Charakterystyka wyników osiąganych przez mężczyzn i kobiety



Wykres nr 13

Kobiety uzyskiwały na egzaminie maturalnym z języka polskiego (poziom podstawowy) wyniki wyższe niż mężczyźni. Średni wynik kobiet - 40,39 punktu, jest o prawie 4 punkty wyższy od średniego wyniku mężczyzn (36,71 punktu). Więcej mężczyzn uzyskiwało wyniki w przedziale 21 – 40 punktów, natomiast więcej kobiet uzyskiwało wyniki powyżej 40 punktów. Poziom podstawowy egzaminu maturalnego z języka polskiego okazał się więc łatwiejszy dla kobiet.

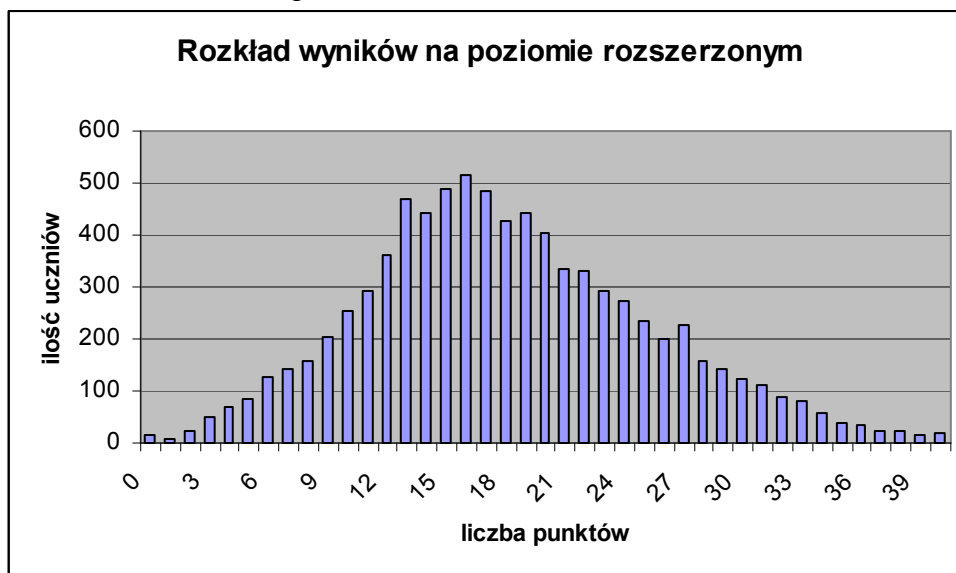
### 3.7. Statystyki opisowe Arkusza II

Podstawowe wskaźniki statystyczne dotyczące Arkusza II ukazuje *tabela nr 10*

Arkusze II	
<b>Liczba zdających</b>	8275
<b>Średnia</b>	18,10
<b>Odch. standardowe</b>	7,26
<b>Mediana</b>	17
<b>Dominanta</b>	16
<b>Maksymalny wynik</b>	40
<b>Minimalny wynik</b>	0
<b>Rozstęp</b>	40
<b>Łatwość</b>	0,45

*Tabela nr 10. Wyniki Arkusza II*

O stopniu trudności zadań zawartych w Arkuszu II informuje wskaźnik łatwości p. Jego wartość dla wszystkich zdających wynosi 0,45 co oznacza, że zadania egzaminacyjne z poziomu podstawowego były trudne – statystyczny piszący otrzymał średnio 45% maksymalnej liczby punktów. Średni wynik rozwiązujących arkusz z poziomu rozszerzonego wynosi 18,10 punktu. Rozkład wyników (wykres 14) dla Arkusza II jest lekko prawoskośny, co stanowi potwierdzenie trudności arkusza dla zdających. Wynik najczęstszy jest o ok. 2 punkty niższy od średniej, zaś przedział wyników typowych, w którym mieści się 70% wyników, to od 10,84 do 15,36 punktu.



*Wykres 14*

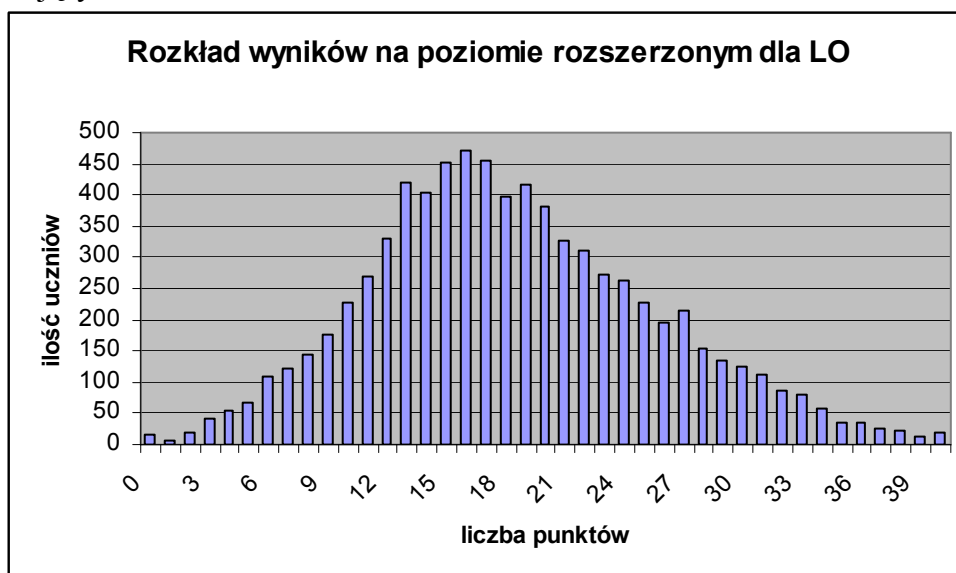
### 3.8. Wyniki Arkusza II absolwentów LO i LP

Jak wspomniano wcześniej, procent zdających wybierających poziom rozszerzony w liceach ogólnokształcących był znacznie wyższy niż wybierających ten poziom egzaminu w liceach profilowanych. Wyniki obu tych grup ukazuje zamieszczona niżej tabela (*tabela nr 11*).

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie rozszerzonym		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	8275	7693	582
Wynik maksymalny	40	40	35
Wynik minimalny	0	0	1
Wynik średni	18,10	18,36	14,70
Odchylenie standardowe	7,26	7,26	6,30

Tabela nr 11. Charakterystyka wyników Arkusza II uczniów LO i LP

Dla absolwentów liceów ogólnokształcących średni wynik to 18,36 punktu – jest więc on nieco wyższy od średniej ogólnej. Odchylenie standardowe wynosi 7,26 co oznacza, że 70% zdających z LO uzyskało wynik w przedziale od 11,1 do 25,62 punktu. Rozkład wyników dla absolwentów LO jest niemal identyczny jak dla wyników ogólnych (wykres nr 15). Jest on zbliżony do normalnego, lekko dodatnio skośny, wskazuje na trudność arkusza dla tych zdających.



Wykres nr 15

Średni wynik dla absolwentów liceów profilowanych wynosi 14,70 punktu, odchylenie standardowe wynosi 6,30, natomiast przedział wyników typowych to od 8,4 do 21,00 punktu. Rozkład wyników dla absolwentów liceów profilowanych jest również zbliżony do normalnego, lecz nieco bardziej prawoskośny, co świadczy o większym stopniu trudności arkusza dla uczniów tego typu szkół (Wykres nr 16). Maksymalny wynik uzyskany przez zdających z liceów profilowanych jest o 5 punktów niższy od maksymalnego wyniku uzyskanego przez absolwentów liceów ogólnokształcących.



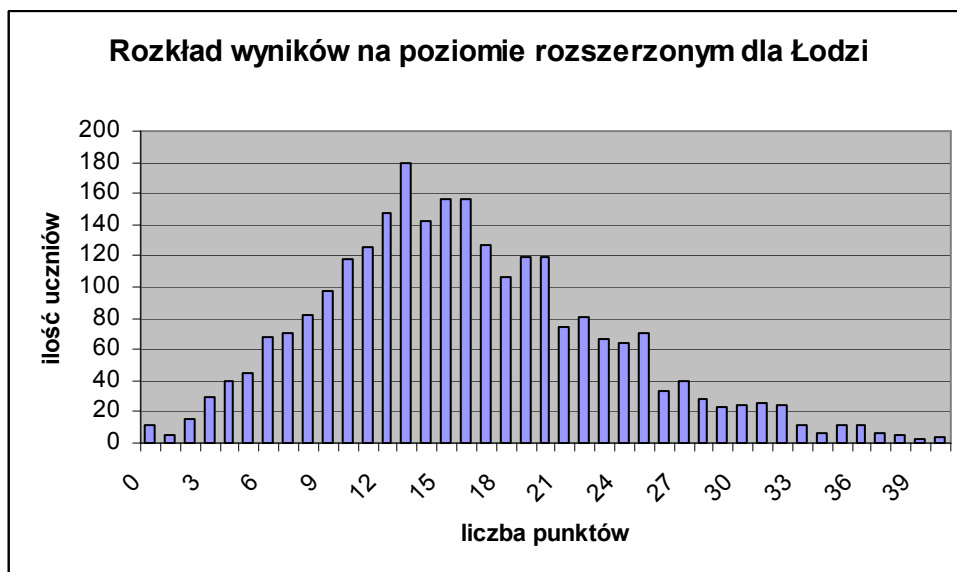
Wykres nr 16

### 3.9. Wyniki Arkusza II dla Łodzi i województwa łódzkiego oraz Kielc i województwa świętokrzyskiego.

Charakterystykę wyników uzyskiwanych przez absolwentów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych w Łodzi i Kielcach oraz województwie łódzkim i świętokrzyskim przedstawiają niżej zamieszczone tabele i wykresy.

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie rozszerzonym		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	2577	2462	115
Wynik maksymalny	40	40	24
Wynik minimalny	0	0	3
Wynik średni	15,99	16,25	10,38
Odchylenie standardowe	7,26	7,24	5,18

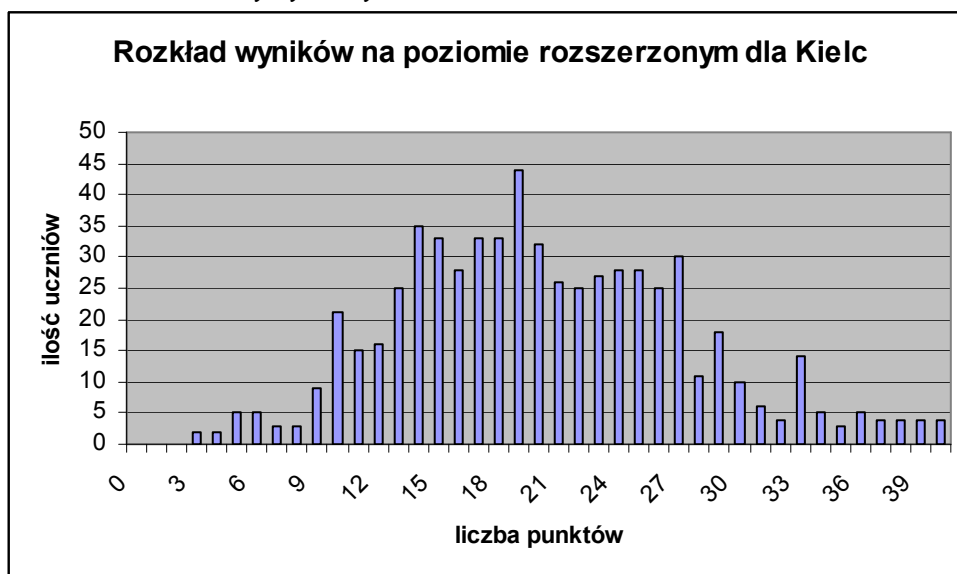
Tabela nr 12. Charakterystyka wyników Arkusza II absolwentów LO i LP w Łodzi



Wykres nr 17

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie rozszerzonym		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	625	571	54
Wynik maksymalny	40	40	26
Wynik minimalny	3	3	4
Wynik średni	20,28	20,77	15,20
Odchylenie standardowe	7,26	7,24	4,98

Tabela nr 13. Charakterystyka wyników Arkusza II absolwentów LO i LP w Kielcach



Wykres nr 18

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie rozszerzonym		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	6298	5851	447
Wynik maksymalny	40	40	33
Wynik minimalny	0	0	1
Wynik średni	17,93	18,19	14,51
Odchylenie standardowe	7,26	7,25	6,43

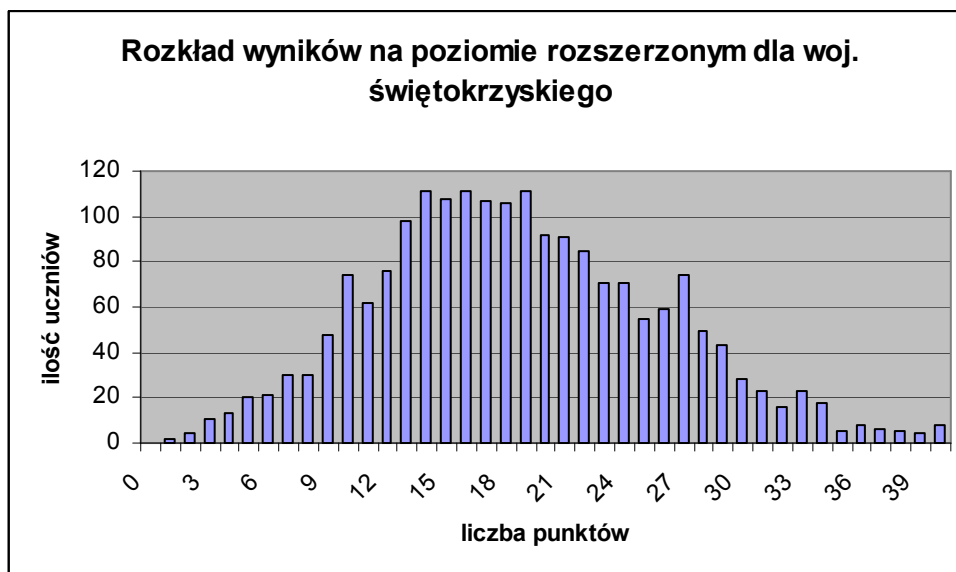
Tabela nr 14. Charakterystyka wyników Arkusza II absolwentów LO i LP w województwie łódzkim



Wykres nr 19

Wskaźnik	Język polski zdawany		
	na poziomie rozszerzonym		
	ogółem	LO	LP
Liczebność	1977	1842	135
Wynik maksymalny	40	40	35
Wynik minimalny	1	1	2
Wynik średni	18,65	18,89	15,33
Odchylenie standardowe	7,23	7,26	5,81

Tabela nr 15. Charakterystyka wyników Arkusza II absolwentów LO i LP w województwie świętokrzyskim



Wykres nr 20

Porównanie danych zawartych w tabelach i wykresach wskazuje na dość duże różnice wyników między zdającymi egzamin na poziomie rozszerzonym w Łodzi i Kielcach. Średni wynik ogólny w Łodzi to 15,99 punktu (*tabela 12*). Średni wynik w Kielcach jest prawie o 4 punkty wyższy i wynosi 20,28 punktu (*tabela 13*). Obszar wyników typowych dla Kielc to przedział od 12,68 do 27,48 punktu, natomiast dla Łodzi wyniki mieszczą się w przedziale od 8,73 do 23,25 punktu. Potwierdzeniem tych różnic są rozkłady wyników dla obu miast.

Rozkład wyników dla Łodzi (*wykres 17*) ma charakter zbliżony do normalnego, lecz jest lekko prawoskośny, co oznacza, że egzamin był dość trudny dla zdających w Łodzi. Rozkład wyników dla Kielc (*wykres 18*), również zbliżony do normalnego, skupia się wokół wartości środkowych, co świadczy o umiarkowanej trudności egzaminu dla tych zdających. Lepszy wynik osiągnęli również absolwenci LO i LP w Kielcach.

Średni wynik absolwentów LO w Kielcach to 20,77 punktu (dla porównania w Łodzi wynik ten to 16,25 punktu), a średni wynik absolwentów LP w Kielcach 15,20 punktu (w Łodzi 10,38). Już nie tak wyraźnie, ale jednak lepsze wyniki uzyskali zdający w województwie świętokrzyskim. Średni wynik to odpowiednio 17,93 punktu dla województwa łódzkiego i 18,65 punktu dla województwa świętokrzyskiego. Lepsze wyniki osiągnęli także absolwenci LO i LP w województwie świętokrzyskim. Średni wynik dla LO w województwie świętokrzyskim wyniósł 18,89 – w województwie łódzkim 18,19; średni wynik dla LP w województwie świętokrzyskim to 15,33 punktu, w województwie łódzkim 14,51 punktu.

Rozkłady wyników dla obu województw są zbliżone do normalnego, lekko prawoskośne, co świadczy, że egzamin na poziomie rozszerzonym był dla zdających dość trudny.

### 3.10. Porównanie wyników Arkusza II w różnej wielkości ośrodkach

Wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym były zróżnicowane w zależności od wielkości ośrodka, w którym uczęszczali do szkoły zdający (*tabela 16*).

	Wieś	Miasto do 20 tys.	Miasto od 20 tys. do 100 tys.	Miasto powyżej 100 tys.	Ogółem
<b>Liczba zdających</b>	132	1587	3405	3151	8275
<b>Średnia</b>	18,39	17,84	19,30	16,93	18,10
<b>Odch. standardowe</b>	7,64	6,80	7,07	7,45	7,26
<b>Mediana</b>	18	17	19	16	17
<b>Dominanta</b>	18	16	16*	13	16
<b>Maksymalny wynik</b>	40	40	40	40	40
<b>Minimalny wynik</b>	3	0	0	0	0
<b>Rozstęp</b>	37	40	40	40	40

Istnieje wiele wartości modalnych. Podano wartość najmniejszą.

Tabela nr 16. Wyniki według wielkości ośrodków

Dane zawarte w tabeli wskazują, że najwyższy średni wynik na poziomie rozszerzonym uzyskali zdający z średnich i małych miast. W miastach do 100 tys. mieszkańców średni wynik to 19,30 punktu, a w miastach do 20 tys. mieszkańców 17,84 punktu. Interesujący jest średni wynik uzyskany przez absolwentów pochodzących ze wsi – 18,39 punktu, choć prawdopodobnie jest on związany z małą liczbą zdających pochodzących z tych ośrodków (132 osoby).

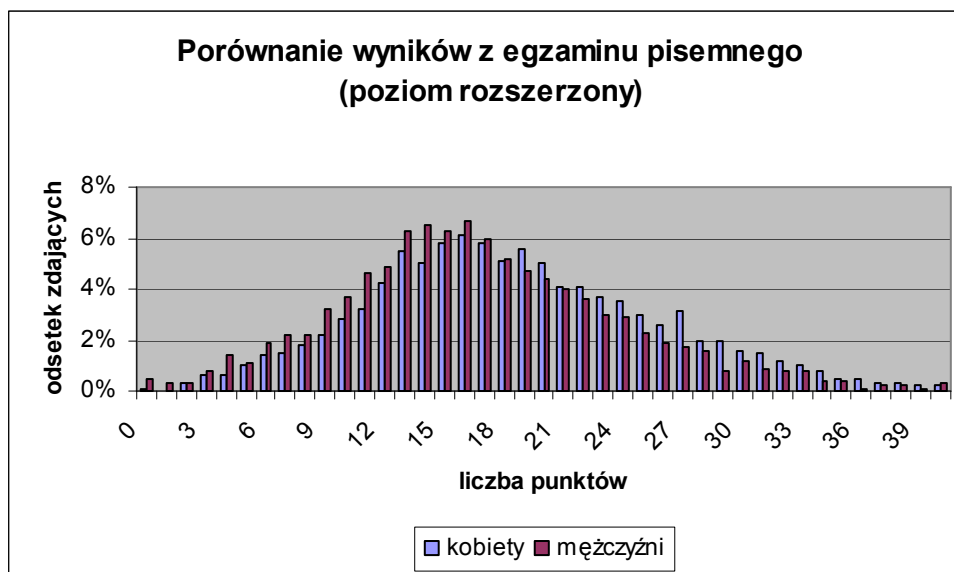
### 3.11. Porównanie wyników Arkusza II mężczyzn i kobiet

Wyniki Arkusza II osiągnęły przez mężczyzn i kobiety na egzaminie maturalnym z języka polskiego ukazują *tabela nr 17* i *wykres nr 21*.

	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
<b>Liczba zdających</b>	2093	6182	8275
<b>Średnia</b>	16,72	18,57	18,10
<b>Odch. standardowe</b>	7,03	7,27	7,26
<b>Mediana</b>	16	18	17
<b>Dominanta</b>	16	16	16
<b>Maksymalny wynik</b>	40	40	40
<b>Minimalny wynik</b>	0	0	0
<b>Rozstęp</b>	40	40	40

Tabela nr 17. Wyniki Arkusza II mężczyzn i kobiet





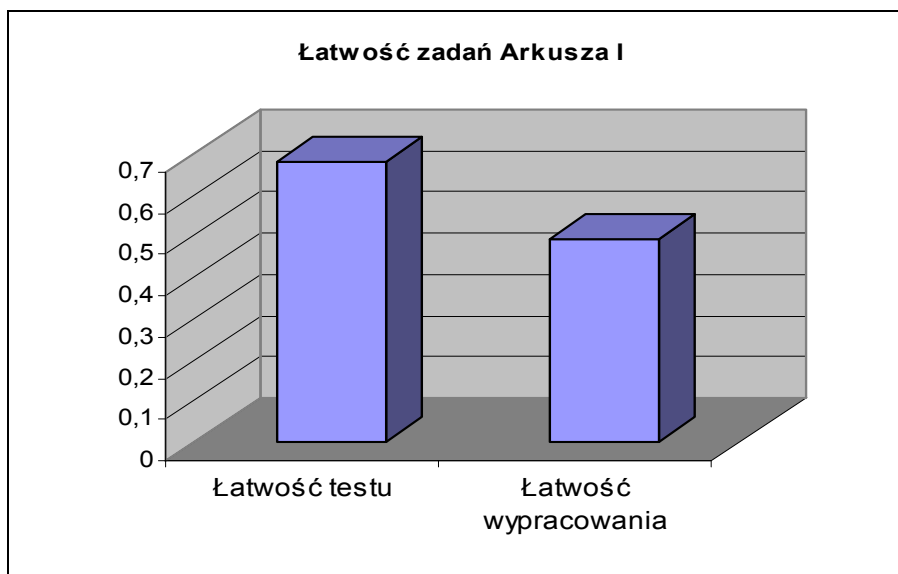
Wykres nr 21

Kobiety uzyskiwały na poziomie rozszerzonym średnie wyniki wyższe od wyników mężczyzn. Średni wynik kobiet to 18,57, zaś mężczyzn 16,72 punktu. Większość wyników kobiet zawierała się w przedziale od 11,3 do 25,84 punktu, większość wyników mężczyzn w przedziale od 9,69 do 23,75 punktu. Rozkład wyników potwierdza, że większy odsetek kobiet uzyskiwał na poziomie rozszerzonym egzaminu wyniki wyższe, natomiast większy odsetek mężczyzn wyniki niższe. Można więc twierdzić, że poziom rozszerzony egzaminu z języka polskiego był łatwiejszy dla kobiet niż dla mężczyzn.

### 3. Analiza arkuszy egzaminacyjnych w podtestach

#### 4.1. Analiza łatwości zadań Arkusza I

Wskaźnik łatwości zadań Arkusza I  $p=0,56$  oznacza, że arkusz egzaminacyjny był dla zdających dość trudny, a statystyczny zdający otrzymał 56% możliwych do uzyskania punktów. W arkuszu znajdowały się dwa zupełnie odmienne testy, sprawdzające różne polonistyczne kompetencje zdających. W części pierwszej arkusz zawierał składający się z 16 zadań test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu, w części drugiej od zdającego oczekiwano napisania samodzielnego tekstu (wypracowania) na jeden z przygotowanych tematów (do wyboru przez zdającego). Łatwość całego arkusza jest więc wypadkową łatwości zadań z obu części arkusza. Łatwości testu i wypracowań (bez podziału na temat 1 i 2) ukazuje zamieszczony niżej wykres.



Wykres nr 22

Jak wskazuje wykres, rozwiązanie testu sprawdzającego rozumienie czytanego tekstu było dla zdających łatwiejsze, niż napisanie własnego tekstu.

#### 4.2. Analiza testu

Główne parametry testu ukazuje zamieszczona niżej tabela (tabela nr 18)

Test	
<b>Liczba zdających</b>	31253
<b>Średnia</b>	15,56
<b>Odch. standardowe</b>	2,99
<b>Mediana</b>	16
<b>Dominanta</b>	18
<b>Maksymalny wynik</b>	20
<b>Minimalny wynik</b>	0
<b>Rozstęp</b>	20
<b>Łatwość</b>	0,68

Tabela nr 18. Wyniki testu czytania ze zrozumieniem

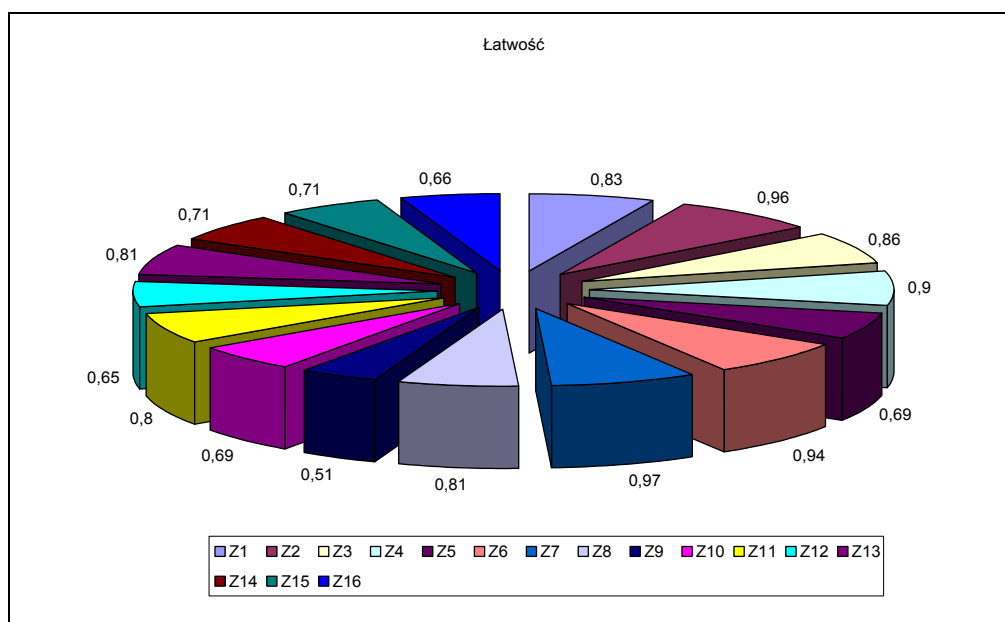
Współczynnik łatwości testu  $p=0,68$ . Oznacza to, że test był dla zdających umiarkowanie trudny, a statystyczny piszący wykonał 68% zadań i otrzymał 68% punktów. Średni wynik testu to 15,56 punktu, wynik najczęstszy – 18 punktów jest o 2,44 punktu wyższy od średniej.

Łatwość poszczególnych zadań testu sprawdzającego rozumienie czytanego tekstu ukazuje wykres nr 23 i tabela nr 19.

Numer zadania	Średnia	Łatwość	Me	Dominanta
Z1	0,83	0,83	1	1

Z2	0,96	0,96	1	1
Z3	0,86	0,86	1	1
Z4	0,90	0,90	1	1
Z5	0,69	0,69	1	1
Z6	0,94	0,94	1	1
Z7	1,95	0,97	2	2
Z8	0,81	0,81	1	1
Z9	0,51	0,51	1	1
Z10	1,37	0,69	2	2
Z11	0,80	0,80	1	1
Z12	0,65	0,65	1	1
Z13	0,81	0,81	1	1
Z14	1,42	0,71	2	2
Z15	1,41	0,71	2	2
Z16	0,66	0,66	1	1

Tabela nr 19. Wyniki zadań testu



Wykres nr 23

Łatwość zadań		Zadania		Numer zadania
		ilość	% ogółu	
bardzo trudne (BT)	0 - 0,19	-	-	-
trudne (T)	0,2 - 0,49	-	-	-
umiarkowanie trudne (UT)	0,5 - 0,69	5	31,25	5,9,10,12,16
łatwe (Ł)	0,7 - 0,89	7	43,75	1,3,8,11,13,14,15
bardzo łatwe (BŁ)	0,9 - 1	4	25	2,4,6,7
RAZEM:		17	100	-

Tabela nr 19. Rozkład zadań pod względem łatwości

W teście dominowały zadania łatwe i bardzo łatwe. Zdania łatwe stanowiły większość, bo 43,75% wszystkich zadań testu. 4 zadania były bardzo łatwe (25%), a umiarkowanie trudne 5 zadań (31,25%). W teście nie było zadań trudnych i bardzo trudnych.

**Najtrudniejsze dla zdających były zadania:**

- Zdanie 9 – wskaźnik łatwości wyniósł 0,51, co oznacza, że prawidłowo zadanie to zostało rozwiązane przez 51% piszących. Zadanie to wymagało zrozumienia związków między akapitami tekstu i określenia go przez sformułowanie tezy, której uzasadnieniem był następny akapit. Zdający nie potrafili dostrzec związku między akapitami, nie rozumieli, czym jest teza albo nie znali zasad jej formułowania.
- Zdanie 10 – łatwość 0,69 informuje, że zadanie rozwiązało 69% zdających. Od zdającego oczekiwano uzasadnienia przywołania w tekście postaci Karola Linneusza. Piszący najczęściej pisali o odkryciach i badaniach uczonego, ale nie potrafili uzasadnić przyczyn odwołania się przez autora tekstu do jego postaci.
- Zdanie 5 – wskaźnik łatwości 0,69 wskazuje, że z zadaniem poradziło sobie 69% rozwiązujących test. Pozostali nie potrafili odnaleźć we wskazanym akapicie wyrażenia o znaczeniu przeciwnym do sformułowania „romantyczna fikcja”. Zdający ci udzielali bardzo różnych nieprawidłowych, przepisanych z tekstu odpowiedzi.
- Zdanie 12 – łatwość 0,65 informuje, że zadanie zostało rozwiązane przez 65% piszących. Pozostali nie potrafili określić na podstawie wskazanego akapitu, jaki jest przedmiot zainteresowań psycholingwistyki. Wiele odpowiedzi świadczy, że piszący w ogóle nie znają lub zupełnie nie rozumieją terminu lingwistyka.
- Zadanie 16 – (zadanie zamknięte WW) – wskaźnik łatwości 0,66 wskazuje, że zadanie nie sprawiło problemu 66% piszących. Pozostali uznawali za prawidłowe różne odpowiedzi spośród wskazanych, co świadczy o słabej znajomości rodzajów tekstów.

**Najłatwiejsze dla zdających okazało się zadanie 7**, które zostało prawidłowo rozwiązane przez blisko 100% zdających (wskaźnik łatwości 0,97). Zadanie to wymagało określenia na podstawie tekstu związku między postaciami wymienionymi w tekście (Romulus, Remus, Tarzan, Mowgli).

Na prawidłowe bądź nieprawidłowe rozwiązywanie zadań przez zdających zasadniczy wpływ miał stopień opanowania umiejętności sprawdzanych przez te zadania.

**4.3. Analiza umiejętności sprawdzających rozumienie czytanego tekstu.**

Niżej zamieszczona tabela (*tabela nr 20*) ukazuje wskazane w standardzie II (*Korzystanie z informacji*) umiejętności związane z rozumieniem czytanego tekstu i sprawdzane poprzez test *Dziki słówka* zamieszczony w Arkuszu I. O stopniu opanowania przez zdających wskazanych umiejętności (czynności) informuje wskaźnik łatwości p. Wskazana w poszczególnych wierszach tabeli umiejętność była sprawdzana przez jedno, dwa lub więcej zadań wskazanych w trzeciej kolumnie tabeli. W wierszach 10 i 11 wymienione są umiejętności odtwarzania i przetwarzania informacji, bowiem każde zadanie testu wymaga umiejętności albo odtwarzania, albo przetwarzania informacji.

LP	Sprawdzana czynność Zdający:	Nr zadania	Standard	Łatwość
1.	odczytuje sens słów, związków frazeologicznych, zdań...	4,5	II/17	0,79
2.	odczytuje sens akapitu	2, 6, 12, 13	II/17	0,84
3.	odczytuje sens kilku akapitów	7, 8, 11	II/17	0,89
4.	odczytuje sens całego tekstu	14	II/18	0,71

5.	rozpoznaje intencje nadawcy	3, 10	II/20	0,74
6.	rozpoznaje środki językowe	1	II/22	0,83
7.	rozpoznaje związki między akapitami	9	II/19	0,51
8.	rozpoznaje funkcję (gatunek) tekstu;	16	II/23	0,66
9.	oddziela informacje od opinii	15	II/24	0,71
10.	odtwarza informacje zawarte wprost w tekście	2, 6, 11,13,	II/24	0,88
11.	przetwarza informacje z tekstu	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16	II/24	0,71

Tabela nr 20. Łatwość umiejętności sprawdzanych przez test czytania ze zrozumieniem.

Analiza wskaźnika łatwości poszczególnych umiejętności sprawdzanych przez test pozwala zauważyć, że zdający lepiej opanowali umiejętność odtwarzania informacji podanych w tekście wprost ( $p=0,88$ ). Jest to umiejętność stosunkowo prosta, sprawdzana przez 4 zadania testu. Bardziej złożona umiejętność przetwarzania informacji sprawdzana była przez pozostałych 12 zadań testu. Ta umiejętność również okazała się dla piszących dość łatwa, choć wskaźnik łatwości ma wartość nieco niższą -  $p=0,71$ . Do łatwych, a zatem dobrze opanowanych przez zdających, umiejętności należą: odczytywanie sensu akapitu ( $p=0,84$ ), odczytywanie sensu kilku akapitów ( $p=0,89$ ), rozpoznawanie środków językowych ( $p=0,83$ ).

Wszystkie zadania sprawdzające wymienione umiejętności wymagały odtwarzania informacji, a więc łączyły się z inną łatwą dla zdających umiejętnością. Wartość wskaźnika łatwości informuje także, że dobrze opanowanymi przez piszących umiejętnościami są odczytywanie sensu słów, związków frazeologicznych, zdań ( $p=0,79$ ), rozpoznawanie intencji nadawcy tekstu ( $p=0,74$ ) oraz odczytywanie sensu całego tekstu i oddzielanie informacji od opinii ( $p=0,71$ ).

Najtrudniejsze dla zdających, choć według klasyfikacji wskaźnika łatwości umiarkowanie trudne, były dla zdających: umiejętność rozpoznania funkcji (gatunku) tekstu ( $p=0,66$ ) oraz umiejętność rozpoznawania związków między akapitami ( $p=0,51$ ). Te dwie umiejętności zostały więc przez zdających opanowane najslabiej.

#### **Wnioski**

Analiza zadań i całości testu sprawdzającego rozumienie czytanego testu wskazuje, że większość umiejętności związanych z rozumieniem tekstu została przez zdających opanowana dość dobrze. Umiejętności sprawdzane przez zadania testu były dla zdających łatwe lub umiarkowanie trudne. Najtrudniejsze okazały się umiejętności związane z analizą struktury tekstu oraz funkcjonalnym wykorzystaniem wiadomości o funkcjach i rodzajach tekstu.

#### **4.4. Analiza wypracowań (tworzenia własnego tekstu)**

Pisanie własnego tekstu, dla którego punktem wyjścia był tekst lub fragment (fragmenty) tekstu literackiego, było dla zdających zadaniem zdecydowanie trudniejszym niż rozwiązywanie testu na czytanie ze zrozumieniem. Świadczy o tym porównanie wskaźnika łatwości obu zadań (*wykres nr 22*).

Wskaźnik łatwości dla wypracowania (bez podziału na temat 1 i 2) wynosi 0,47, co oznacza, że pisanie wypracowania było trudne dla zdających.

Zdający egzamin maturalny na poziomie podstawowym mieli możliwość wyboru jednego z dwóch zaprezentowanych w arkuszu egzaminacyjnym tematów. Temat pierwszy: **Jaki obraz Polaków XVII wieku wylania się z „Potopu” Henryka Sienkiewicza? Punktem**

wyjścia swoich rozważań uczynić wnioski z analizy danych fragmentów powieści. Zwróć uwagę na ich znaczenie dla całości utworu okazał się bardziej atrakcyjny dla piszących – wybrało go 63% przystępujących do egzaminu. Temat drugi: *Analizując wypowiedzi bohaterów romantycznych, porównaj postawę Kordiana i Męza. W interpretacyjnych wnioskach wykorzystaj wiedzę o utworach, z których pochodzą fragmenty* został wybrany przez 37% zdających.

Oba tematy oceniane były na podstawie ogólnopolskich kryteriów uwzględniających rozwinięcie tematu, kompozycję, styl, język, zapis i (fakultatywnie) szczególne walory pracy. Na podstawie tych kryteriów można było określić poziom umiejętności zdających w zakresie analizy i interpretacji tekstu literackiego, budowania logicznej i spójnej wewnętrznie wypowiedzi, posługiwania się poprawnym stylem i zgodnym z normą językiem, pisania z zachowaniem reguł poprawności ortograficznej. Kryteria oceny obu tematów wypracowań z poziomu podstawowego zamieszczamy poniżej.

## **Część II – pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu**

Temat 1. **Jaki obraz Polaków XVII wieku wylania się z *Potopu* Henryka Sienkiewicza? Punktem wyjścia swoich rozważań uczynić wnioski z analizy danych fragmentów powieści. Zwróć uwagę na ich znaczenie dla całości utworu.**

### **I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 25 punktów)**

#### **Punktacja:**

#### **1. Umieszczenie fragmentów w całości powieści: 0-2**

np.:

- rozmowa podsłuchana przez Kmicica w drodze do Częstochowy (dopuszczalne: jest to scena przed oblężenia Jasnej Góry),
- słowa królowej podczas narady u Jana Kazimierza po przybyciu Kmicica z Częstochowy (dopuszczalne: jest to scena po oblężeniu Jasnej Góry),
- kompozycyjne znaczenie obu scen w powieści.
- funkcja kontrastu obu wypowiedzi (np. podkreśla różnorodność ocen).

#### **2. Obraz Polaków we fragmencie I 0-5**

np.:

- negatywny obraz Polaków,
- lekceważenie i łamanie prawa;
- anarchia (brak dyscypliny, zrywanie sejmów, uniemożliwienie funkcjonowania państwa, słabość władzy królewskiej);
- prywata prowadząca do zdrady (brak patriotyzmu);
- brak stałości i stateczności (brak rozumu, skłonność do pijaństwa i swawoli),
- przypisanie im przyrodzonej skłonności do zła,
- jedyna zaleta: dobra jazda (dobre rzemiosło żołnierskie, cnoty żołnierskie),
- naród skazany/zasługujący na zgubę,
- ocena postaci Wrzeszczowicza (w komentarzu narratora: niewdzięcznik, cudzoziemiec pełen nienawiści do Polaków),
- poczucie winy Kmicica, uznanie racji Wrzeszczowicza.

#### **3. Obraz Polaków we fragmencie II 0-5**

np.:

- pozytywny obraz Polaków,

- b. lekkomyślność, a nie skłonność do zła jako źródło win
- c. brak wielkich zbrodni (np. królobójstwa),
- d. uznanie win i gotowość do poprawy;
- e. gotowość do poświęceń dla króla i ojczyzny,
- f. wiara (najważniejsza cnota),
- g. szansa na wydobycie się z klęsk i przyszłe triumfy,
- h. ocena postaci królowej (w komentarzu narratora) : „bohaterska pani”, mówi z zapalem.

#### 4. Wnioski z analizy fragmentów

0-3

np.:

- a. obie opinie są bardzo emocjonalne (subiektywne)
- b. hiperboliczne (przesadne, wyolbrzymione) - nie ma drugiego tak podłego lub tak cnotliwego narodu,
- c. obie opinie są ukazane jako uzasadnione, ale sympatia narratora (autora) jest po stronie królowej,
- d. są to prezentacje Polaków z dwóch różnych punktów widzenia: zdrajcy i matki narodu (królowej)

#### Obraz Polaków w *Potopie*

#### 5. Przykłady potwierdzające opinię Wrzeszczowicza:

0-3

np.:

- a. lekceważenie i łamanie prawa (np. zachowanie Kmicica w Upicie, spalenie Wołmontowicz, porwanie Oleńki),
- b. anarchia, brak dyscypliny (np. pospolite ruszenie pod Ujściem, tumult wywołany przez Zagłobę w Warszawie),
- c. prywata prowadząca do zdrady (np. Radziejowski, Janusz i Bogusław Radziwiłłowie),
- d. brak stałości i stateczności, skłonność do hulanki, pijaństwo, (np. uczyty Kmicicowej kompanii w Lubiczu, uczyty podczas oblężenia Warszawy).

#### 6. Przykłady potwierdzające opinię królowej:

0-3

np.:

- a. przywiązanie do religii jako podstawa odrodzenia duchowego (np. powszechny gniew po zaatakowaniu przez Szwedów Częstochowy),
- b. odraza do królobójstwa (np. reakcja różnych bohaterów na wiadomość o rzekomym planie porwania króla),
- c. uznanie win i chęć poprawy (np. przemiana wewnętrzna Kmicica, wybuch ogólnonarodowego powstania przeciw Szwedom),
- d. gotowość do poświęceń w obronie króla i ojczyzny, (np. scena w wąwozie, Michałko).

#### 7. Wnioski:

**pełne:** (np. złożoność obrazu Polaków w utworze lub naród ukazany w momencie przemiany; interpretacja tego obrazu w kontekście historycznoliterackim i/lub innym),

4

**częściowe** (np. złożoność obrazu Polaków w utworze lub naród ukazany w momencie przemiany), (2)

**próba podsumowania** (np. zebranie cech przypisanych Polakom w powieści). (1)

Temat 2: **Analizując wypowiedzi bohaterów romantycznych, porównaj postawę Kordiana i Męza. W interpretacyjnych wnioskach wykorzystaj wiedzę o utworach, z których pochodzą fragmenty.**

**I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 25 punktów)**

*Fragment I (analiza i interpretacja wypowiedzi Kordiana)*

**Punktacja**

**1. Kordian**

**0-10**

np.:

- a. przedstawienie bohatera (w chwili ukazanej we fragmencie),
- b. sposób widzenia jesiennej natury – wszystko jest umieraniem,
- c. uleganie nastrojowi przypisywanemu przyrodzie (np. smutek, cierpienie, zamieranie, melancholia),
- d. poczucie wewnętrznej słabości (porównanie do więdnącego drzewa),
- e. świadomość własnej niezdolności do czynu,
- f. niezdolność do podjęcia decyzji,
- g. sceptycyzm – brak wiary w cokolwiek (w siebie),
- h. poczucie zagubienia w świecie tajemniczym, niepoznawalnym, bezsilność wobec niego,
- i. myśl o samobójstwie,
- j. pragnienie odnalezienia celu - wielkiej idei (nadającej sens życiu),
- k. pragnienie całkowitego poświęcenia się idei (bycia jej narzędziem),
- l. szukanie idei (celu) poza sobą – w naturze, w Bogu,
- m. marzenie o sławie,
- n. szukanie szansy w odnajdywaniu nowych dróg (porównanie do Kolumba),
- o. świadomość, że nieszczęśliwa miłość zamyka w zakętym kręgu,
- p. ambiwalencja uczuć (wewnętrzne rozdarcie), np.: myśli – serce, krępujący konwenans – odkrywanie nowych dróg.

**2. Funkcjonalne wykorzystanie znajomości utworu**

**0-2**

*Fragment II (analiza i interpretacja wypowiedzi Hrabiego Henryka)*

**3. Mąż (Hrabia Henryk),**

**0-7**

np.:

- a. przedstawienie bohatera (w chwili ukazanej we fragmencie),
- b. aktywny, działający (walczący),
- c. intensywnie odczuwa (nienawiść, rozkosz)
- d. wódz,
- e. władza nad innymi jest dla niego źródłem satysfakcji, rozkoszy,
- f. władza i walka są dla niego sensem życia,
- g. przekonany o własnej duchowej sile (realizuje swoją wolę),
- h. wartościuje drogi do celu (nie praca, podstęp, ale kreacja, akt woli),
- i. czuje wyższość nad innymi ludźmi,
- j. świadomy, że chwila kulminacji jego duchowej potęgi jest zarazem kresem życia,
- k. przyjmuje taki kres życia z satysfakcją,
- l. odbiera znaki nadchodzącej zagłady.

**4. Funkcjonalne wykorzystanie znajomości utworu**

**0-2**



## 5. Wnioski:

4

**pełne:** np. dostrzeżenie, że fragmenty prezentują dwie postawy bohatera romantycznego – wskazanie podobieństw (np.: poczucie własnej wyjątkowości, pragnienie spełnienia misji – odegrania ważnej roli w życiu zbiorowości) i różnic (np.: niezdolność do czynu – działanie, poczucie bezsilności – poczucie wyjątkowej siły, wewnętrzne rozbitcie – przekonanie o własnych racjach),

**częściowe:** np. dostrzeżenie, że fragmenty prezentują dwie postawy bohatera romantycznego – wskazanie jednej cechy podobnej i jednej różniącej, (2)

**próba podsumowania:** np. dostrzeżenie, że fragmenty prezentują dwie postawy bohatera romantycznego. (1)

Uwaga: za wykorzystanie wiedzy o epoce – Kordian; np.: choroba dziecięca wieku (ból istnienia, reneizm), wskazanie innych literackich obrazów choroby wieku, hamletyczne pytanie; Mąż, np.: romantyczna koncepcja poety – wodza narodu (społeczeństwa), wskazanie innej literackiej realizacji takiej koncepcji – przyznajemy punkty z puli szczególnych walorów pracy

*Uwaga: kryteria dotyczące kompozycji, stylu, języka i zapisu są jednakowe dla obu tematów.*

## II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 5 punktów)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu

- podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym, 5
- uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części, 3
- wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna. 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

## III. STYL (maksymalnie 5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka, 5
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka, 3
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. 1

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

## IV. JĘZYK (maksymalnie 12 punktów)

- język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia i fleksja, 12
- język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja, 9
- język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne składnia, słownictwo i frazeologia, 6

- język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych, 3
- język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, słownikowych i frazeologicznych. 1

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

#### V. ZAPIS (maksymalnie 3 punkty)

- bezbłędna ortografia;  
poprawna interpunkcja (nieliczne błędy); 3
- poprawna ortografia (nieliczne błędy II stopnia);  
na ogół poprawna interpunkcja; 2
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia);  
interpunkcja niezakłócająca komunikacji (mimo różnych błędów). 1

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

#### VI. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 0 – 4

*Uwaga: Ze względu na charakter dołączonej do arkuszy egzaminacyjnych karty odpowiedzi, analizę wszystkich wypracowań z poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego przeprowadzono na podstawie reprezentatywnej, warstwowanej próby zdających.*

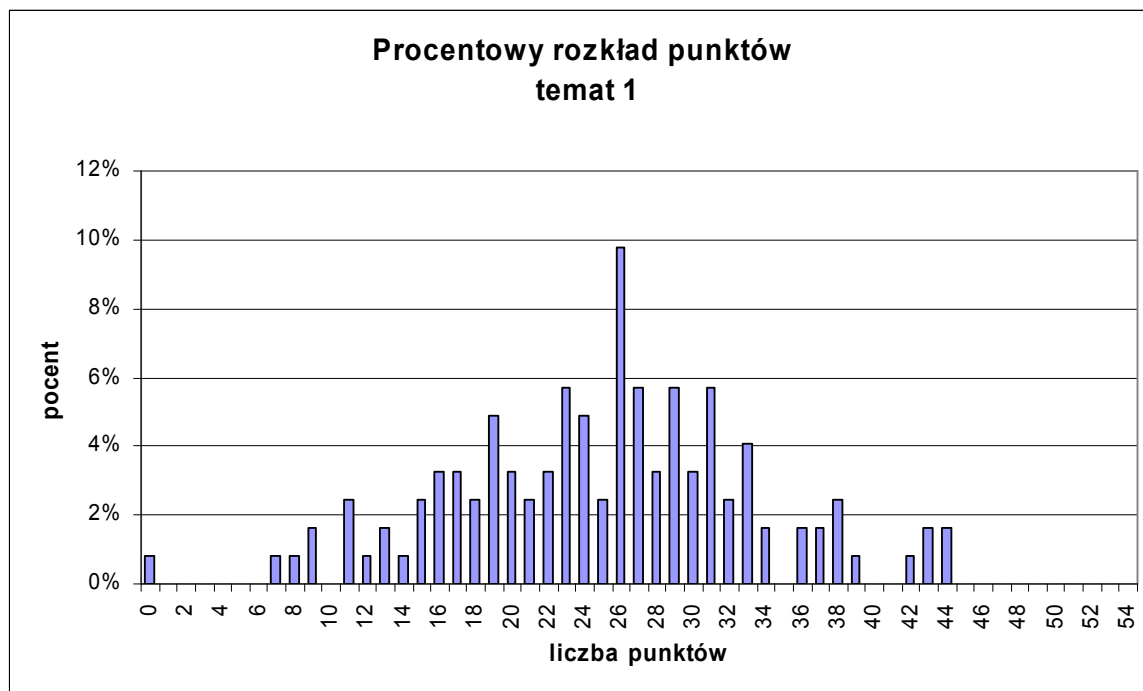
#### 4.5. Analiza tematu 1.

W poniższej tabeli (tabela 21) przedstawione zostały podstawowe dane statystyczne dotyczące wypracowania na temat 1. Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać maksymalnie 50 punktów, z czego 25 za rozwinięcie tematu, po 5 za kompozycję i styl, 12 za język, 3 za zapis i do 4 punktów za szczególne walory pracy. Punkty za szczególne walory mogły być przyznane, jeżeli ogólna suma punktów uzyskanych przez zdającego nie przekroczyła 50. Dane zawarte w tabeli wskazują, że realizacja wypowiedzi na temat 1 była dla zdających trudna (wskaźnik łatwości  $p=0,49$ ). Najtrudniejszą dla zdających kategorią było rozwinięcie tematu, za które statystyczny zdający otrzymał 40% punktów. Stosunkowo dobrze poradzili sobie zdający z poprawnym pod względem ortograficznym zapisem – statystyczny zdający otrzymał tu 64% punktów. Umiarkowanie trudna była też realizacja wypowiedzi pod względem językowo-stylistycznym. Bardzo trudne było natomiast dla zdających uzyskanie punktów za szczególne walory pracy, ale należy pamiętać, że jest to kategoria, za którą egzaminatorzy przyznawali punkty wyjątkowo.

Numer zadania	Łatwość	Średnia	Minimum	Maksimum
Rozwinięcie tematu (I.)	0,40	10,11	0	19
Kompozycja (II)	0,61	3,06	0	5
Styl (III)	0,60	3,00	0	5
Język (IV)	0,55	6,55	0	12
Zapis (V)	0,64	1,93	0	3
Szczególne walory	0,08	0,33	0	3

pracy (VI)				
Wynik ogólny	0,49	24,97	0	44

Tabela nr 21. Ogólne wyniki tematu 1

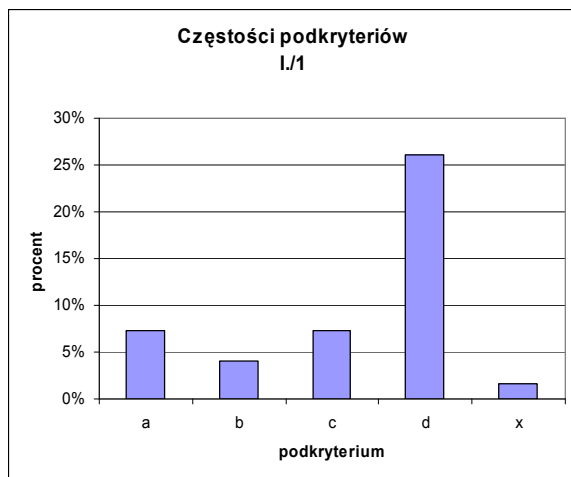


Wykres nr 24

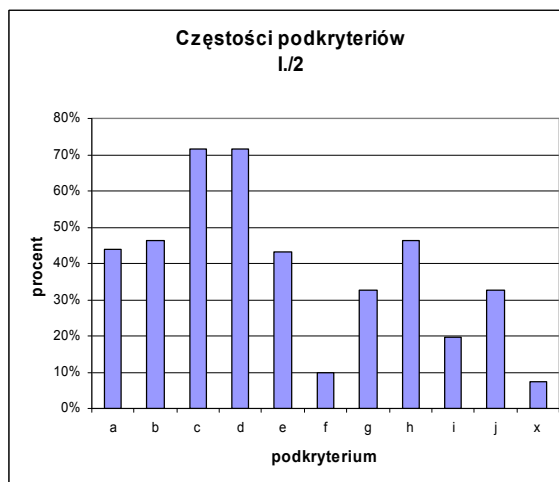
Widoczny na wykresie nr 24 rozkład wyników dla tematu 1 jest zbliżony do normalnego, lekko dodatnio skośny, tj. przesunięty w stronę wyników niższych, co jest potwierdzeniem dość dużej trudności zadania dla zdających. Wyraźnie wypiętrzony jeden ze słupków wykresu świadczy, że największy odsetek zdających osiągnął ok. 50% możliwych do zdobycia punktów.

### Rozwinięcie tematu

Na poniższych wykresach zostały przedstawione częstości poszczególnych kryteriów dotyczących modelu rozwinięcia tematu oraz wniosków. Wykresy te obrazują, jak często zdający odwoływali się w swych wypowiedziach do wskazań z poszczególnych obszarów kryteriów tematu 1.

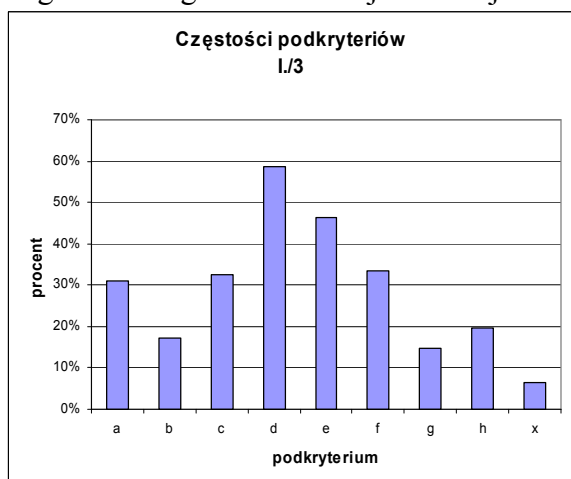


Wykres nr 25

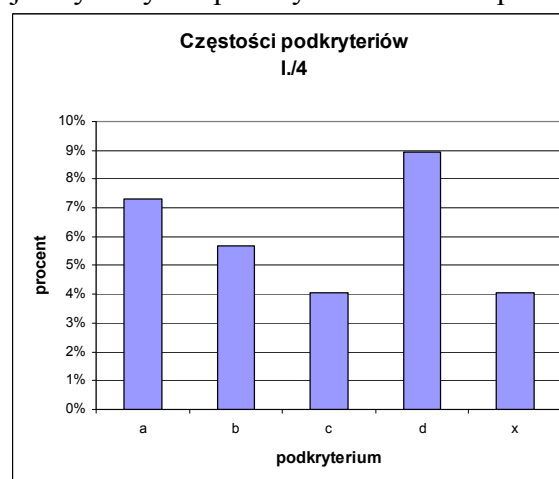


Wykres nr 26

Z 1. obszaru kryteriów rozwinięcia tematu (I/1.) najczęściej wskazywali punkt d, dostrzegając kontrastowość wypowiedzi postaci występujących w tekście. Znikomość wyboru pozostałych wskazań może sugerować, że zdający nie zawsze dobrze znali całość utworu. W kryterium 2 (I/2.) najczęściej odwoływali się do podpunktów c i d, co świadczy, że analizę fragmentów ograniczali do zjawisk najbardziej oczywistych i podanych w tekście wprost.

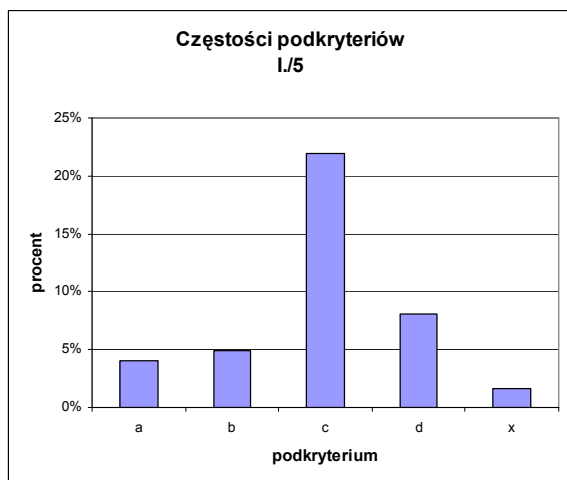


Wykres nr 27

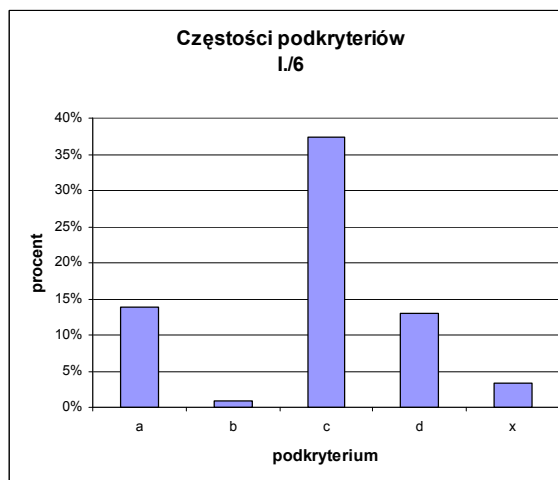


Wykres nr 28

W kryterium 3 (I/3.) piszący najczęściej wymieniali wskazanie d, podobnie jak w kryterium 4 (I/4.). Duży procent piszących dostrzegł też wskazanie a – pozytywny obraz Polaków we fragmencie.

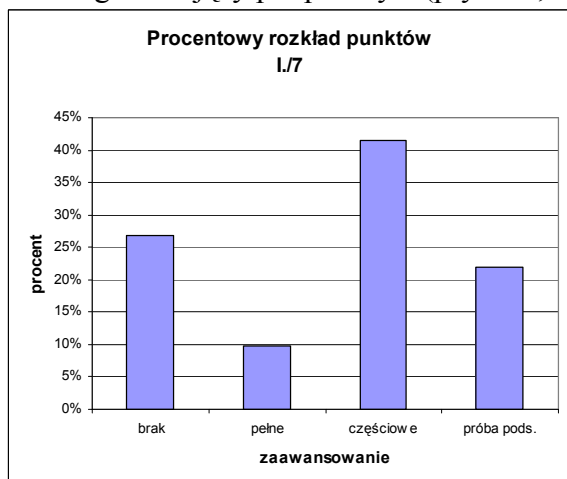


Wykres nr 29



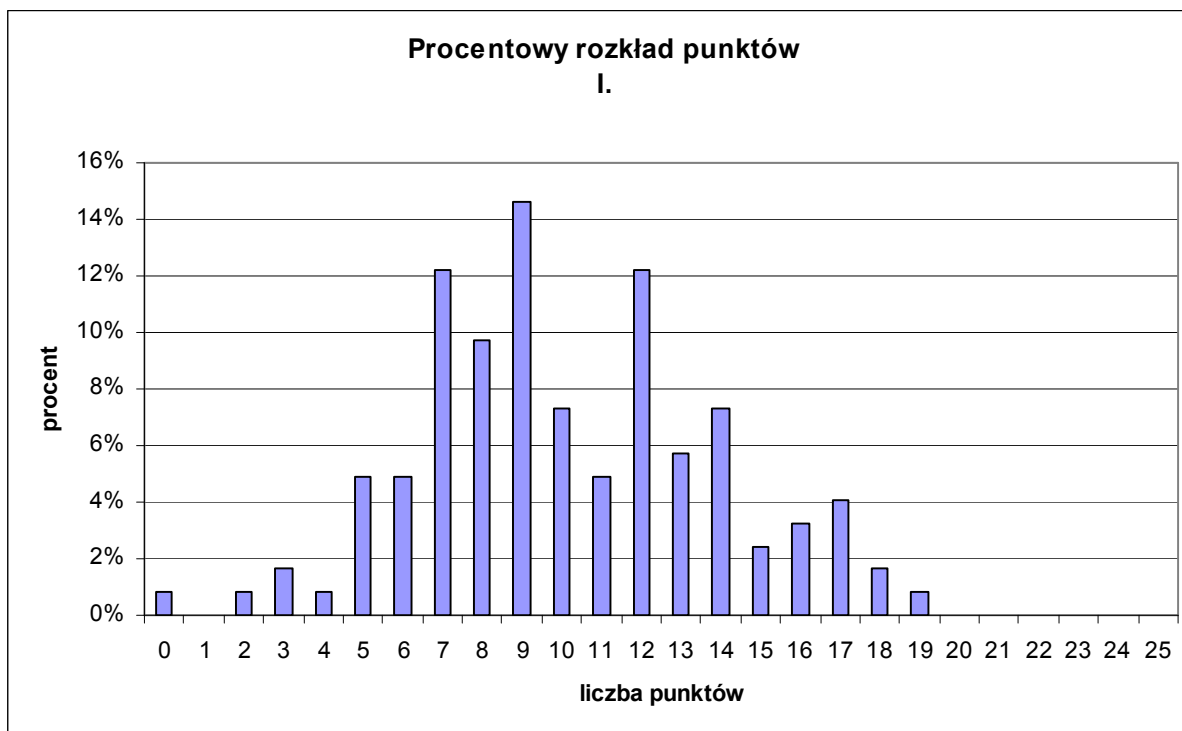
Wykres nr 30

W odwołujących się do znajomości całości utworu kryteriach 5 i 6 najczęściej dostrzegali zdający podpunkty c (prywatna, chęć poprawy na przykładzie Kmicica).



Wykres nr 31

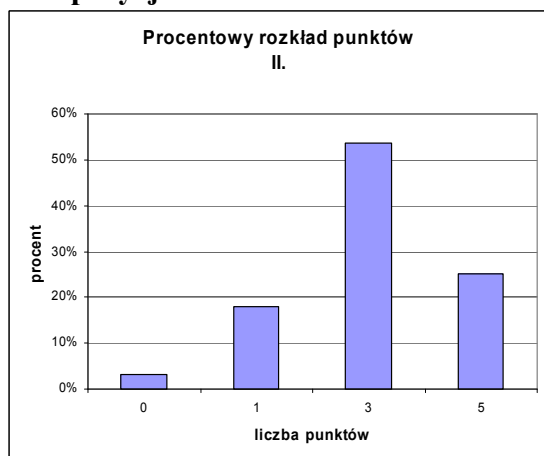
Wykres nr 31 prezentuje rozkład punktów uzyskiwanych przez zdających za formułowanie wniosków. Najczęściej piszący formułowali wnioski częściowe lub też w ogóle nie podsumowywali swych wypowiedzi. Ok. 20% podejmowało próby wnioskowania, a tylko 10% potrafiło w pełni podsumować swe rozważania.



Wykres 32

Na wykresie 32 przedstawiono wyniki, jakie zdający uzyskiwali za rozwinięcie tematu. Wykres jest lekko prawo skośny, tj. przesunięty w stronę wartości niższych. Jak widać zdający najczęściej za tę kategorię otrzymywali mniej niż 50% punktów (9 punktów).

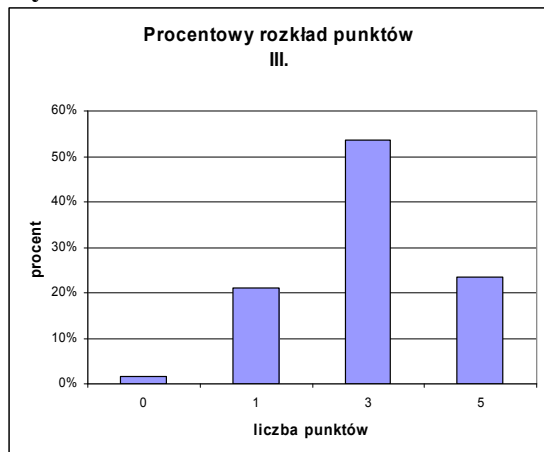
## Kompozycja



Wykres nr 33

Najczęściej zdający za kompozycję wypowiedzi otrzymywali 3 punkty. Egzaminatorzy uznawali więc ich wypowiedzi za spójne i uporządkowane wobec przyjętego kryterium. Tylko ok. 25% zdających napisało prace o kompozycji funkcjonalnej wobec tematu, wielu (ok. 18%) podjęło jedynie próbę porządkowania myśli. Tylko ok. 4% zdających otrzymało za kompozycję wypowiedzi 0 punktów, czyli w ogóle nie potrafiło uporządkować swojej wypowiedzi.

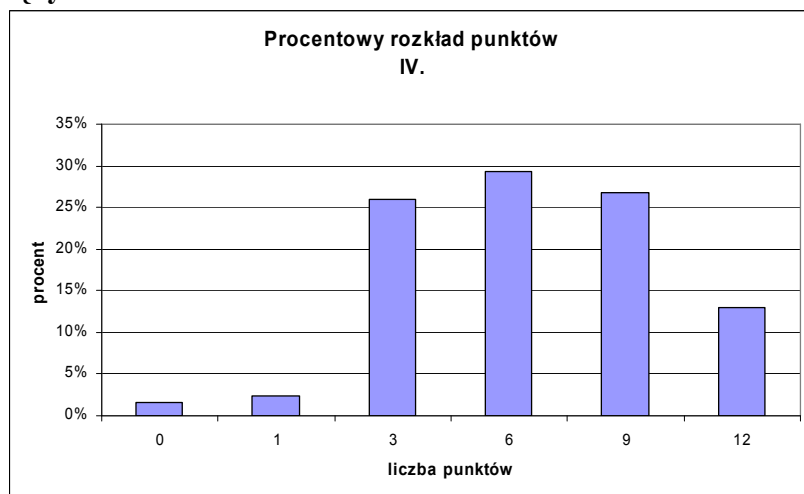
## Styl



Wykres nr 34

Wykres nr 34 ukazuje procentowy rozkład punktów przyznawanych zdającym za styl. Ponad 50% zdających za tę kategorię otrzymało 3 punkty, a więc egzaminatorzy uznali ich styl za zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny. Za jasny żywy, swobodny egzaminatorzy uznali styl ok. 25% zdających, natomiast styl wypowiedzi ok. 20% piszących został oceniony jako na ogół komunikatywny. Tylko ok. 1% piszących nie otrzymało punktów za styl.

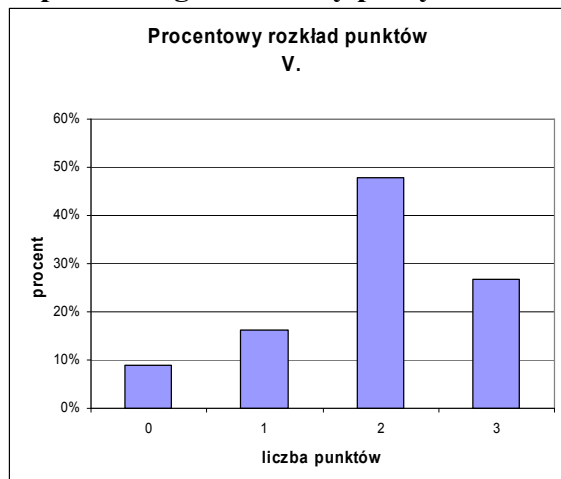
## Język



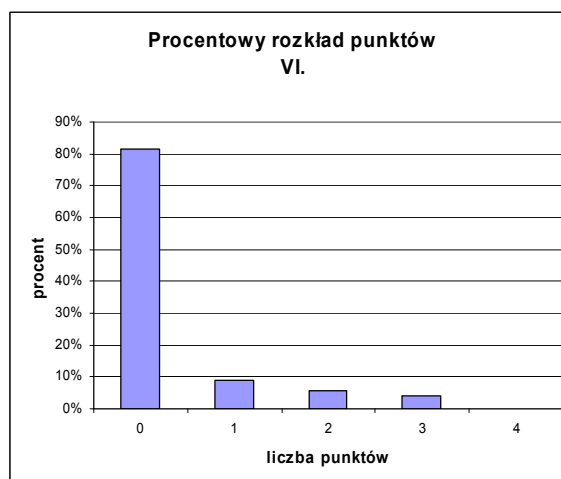
Wykres nr 35

Jak przedstawiono na wykresie nr 35, za poziom umiejętności językowych zdający najczęściej otrzymywali 6 punktów. Język wypowiedzi został więc w większości oceniony jako poprawny. Tylko ok. 12% zdających posługiwało się językiem niemal bezbłędnym, natomiast język ok. 3% zdających uznano za jeszcze mieszczący się w kryterium komunikatywności.

## Zapis i szczególne walory pracy



Wykres nr 36



Wykres nr 37

Na wykresie nr 36 przedstawiono wyniki uzyskiwane przez zdających za poprawność zapisu (ortografii i interpunkcji). Najczęściej piszący otrzymywali 2 punkty, a więc ich wypowiedzi oceniane były jako poprawne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Za szczególne walory natomiast najczęstszym wynikiem było 0 punktów, tzn. egzaminatorzy nie dostrzegali na ogół w pracach zdających szczególnej oryginalności ujęcia.

### 4.6. Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 1.

W poniższej tabeli zostały przedstawione umiejętności sprawdzane podczas pisania wypracowania na temat 1. Są one realizowane poprzez różne kryteria i podkryteria. W drugiej kolumnie podane są numery kryteriów, na podstawie których sprawdzana jest dana umiejętność. Kolumna trzecia zawiera łatwości wszystkich kryteriów składających się na daną umiejętność, kolumna czwarta maksymalną ilość punktów składającą się na podstawowe kryteria (rozwińnięcie tematu, kompozycję, styl, język i zapis).

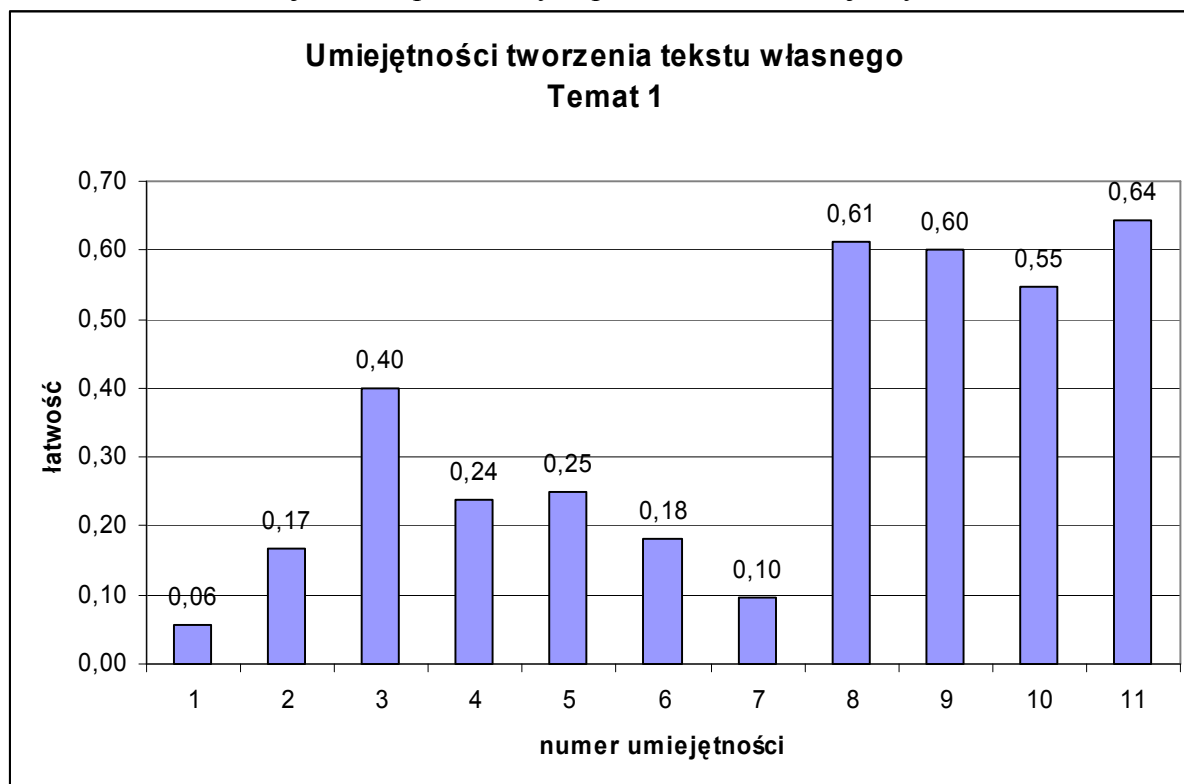
LP	Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu własnego Temat 1.			
	Sprawdzana umiejętność Zdający:	Nr kryt.	Łatwość	pkt za całe zadanie
1.	umiejszcawia fragment utworu w całości	1a, 1b	0,06	25
2.	interpretuje utwór na podstawie jego analizy	1c, 1d	0,17	
3.	charakteryzuje bohatera zbiorowego	2a,b,c,d,e,f,g,h, 3a,b,c,d,e,f,g	0,40	
4.	rozpoznaje nadawcę i sposoby jego kreowania w utworze	2i, 2j, 3h	0,24	
5.	formułuje wnioski	4, 7	0,25	
6.	selekcjonuje materiał i dobiera argumenty	5, 6	0,18	
7.	przywołuje właściwe konteksty	7 (pełny wniosek)	0,10	
8.	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	II	0,61	5



9.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	III	0,60	5
10.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV	0,55	12
11.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	0,64	3

Tabela nr 22. Łatwość umiejętności tematu 1.

Rozkład łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 1 ukazuje wykres nr 38.



Wykres nr 38

Analiza danych zawartych w tabeli i wykresie nr 38 wskazuje, że umiarkowanie trudne dla zdających okazały się umiejętności pisania tekstu z zachowaniem podstawowych zasad jego organizacji, a więc umiejętności związane z kompozycją wypowiedzi (łatwość 0,61). Podobnie umiarkowaną trudność posiadało dla zdających posługiwanie się komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi stylem ( $p=0,60$ ) oraz zachowanie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej ( $p=0,64$ ). Trudne dla piszących temat 1 okazały się umiejętności związane z analizą tekstów zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Tylko 40% zdających potrafiło dokonać charakterystyki bohatera zbiorowego ( $p=0,40$ ), 76% nie umiało rozpoznać nadawcy tekstu i sposobu jego kreowania w utworze ( $p=0,24$ ), a tylko co czwarty piszący zdołał podsumować swą wypowiedź sformułowaniem wniosków ( $p=0,25$ ).

Jednak najslabiej opanowane zostały przez zdających umiejętności interpretacyjne. Tylko 17% zdających potrafiło zinterpretować utwór na podstawie jego analizy ( $p=0,17$ ), co z pewnością jest również konsekwencją wspomnianego wcześniej braku umiejętności analitycznych. Zdecydowana większość piszących (82%) nie poradziła sobie

z selekcjonowaniem materiału i doбором argumentów, jedynie 10% potrafiło przywołać właściwe konteksty, a tylko znikomy procent umiało umiejscowić fragment w całości utworu.

Umiejętności związane z realizacją tematu 1 zostały więc opanowane nie najlepiej. Większość z nich okazała się trudna, bardzo trudna lub umiarkowanie trudna. Nie było umiejętności, które można uznać za łatwe lub bardzo łatwe, tym samym za opanowane w stopniu wystarczającym.

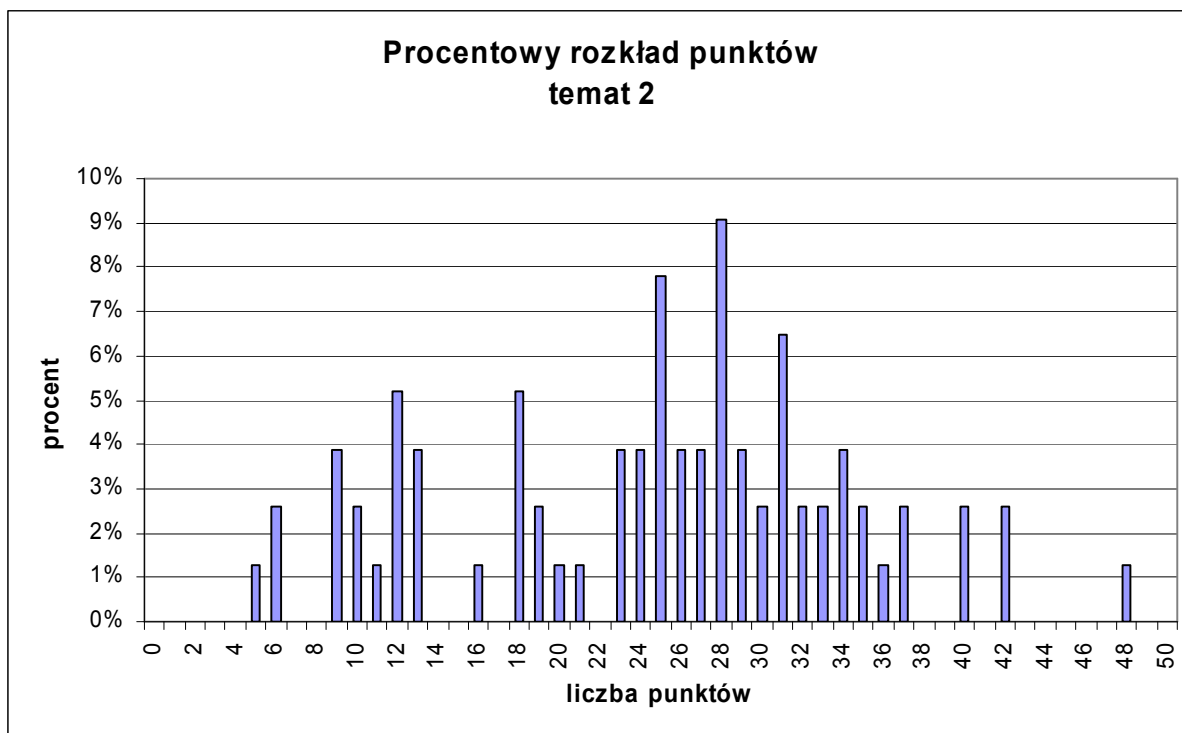
#### 4.7. Analiza tematu 2.

W poniższej tabeli (tabela 23) przedstawione zostały podstawowe dane statystyczne dotyczące wypracowania na temat 2. Podobnie jak w temacie 1 za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać maksymalnie 50 punktów, z czego 25 za rozwinięcie tematu, po 5 za kompozycję i styl, 12 za język, 3 za zapis i do 4 punktów za szczególne walory pracy. Punkty za szczególne walory mogły być przyznane, jeżeli ogólna suma punktów uzyskanych przez zdającego nie przekroczyła 50. Dane zawarte w tabeli wskazują, że relacja wypowiedzi na temat 1 była dla zdających trudna (wskaźnik łatwości  $p=0,49$ ). Najtrudniejszą dla zdających kategorią było rozwinięcie tematu, za które statystyczny zdający otrzymał 44% punktów.

Stosunkowo dobrze poradzili sobie zdający z poprawnym pod względem ortograficznym zapisem – statystyczny zdający otrzymał tu 66% punktów. Umiarkowanie trudna była też realizacja wypowiedzi pod względem językowo-stylistycznym. Bardzo trudne było natomiast dla zdających uzyskanie punktów za szczególne walory pracy, ale należy pamiętać, że jest to kategoria, za którą egzaminatorzy przyznawali punkty wyjątkowo.

Numer zadania	Łatwość	Średnia	Minimum	Maksimum
Rozwinięcie tematu (I.)	0,44	11,06	0	23
Kompozycja (II)	0,49	2,45	0	5
Styl (III)	0,56	2,78	0	5
Język (IV)	0,49	5,90	0	12
Zapis (V)	0,66	1,99	0	6
Szczególne walory pracy (VI)	0,13	0,51	0	3
Wynik ogólny	0,49	24,69	5	48

Tabela nr 23. Ogólne wyniki tematu 2.

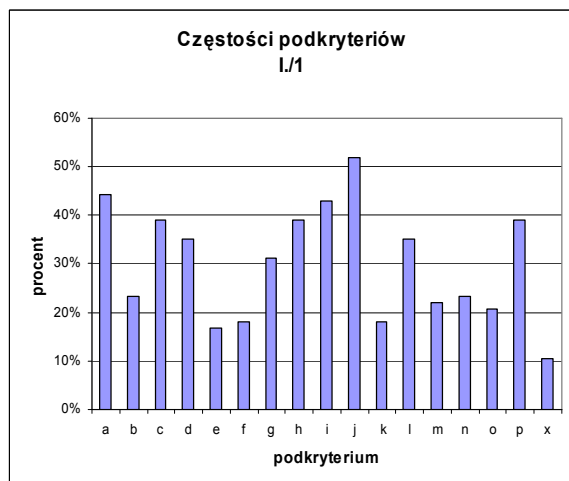


Wykres nr 39.

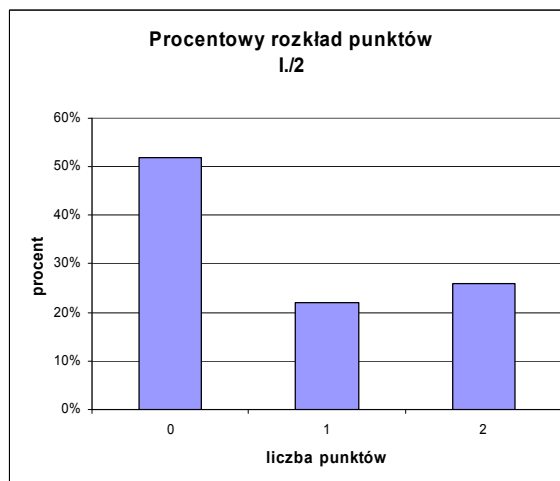
Widoczny na wykresie nr 39 rozkład wyników dla tematu 1 jest zbliżony do normalnego, lekko ujemnie skośny. Wyraźnie wypiętrzony jeden ze słupków wykresu świadczy, że największy odsetek zdających osiągnął więcej niż 50% możliwych do zdobycia punktów.

### Rozwinięcie tematu

Na poniższych wykresach zostały przedstawione częstości poszczególnych kryteriów dotyczących modelu rozwinięcia tematu oraz wniosków. Podobnie jak dla tematu 1 wykresy te obrazują, jak często zdający odwoływali się w swych wypowiedziach do wskazań z poszczególnych obszarów kryteriów tematu 2.



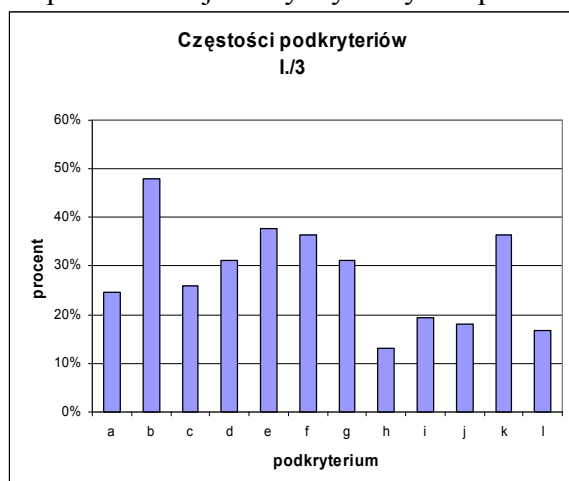
Wykres nr 40



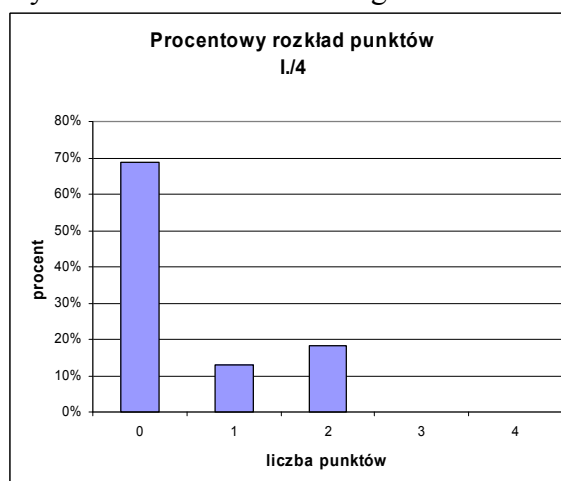
Wykres nr 41

Wykres nr 40 ukazuje częstość wykorzystania przez piszących temat 2 wskazań z 1 obszaru kryteriów. Jak to widać na wykresie, zdający charakteryzując bohatera dostrzegali różne elementy jego postawy, najczęściej jednak wskazywali na poszukiwanie przez niego idei (ok. 50% zdających) oraz przedstawiali bohatera (ponad 40% zdających). Procentowy

rozkład punktów dla obszaru 2 (wykres 41) informuje, że ponad 50% zdających nie potrafiło w sposób funkcjonalny wykorzystać problematyki *Kordiana* J. Słowackiego.

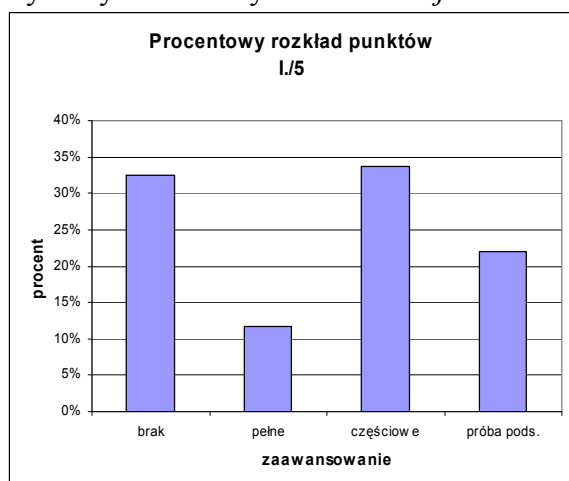


Wykres nr 42



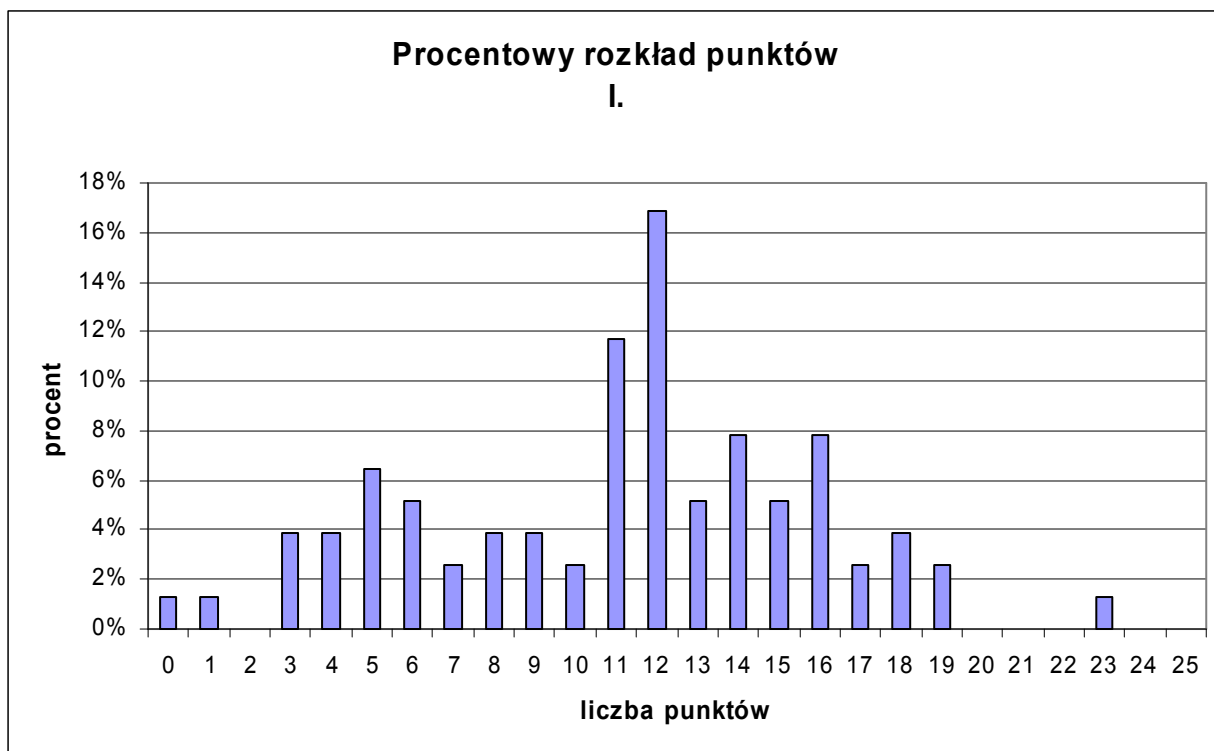
Wykres nr 43

Na podstawie wykresu 42 można stwierdzić, że piszący dostrzegali różne elementy postawy Hrabiego Henryka, najczęściej wymieniając jego aktywność i satysfakcję płynącą z władzy. Podobnie jednak jak w przypadku kryterium 2, nie potrafili w funkcjonalny sposób wykorzystać wiedzy o *Nie-Boskiej komedii* Z. Krasińskiego (wykres nr 43).



Wykres nr 44

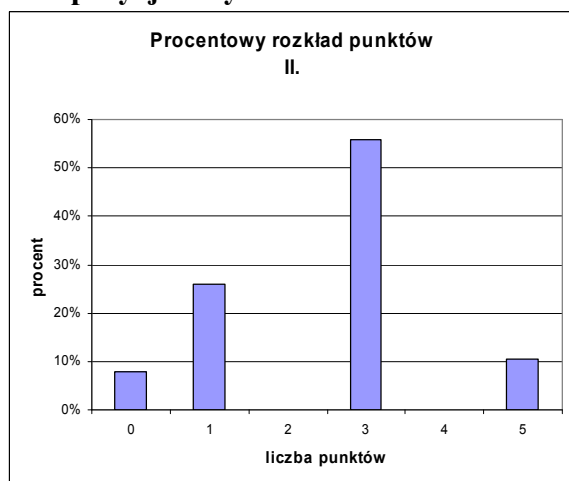
Wykres 44 wskazuje, że zdający, podobnie jak w temacie 1, mieli problemy z formułowaniem wniosków. Niewiele ponad 10% zdających potrafiło w sposób wyczerpujący podsumować swe rozważania, najliczniejsza grupa zrobiła to jedynie częściowo (ok. 34%), natomiast 32% piszących w ogóle nie sformułowało wniosków.



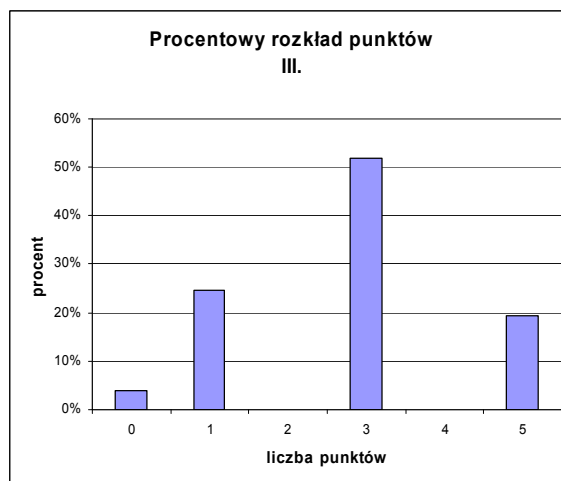
Wykres nr 45

Rozkład punktów uzyskanych za rozwinięcie tematu 2 wskazuje na dość duże zróżnicowanie wyników. Wyraźnie wypiętrzony jeden ze słupków wykresu informuje, że największy odsetek piszących uzyskał ok. 50% punktów możliwych do zdobycia za realizację tematu.

### Kompozycja i styl



Wykres nr 46

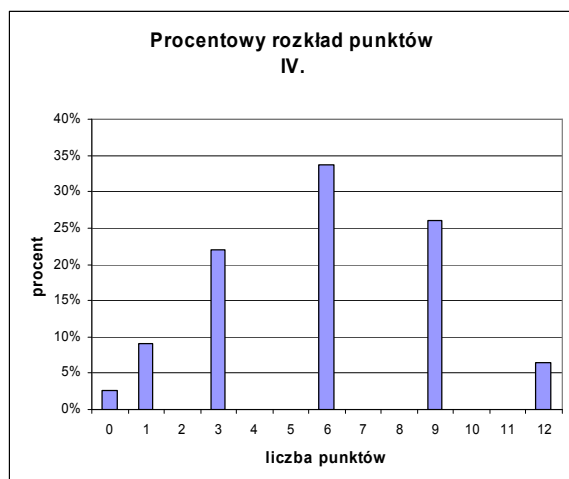


Wykres nr 47

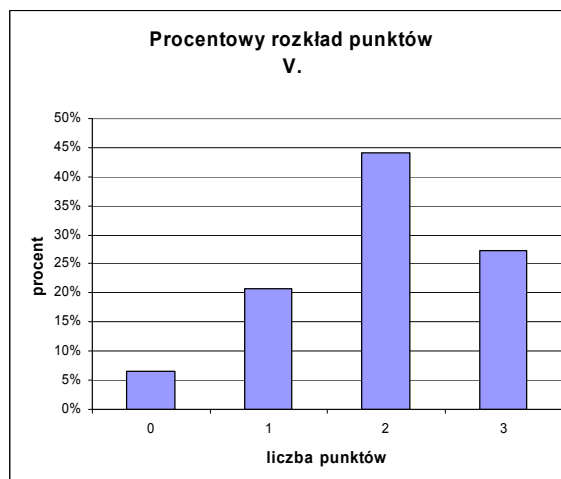
Podobnie jak w temacie 1, najczęściej zdający za kompozycję wypowiedzi otrzymywali 3 punkty. Egzaminatorzy uznawali więc ich wypowiedzi za spójne i uporządkowane wobec przyjętego kryterium. Tylko ok. 5% zdających napisało prace o kompozycji funkcjonalnej wobec tematu, wielu (ok. 25%) podjęło jedynie próbę porządkowania myśli. Tylko ok. 4% zdających otrzymało za kompozycję wypowiedzi 0 punktów, czyli w ogóle nie potrafiło uporządkować swojej wypowiedzi (wykres nr 46).

Wykres nr 47 ukazuje procentowy rozkład punktów przyznawanych zdającym za styl. Ponad 50% zdających za tę kategorię otrzymało 3 punkty, a więc egzaminatorzy uznali ich styl za zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny. Za jasny żywy, swobodny egzaminatorzy uznali styl ok. 20% zdających, natomiast styl wypowiedzi ok. 25% piszących został oceniony jako na ogół komunikatywny. Tylko ok. 2% piszących nie otrzymało punktów za styl.

## Język i zapis



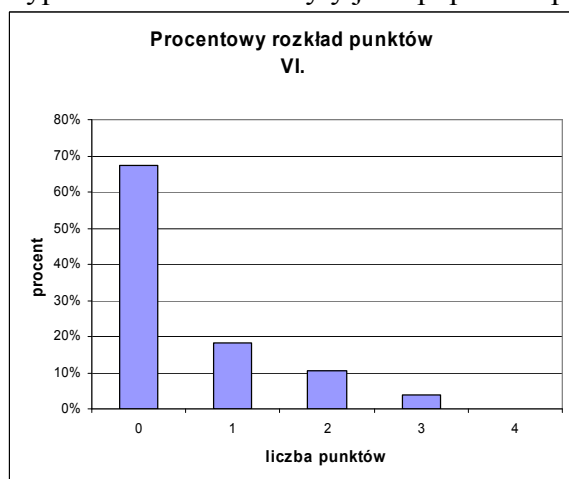
Wykres nr 48



Wykres 49

Jak przedstawiono na wykresie nr 48 za poziom umiejętności językowych zdający najczęściej otrzymywali 6 punktów. Język wypowiedzi został więc w większości oceniony jako poprawny. Tylko ok. 6% zdających posługiwało się językiem niemal bezbłędnym, natomiast język blisko 10% zdających uznano za jeszcze mieszczący się w kryterium komunikatywności.

Na wykresie nr 49 przedstawiono wyniki uzyskiwane przez zdających za poprawność zapisu (ortografii i interpunkcji). Najczęściej piszący otrzymywali 2 punkty, a więc ich wypowiedzi oceniane były jako poprawne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.



Wykres nr 50

Podobnie jak w temacie 1 również w temacie 2 za szczególne walory najczęstszym wynikiem było 0 punktów, tzn. egzaminatorzy nie dostrzegali na ogół w pracach zdających szczególnej oryginalności ujęcia.

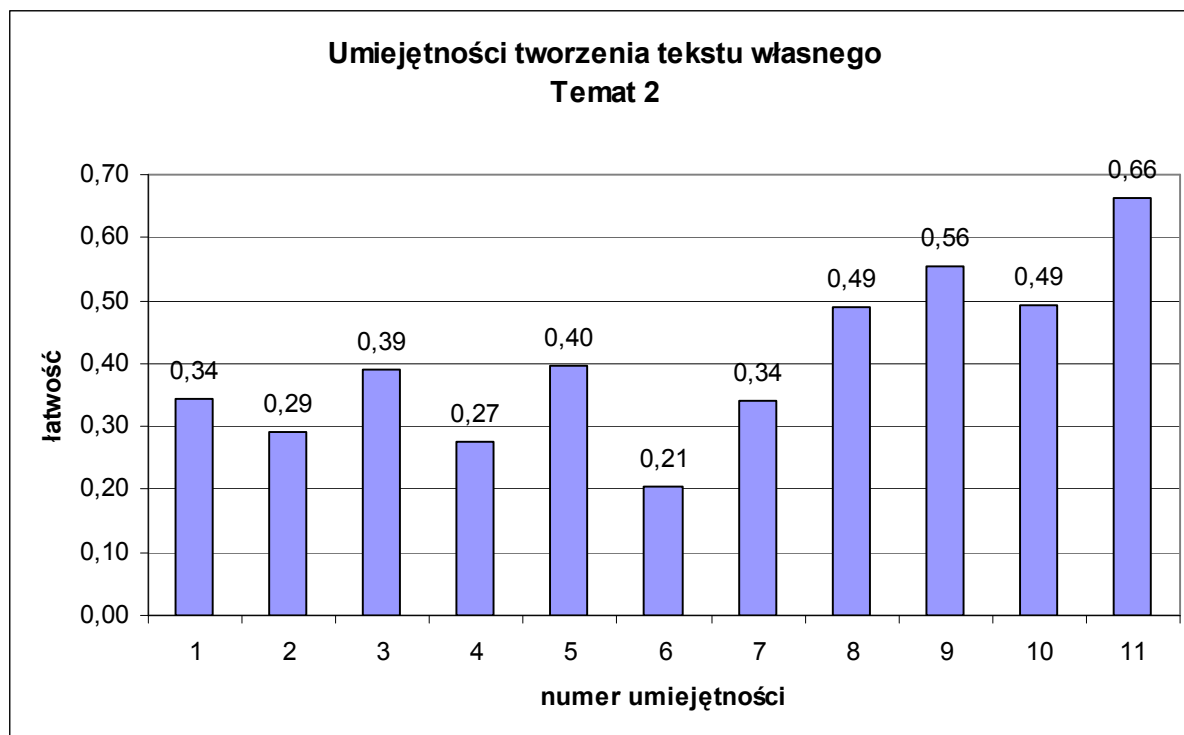
#### 4.8. Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 2

W poniższej tabeli zostały przedstawione umiejętności sprawdzane podczas pisania wypracowania na temat 1. Są one realizowane poprzez różne kryteria i podkryteria. W drugiej kolumnie podane są numery kryteriów, na podstawie których sprawdzana jest dana umiejętność. Kolumna trzecia zawiera łatwości wszystkich kryteriów składających się na daną umiejętność, kolumna czwarta maksymalną ilość punktów składającą się na podstawowe kryteria (rozwińnięcie tematu, kompozycję, styl, język i zapis).

LP	Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu własnego Temat 2.			
	Sprawdzana umiejętność Zdający:	Nr kryt.	Łatwość	pkt za całe zadanie
1.	rozpoznaje i przedstawia bohatera	1a; 3a	0,34	25
2.	charakteryzuje bohatera	1b,c,d,f,i,l 3c,e,f,g,j,h,k,l	0,29	
3.	rozpoznaje relację :bohater – świat zewnętrzny	1h,	0,39	
4.	rozpoznaje typowy dla romantycznego bohatera wewnętrzny konflikt pragnienia i niemocy	1e,j,k,m, n,o,p	0,27	
5.	określa rolę romantycznego bohatera w społeczeństwie	3b, 3d	0,40	
6.	przywołuje właściwe konteksty (kontekst macierzysty)	2; 4	0,21	
7.	podsumowuje obserwacje analityczne; formułuje i uzasadnia opinie	5	0,34	
8.	pisze dłuższy tekst, przestrzegając podstawowych zasad jego organizacji; dostosowuje formę do tematu wypowiedzi	II	0,49	5
9.	pisze stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi, z dbałością o estetykę	III	0,56	5
10.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV	0,49	12
11.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	0,66	3

Tabela nr 24. Łatwość umiejętności tematu 2

Rozkład łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 2 prezentuje wykres nr 51.



Wykres nr 51

Podobnie jak w temacie 1 większość umiejętności sprawdzanych przez temat 2 była dla zdających trudna lub bardzo trudna. Do umiejętności umiarkowanie trudnych dla wybierających temat 2 należało poprawne i zgodne z normą ortograficzną pisanie tekstu ( $p=0,66$ ) oraz posługiwanie się komunikatywnym i dostosowanym do formy wypowiedzi stylem ( $p=0,56$ ). Dla ponad połowy zdających umiejętnością trudną okazało się pisanie z zachowaniem zasad organizacji tekstu (kompozycja) oraz posługiwanie się zgodnym z normą językiem (łatwość 0,49). Dla ponad połowy piszących temat 2 trudne były umiejętności związane z analizą podanych tekstów. 66% zdających nie potrafiło rozpoznać i przedstawić bohaterów, a ponad 70% scharakteryzować ich. Tylko niecałe 40% wybierających temat 2. rozpoznało relację bohater – świat zewnętrzny i określiło rolę bohatera romantycznego w społeczeństwie. Zaledwie 27% zdających potrafiło rozpoznać typowy dla bohatera romantycznego konflikt wewnętrzny ( $p=0,27$ ), a 21% przywołać właściwe konteksty ( $p=0,21$ ). Podobnie jak w temacie 1 umiejętnością trudną dla zdających było podsumowanie rozważań, sformułowanie wniosków i opinii ( $p=0,34$ ).

Temat 2 okazał się równie trudny dla zdających jak temat 1. Również większość umiejętności była dla zdających trudna lub bardzo trudna. Nieliczne umiejętności były umiarkowanie trudne, nie było umiejętności łatwych i bardzo łatwych.

#### 4.9. Analiza łatwości zadań Arkusza II

Wskaźnik łatwości zadań Arkusza II  $p=0,45$  oznacza, że arkusz egzaminacyjny był dla zdających dość trudny, a statystyczny zdający otrzymał 45% możliwych do uzyskania punktów. W arkuszu znajdowały się dwa tematy wymagające napisania własnego tekstu (wypracowania) na podstawie analizy i interpretacji wskazanego w zadaniu tekstu literackiego. Od zdającego oczekiwano analizy tekstu nie tylko na poziomie idei, lecz także sposobu organizacji tekstu.

Pisanie własnego tekstu, dla którego punktem wyjścia był tekst lub fragment (fragmenty) tekstu literackiego, było dla zdających zadaniem trudnym. Świadczy o tym wymieniony wcześniej wskaźnik łatwości dla obu zadań.

Zdający egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym mieli możliwość wyboru jednego z dwóch zaprezentowanych w arkuszu egzaminacyjnym tematów. Temat pierwszy:



**Analizując i interpretując wiersze Tadeusza Różewicza „Ocalony” i Józefa Barana „Mam dwadzieścia pięć lat”, porównaj poetyckie kreacje doświadczeń pokoleniowych i egzystencjalnych** został wybrany przez 46% przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym, temat drugi: **Dokonaj analizy i interpretacji opowiadania „Zabawa w klucz” Idy Fink, zwracając uwagę na sposób podjęcia tematu zagłady Żydów w czasie II wojny światowej** wybrało 54% zdających.

Oba tematy oceniane były na podstawie ogólnopolskich kryteriów uwzględniających rozwinięcie tematu, kompozycję, styl, język, zapis i (fakultatywnie) szczególne walory pracy. Na podstawie tych kryteriów można było określić poziom umiejętności zdających w zakresie analizy i interpretacji tekstu literackiego, budowania logicznej i spójnej wewnętrznie wypowiedzi, posługiwania się poprawnym stylem i zgodnym z normą językiem, pisania z zachowaniem reguł poprawności ortograficznej. Kryteria oceny obu tematów wypracowań z poziomu rozszerzonego zamieszczamy poniżej.

## MODELE ODPOWIEDZI I SCHEMATY OCENIANIA ARKUSZA II

**Temat 1. Analizując i interpretując wiersze Tadeusza Różewicza *Ocalony* i Józefa Barana *Mam dwadzieścia pięć lat*, porównaj poetyckie kreacje doświadczeń pokoleniowych i egzystencjalnych.**

**I ROZWINIĘCIE TEMATU** (można uzyskać maksymalnie 22 punkty)

**Punktacja**

### **1. Kreacja podmiotu lirycznego**

**0-5**

np.:

- podmiot określony (osobowy, cechy podmiotu autorskiego),
- bohater – młody człowiek, (24 / 25 lat), podobny wiek,
- podmiot jako reprezentant swojego czasu, głos pokolenia,
- różne doświadczenia: wojna (Różewicz) – zwyczajne życie (Baran),
- doświadczenia krańcowe bohatera Różewicza (np. wojna, masowość śmierci),
- typowe doświadczenia egzystencjalne bohatera Barana (miłość, inicjacja, śmierć),
- postawa refleksyjna (samoświadomość, próba spojrzenia wstecz i w przyszłość).

### **2. Ukształtowanie wypowiedzi.**

**0-4**

np.:

- w obu wierszach forma monologu, wyznania,
- zrygoryzowana kompozycja *Ocalonego* (np. klamra kompozycyjna, paralelność poszczególnych całości),
- obrazowanie konkretne, lapidarność, oszczędność słowa (*Ocalony*),
- emocjonalizm i patos wypowiedzi (*Ocalony*),
- wyraźne nawiązania intertekstualne u Barana: dedykacja, cytat,
- dwudzielna kompozycja wiersza J. Barana (symetryczność części 1-2 i 4-5, wyeksponowanie części trzeciej),
- słowo poetyckie u Barana (metaforyczność, peryfrazy) – przywołanie przykładu,
- dystans, gorzka ocena własnego życia (*Mam dwadzieścia pięć lat*),
- funkcje czasowników w obu tekstach.

### **3. Doświadczenie (obraz) świata**

**0-4**

np.:

- a. intensywność i drastyczność doświadczeń u Różewicza,
- b. kluczowe sformułowania, np. *furgony porąbanych ludzi, prowadzony na rzeź*,
- c. beznadziejna monotonia u Barana – powtarzalność, rutyna, stagnacja, marazm, izolacja,
- d. kluczowe sformułowania, np. *siedem nianiek tygodnia, dyskretny sen, siedem dni, pozory życia*.

#### 4. Poszukiwanie sensu życia

0-4

*Ocalony*

np.:

- a. kryzys wartości, dramatyczne poszukiwania sensu życia,
- b. niezgoda na zaistniały porządek świata,
- c. poszukiwanie ładu świata, motyw kreatora, stwarzania świata (*Biblia*).

*Mam dwadzieścia pięć lat*

np.:

- d. topos „życia – snu” w wierszu Barana (dyskretny sen),
- e. fałsz życia – dyskretnego snu, prawdziwość „przebudzeń”,
- f. bierne trwanie, niechęć do zmian, wygoda i samooszukiwanie.

#### 5. Znajomość i umiejętne stosowanie terminologii teoretycznoliterackiej.

0-1

#### 6. Wnioski

4

**Pełne:** powinny dotyczyć np. uniwersalnej wymowy obu wierszy (refleksje nad własnym życiem), odmienności postaw (bunt i poszukiwanie u Różewicza, bierna zgoda u Barana); polemiczny charakter wiersza Barana; uzasadnienie prezentowanej postawy życiowej (kontekst).

**Częściowe:** np. odmiennosc postaw bohaterów, inne doświadczenia życiowe. (2)

**Próba podsumowania:** np. związki obu utworów lub różnice. (1)

Temat 2. **Dokonaj analizy i interpretacji opowiadania *Zabawa w klucz* Idy Fink, zwracając uwagę na sposób podjęcia tematu zagłady Żydów w czasie II wojny światowej.**

#### I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 22 punkty)

##### 1. Wstępne rozpoznanie całości

0-3

np.:

- a. fabuła – silnie udramatyzowana,
- b. opowiadanie z wyraźnie zarysowaną kompozycją zamkniętą (wstęp, zawiązanie akcji i jej rozwinięcie, punkt kulminacyjny i pointa),
- c. narrator – autorski (3.os., wszechwiedzący, poza światem przedstawionym), skupiony na opisie zachowań, nie „wnętrza postaci”,
- d. problematyka – holocaust.

## **Analiza elementów świata przedstawionego i ich interpretacja**

### **2. Czas akcji:** **0-2**

np.:

- a. konstrukcja czasu akcji – godz. 22.00, wieczór, „skrawek czasu” okupacji niemieckiej podczas II wojny światowej; brak bliższych ustaleń,
- b. funkcja takiej konstrukcji czasu - to chwila o znamionach powszechności, nacechowana tragizmem holokaustu, wojny, okrucieństwa.

### **3. Przestrzeń:** **0-3**

np.:

- a. kreacja przestrzeni – „trzecie wojenne mieszkanie” z kuchnią, pokojem, łazienką i skrawkiem wąskiego korytarza; ciemne, żółte światło, liszaje wilgoci,
- b. dwie przestrzenie – przestrzeń mieszkania i przestrzeń za drzwiami wejściowymi (chłód, zapach wilgoci),
- c. opis mieszkania i jego interpretacja: np.:– nieprzyjazne, złudna kryjówka, więzienie, potęguje poczucie zagrożenia i osaczenia,
- d. interpretacja klatki schodowej – wroga; z niej nadejdzie zagrożenie,
- e. przestrzeń śmierci.

### **4. Bohaterowie:** **0-4**

np.:

- a. rodzina ukrywająca się w czasie okupacji: ojciec – Żyd, matka – najprawdopodobniej Polka i dziecko,
- b. kreacja ojca: np. blady, zabawnie mruga oczami (symptom nerwicy), wymuszający „zabawę” i skoncentrowany na niej, pełen niepokoju i lęku, zdenerwowany niepowodzeniami „zabaw”, już umarły dla dzwoniących,
- c. kreacja matki: np. ukrywa emocje, reżyseruje „zabawę”, chwali dziecko pomimo niepowodzenia, wymusza na nim dorosłość,
- d. kreacja dziecka: np. trzyletnie, „doskonałe” (wygląd i zachowanie), uważne i skupione pomimo zmęczenia, żadne pochwały ojca, uznanie żyjącego ojca za zmarłego przerasta jego możliwości,
- e. sytuacja tragiczna rodziny, której przetrwanie uzależnione jest od postawy i zachowania dziecka.

### **5. Trafna analiza słowa-kłucza „zabawa”:** **0-2**

- a. znaczenie dosłowne,
- b. znaczenie metaforyczne, np. gra o życie, ćwiczenie/tresura, zabawa na opak,
- c. sens przeciwstawienia słowa „zabawa” (w tytule) i „naprawdę” (w puencie opowiadania).

### **6. Język opowiadania** **0-3**

- a. słownictwo o funkcji opisowej a słownictwo nacechowane emocjonalnie,
- b. pozór suchej relacji,
- c. metaforyczność,
- d. sfunkcjonalizowane powtórzenia.

### **7. Konteksty interpretacyjne** **0-1**

### **8. Wnioski:** (powinny wynikać z analizy i mieć ścisły związek z tematem) **4**

**pełne:** dostrzeżenie odmiennego sposobu ujęcia tematu nie poprzez ukazanie tradycyjnych obrazów zagłady Żydów (getto, obóz), ale losów prywatnych, realiów domowych, dostrzeżenie przewartościowania topiki domu (dom nie jest przestrzenią

bezpieczną), dostrzeżenie odwróconej relacji między ojcem i dzieckiem (to od syna zależy życie rodziny),

**częściowe:** np. dostrzeżenie odmiennego sposobu ujęcia tematu nie poprzez ukazanie tradycyjnych obrazów zagłady, (2)

**próba podsumowania:** np. – zagłada Żydów ukazana została poprzez losy rodziny (1)

## II. KOMPOZYCJA (maksymalnie 3 punkty)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu

- podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym, 3
- uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części. 1

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

## III. STYL (maksymalnie 3 punkty)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka, 3
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka. 1

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

## IV. JĘZYK (maksymalnie 10 punktów)

- język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia i fleksja, 10
- język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja, 7
- język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne składnia, słownictwo i frazeologia. 4

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

## V. ZAPIS (maksymalnie 2 punkty)

- bezbłędna ortografia;  
poprawna interpunkcja (nieliczne błędy), 2
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia);  
na ogół poprawna interpunkcja. 1

*Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.*

## VI. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 0-4

*Uwaga: Ze względu na charakter dołączonej do arkuszy egzaminacyjnych karty odpowiedzi, analizę wszystkich wypracowań z poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego przeprowadzono na podstawie reprezentatywnej, warstwowanej próby zdających.*

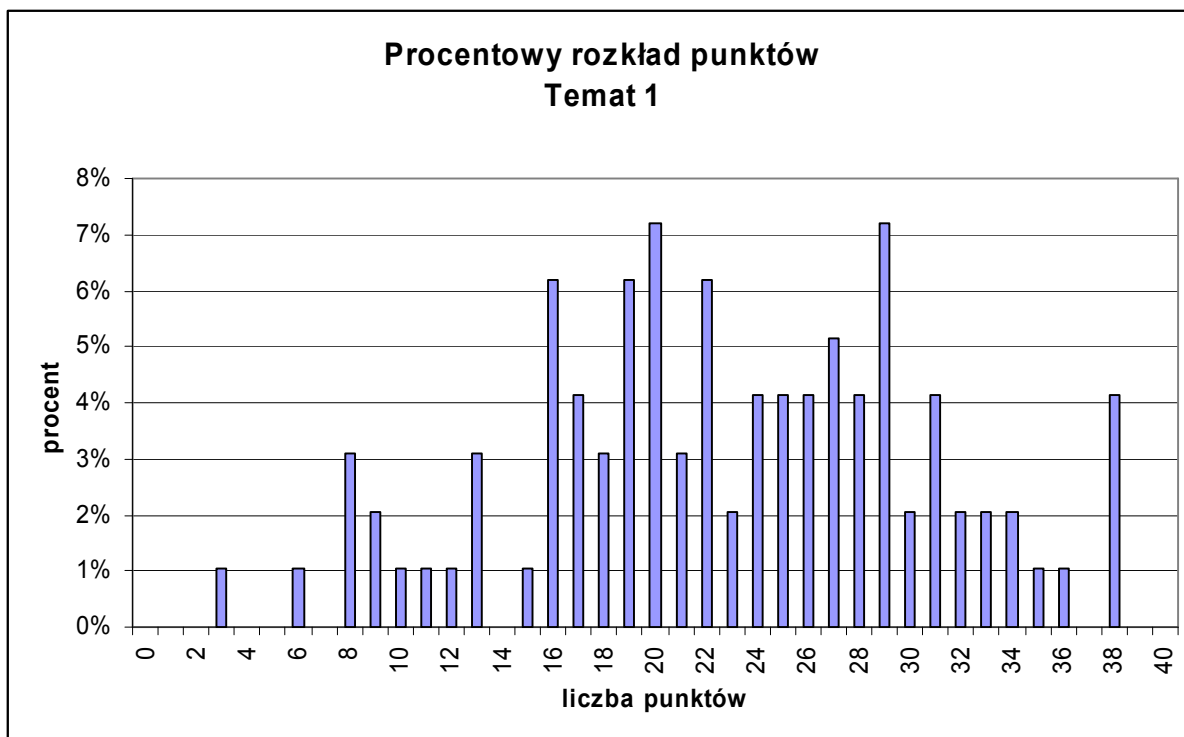
#### 4.10. Analiza tematu 1

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane statystyczne dotyczące wypracowania na temat nr 1. Widać, że w każdym z rodzajów kryteriów, zarówno dotyczących rozwinięcia tematu (kwestie merytoryczne), jak i strony stylistyczno – językowej, wszyscy uczniowie uzyskali w sumie ponad 50 procent punktów możliwych do uzyskania. Można je zaliczyć kategorii umiarkowanie trudnych. Wyjątkiem jest kategoria *szczególne walory pracy*, gdzie egzaminatorzy, zgodnie z zasadami oceniania prac maturalnych z języka polskiego, przyznawali znacznie mniej punktów.

Numer zadania	Łatwość	Średnia	Minimum	Maksimum
Rozwinięcie tematu (I.)	0,57	12,44	3	22
Kompozycja (II)	0,53	1,59	0	3
Styl (III)	0,54	1,61	0	3
Język (IV)	0,56	5,64	0	10
Zapis (V)	0,61	1,23	0	2
Szczególne walory pracy (VI)	0,06	0,24	0	4
Wynik ogólny	0,57	22,74	3	38

Tabela nr 25. Ogólne wyniki tematu 1

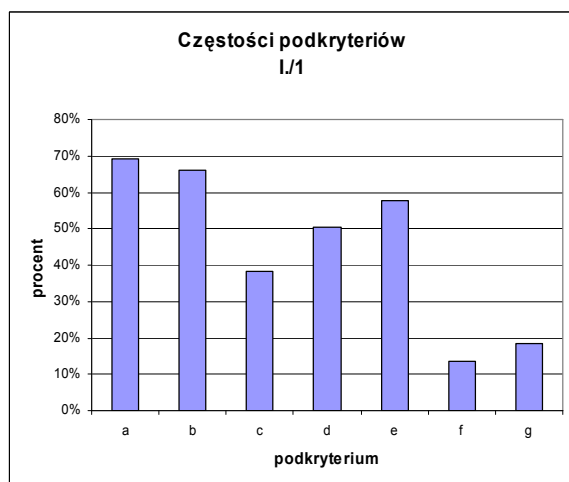
Zamieszczony niżej wykres wskazuje, że rozkład wyników zadania 1 jest zbliżony do normalnego, lekko lewoskośny, czyli przesunięty w stronę wyników wyższych. Wyniki są dość zróżnicowane. Największy odsetek zdających uzyskał wyniki na poziomie 50% i 80% ogólnej liczby punktów.



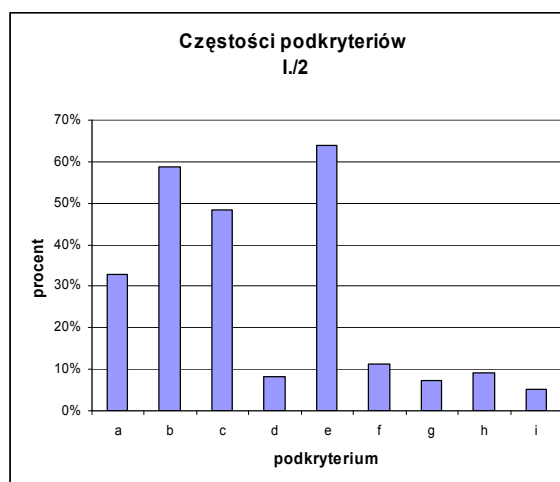
Wykres nr 52

### Rozwinięcie tematu

Na poniższych wykresach zostały przedstawione częstości poszczególnych kryteriów dotyczących rozwinięcia tematu oraz wniosków. Każde z kryteriów rozwinięcia tematu składa się z kilku podkryteriów, oznaczonych, podobnie jak w modelu odpowiedzi, kolejnymi literami alfabetu.

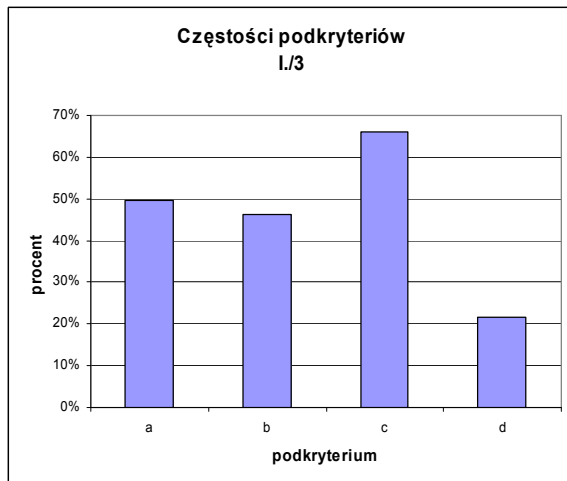


Wykres nr 53

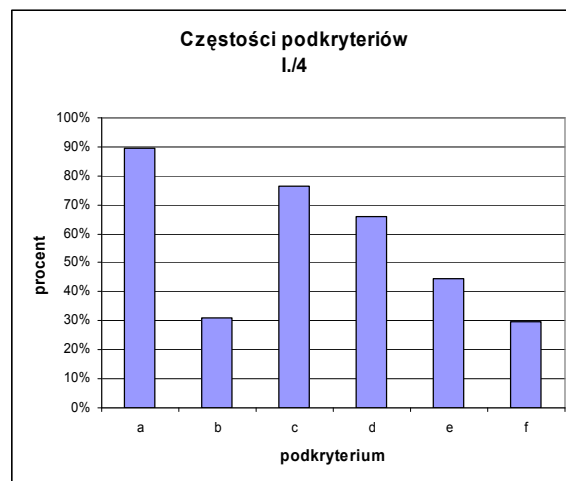


Wykres nr 54

W kryterium 1. zadający najczęściej potrafili określić cechy podmiotu lirycznego oraz typowe doświadczenia egzystencjalne bohatera tekstu Różewicza, w kryterium 2 zwracali uwagę na kompozycję *Ocalonego* i nawiązania intertekstualne w wierszu Barana. Rzadziej odkrywali sposób obrazowania i formę wyznania w obu tekstach.

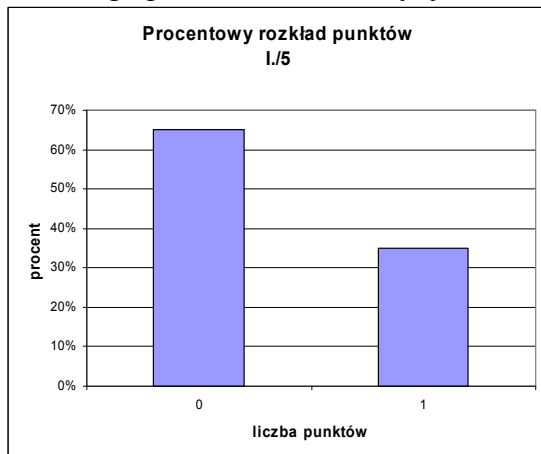


Wykres nr 55



Wykres nr 56

W kryterium 3 zdający dostrzegali najczęściej beznadziejność i monotonię życia ukazaną w wierszu Barana oraz intensywność i drastyczność doświadczeń bohatera wiersza Różewicza, natomiast w kryterium 4 największy odsetek piszących odwoływał się do ukazanego przez Różewicza kryzysu wartości i poszukiwania ładu świata.

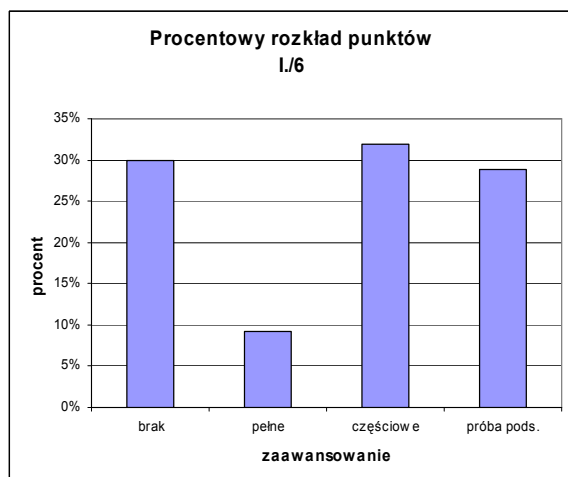


Wykres nr 57

Na podstawie przedstawionego wyżej wykresu można wyciągnąć wniosek, że ponad 60% piszących temat 1 nie potrafiło wykorzystać w swych wypowiedziach terminologii teoretycznoliterackiej.

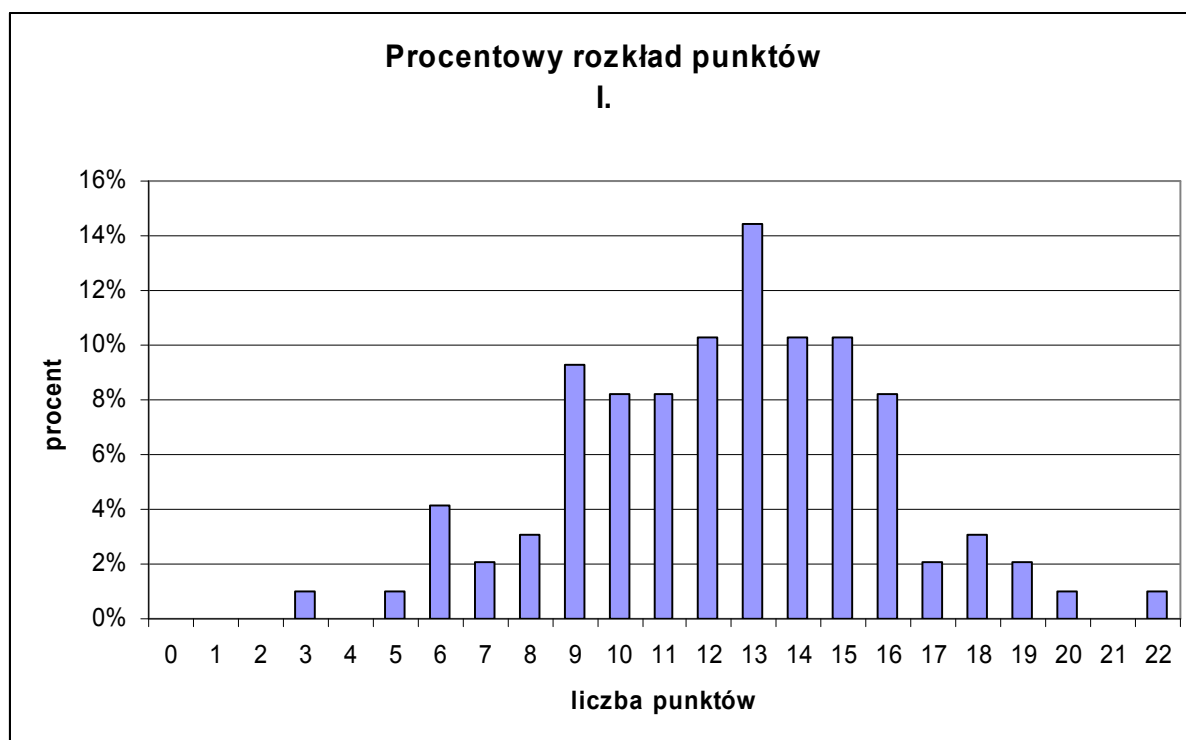
Z analizy poszczególnych wykresów wynika, że zdający stosunkowo dobrze radzili sobie z zabiegami interpretacyjnymi, słabo wypadła natomiast umiejętność podejmowania czynności analitycznych, (np. kryteria 2g, 2i).

## Wnioski



Wykres nr 58

W umiejętności wnioskowania, zdecydowanie najmniej piszących zdołało osiągnąć najwyższy wynik (mniej niż 10%). W pracach zdecydowanie przeważały wnioski częściowe oraz próba podsumowania, niemal 1/3 prac nie zawierała żadnych wniosków.

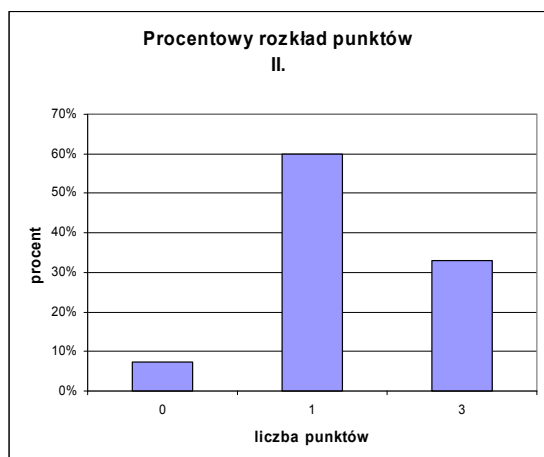


Wykres nr 59

Ogólnie, rozkład wyników, jakie osiągnęli zdający podczas realizacji tematu można uznać za prawidłowy. Jak wynika z powyższego wykresu, najczęściej zdających za rozwinięcie tematu uzyskało średni wynik, (13 punktów na 22 możliwe do uzyskania).

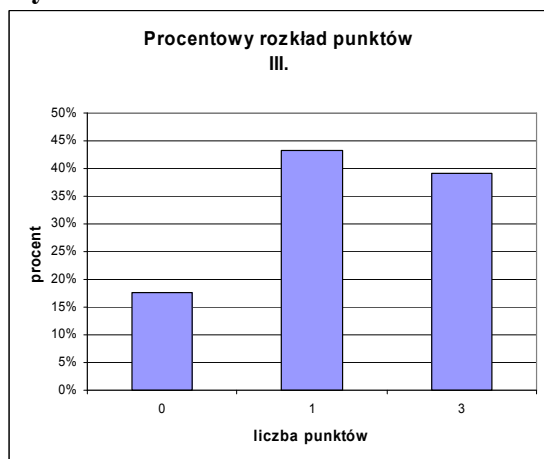


## Kompozycja



Wykres nr 60

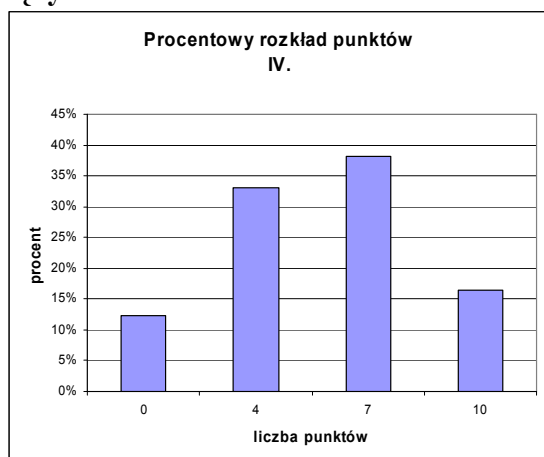
## Styl



Wykres nr 61

Najczęstszym wynikiem, jaki uzyskiwali zdający za kompozycję i styl wypowiedzi, był 1 punkt. Egzaminatorzy uznawali więc kompozycję w pracach tych zdających za uporządkowaną wobec przyjętego kryterium, a styl za zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi. Częściej niż na poziomie podstawowym piszący otrzymywali za kompozycję i styl 0 punktów. Egzaminatorzy uznawali umiejętności tych zdających za niewystarczające w kontekście kryteriów dla poziomu rozszerzonego.

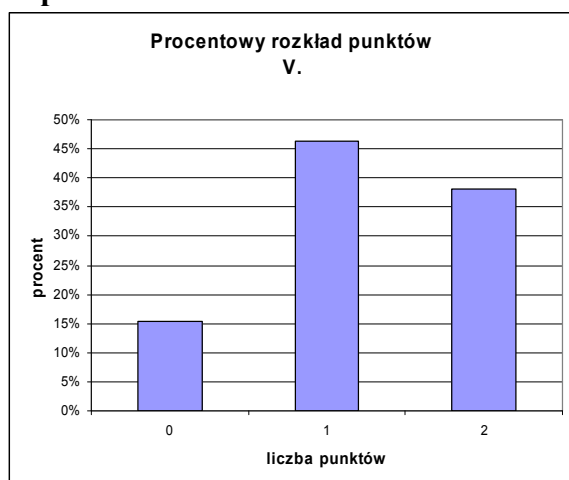
## Język



Wykres nr 62

Za poziom językowy wypowiedzi zdający realizujący temat 1. najczęściej uzyskiwali 7 punktów i 4 punkty. Język ich wypowiedzi uznawany był zatem za poprawny lub w większości poprawny.

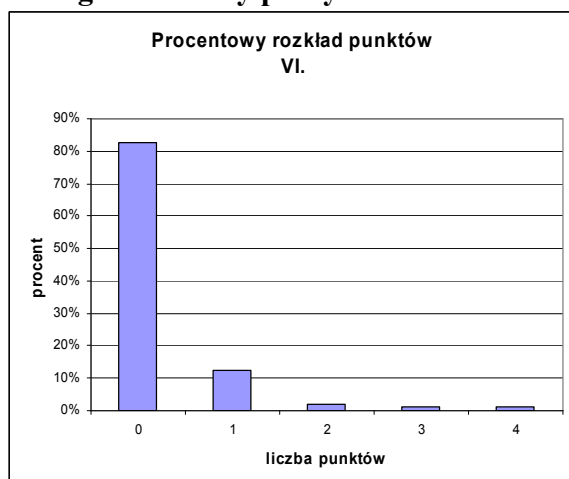
## Zapis



Wykres nr 63

Za poprawność ortograficzną i interpunkcyjną zdający częściej niż na poziomie podstawowym otrzymywali maksymalną liczbę punktów, co świadczy o dobrym na ogół pod tym względem poziomie ich wypowiedzi.

### Szczególne walory pracy



Wykres nr 64

Podobnie jak w zadaniach z tematu podstawowego, piszący temat 1. najczęściej nie uzyskiwali punktów za szczególne walory, co świadczy, że ich prace nie odznaczały się szczególną oryginalnością ujęcia.

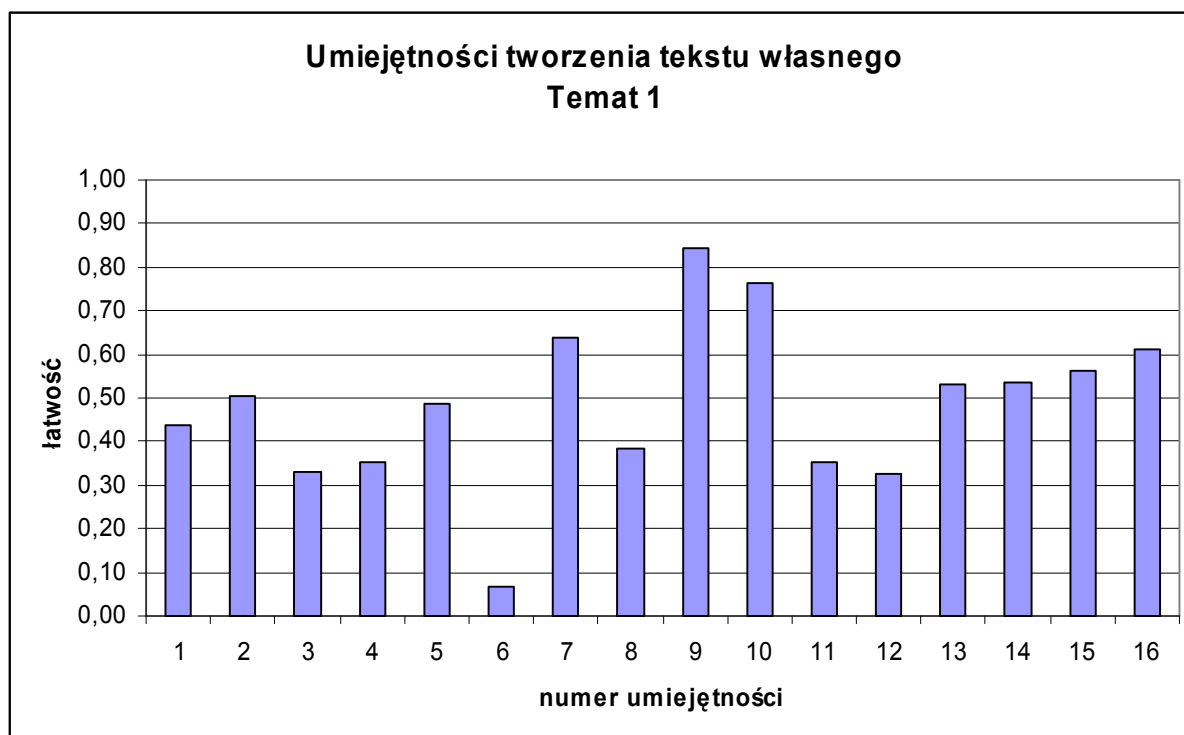
### Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 1.

W poniższej tabeli zostały przedstawione umiejętności sprawdzane podczas pisania wypracowania na temat 1. Są one realizowane poprzez różne kryteria i podkryteria. W drugiej kolumnie podane są numery kryteriów, na podstawie których sprawdzana jest dana umiejętność. Kolumna trzecia zawiera łatwości wszystkich kryteriów składających się na daną umiejętność, kolumna czwarta maksymalną ilość punktów składającą się na podstawowe kryteria (rozwińnięcie tematu, kompozycję, styl, język i zapis).

ARKUSZ II Poziom rozszerzony				
Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu własnego				
Temat 1				
LP	Sprawdzana umiejętność Zdający:	Nr kryt.	Łatwość	Pkt za całe zadanie
1.	określa bohatera literackiego, określa podmiot liryczny	1a,b,c,e,f,g	0,44	22
2.	uzasadnia różnice w kreacji podmiotu lirycznego w obu wierszach	1d	0,51	
3.	rozpoznaje formy wypowiedzi	2a	0,33	
4.	rozpoznaje cechy kompozycji wierszy	2b,f	0,35	
5.	rozpoznaje cechy obrazowania	2c	0,48	
6.	rozpoznaje cechy stylu i języka	2d,g,i	0,07	
7.	rozpoznaje związki między tekstami	2e	0,64	
8.	interpretuje obraz świata	2h,3	0,39	
9.	interpretuje treści egzystencjalne wierszy	4	0,84	
10.	wykorzystuje konteksty	4c	0,76	

11.	funkcjonalnie posługuje się pojęciami z poetyki.	5	0,35	
12.	formułuje wnioski	6	0,32	
13.	pisze tekst spójny, stosując właściwą dla interpretacji utworu zasadę kompozycyjną, przestrzegając zasad jego organizacji; nadaje mu właściwy kształt graficzny.	II	0,53	3
14.	pisze stylem o cechach indywidualnych, komunikatywnym, żywym, dostosowanym do formy wypowiedzi.	III	0,54	3
15.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą.	IV	0,56	10
16.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	0,61	2

Tabela nr 26



Wykres nr 65

Powyższa tabela i wykres wskazują, że zdający w silnie zróżnicowanym stopniu posiadli umiejętności analizy i interpretacji oraz analizy porównawczej utworów poetyckich. Stosunkowo dobrze wypadły umiejętność określenia podmiotu lirycznego, interpretacja treści utworów, rozpoznawanie związków między tekstami, wykorzystanie kontekstów (umiejętności nr 1, 2, 5, 9, 10). Duża grupa zdających potrafiła również rozpoznać formę wypowiedzi, cechy kompozycji wierszy, funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z poetyki a także formułować wnioski (umiejętności nr 3, 4, 11, 12). Należy jednak zauważyć, że niemal wszystkie sprawdzane czynności (poza 9 i 10) zaliczają się do trudnych i umiarkowanie trudnych.

Zdecydowanie najslabiej wypada rozpoznawanie cech stylu i języka utworów poetyckich (umiejętność nr 6).

#### 4.11. Analiza tematu 2

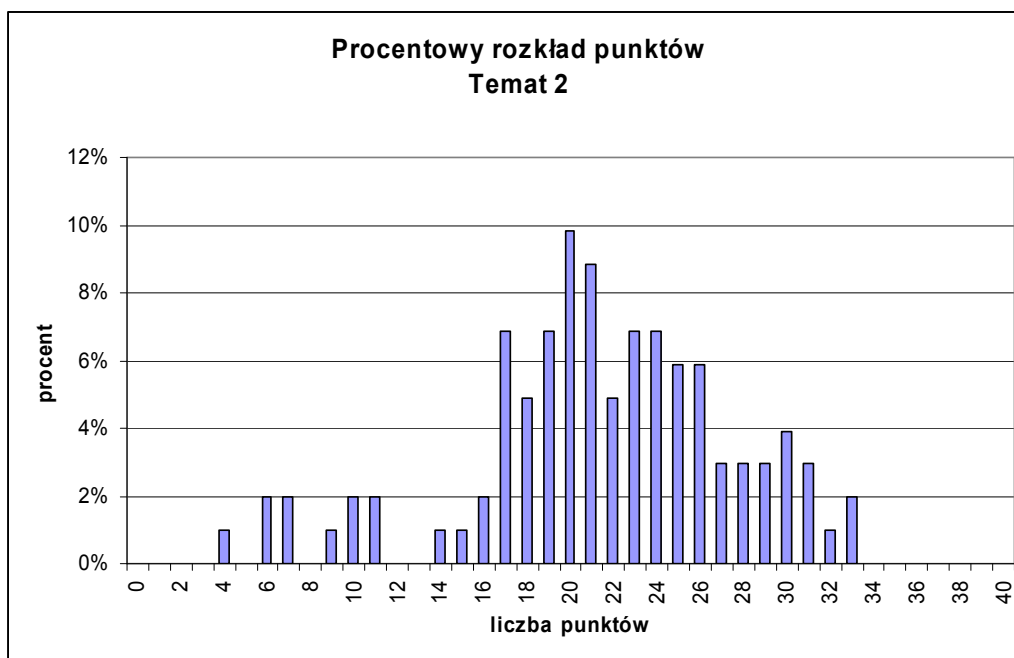
W tabeli przedstawione zostały dane statystyczne dotyczące wypracowania na temat nr 2. Widać, że zarówno kryteria dotyczące rozwinięcia tematu, jak i strony stylistyczno –

językowej, zaliczają się do trudnych (łatwość 0,20 – 0,49) i umiarkowanie trudnych (0,50 – 0,69). Wyjątkiem jest kategoria *szczególne walory pracy*, gdzie egzaminatorzy, zgodnie z zasadami oceniania prac maturalnych z języka polskiego, przyznawali znacznie mniej punktów.

Numer zadania	Łatwość	Średnia	Minimum	Maksimum
Rozwinięcie tematu (I.)	0,57	12,48	4	18
Kompozycja (II)	0,57	1,70	0	3
Styl (III)	0,48	1,44	0	3
Język (IV)	0,46	4,65	0	10
Zapis (V)	0,51	1,02	0	2
Szczególne walory pracy (VI)	0,02	0,10	0	2
Wynik ogólny	0,53	21,38	4	33

Tabela nr 27. Ogólne wyniki tematu 2

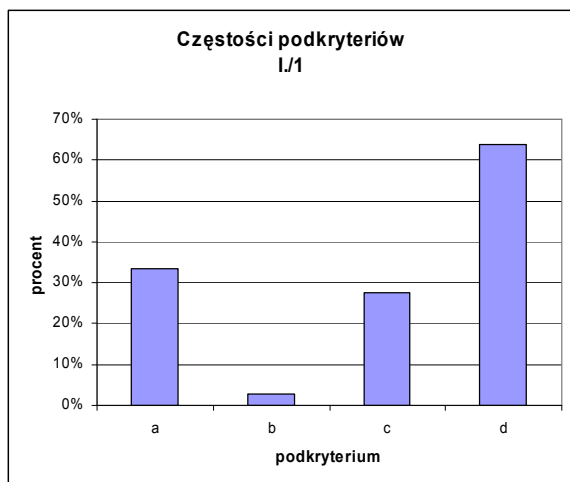
Procentowy rozkład punktów tematu 2 ma charakter zbliżony do normalnego, nieco przesunięty w stronę wyników wyższych. Największy odsetek piszących uzyskał wynik 20 - 22 punkty, a więc w granicach 50% punktów możliwych do uzyskania.



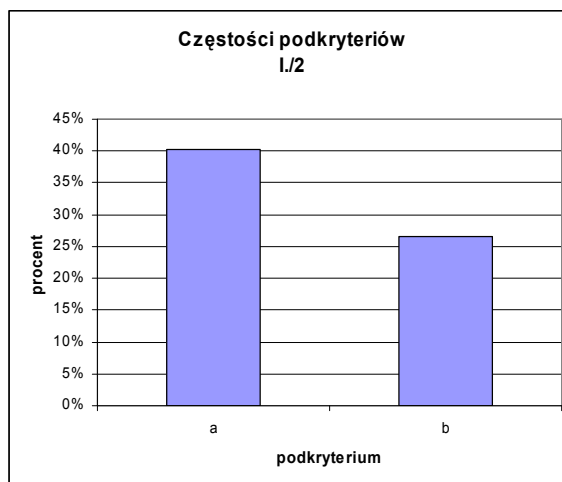
Wykres nr 66

### Rozwinięcie tematu

Na poniższych wykresach zostały przedstawione częstości poszczególnych kryteriów dotyczących rozwinięcia tematu oraz wniosków. Każde z kryteriów rozwinięcia tematu składa się z kilku podkryteriów, oznaczonych, podobnie jak w modelu odpowiedzi, kolejnymi literami alfabetu.

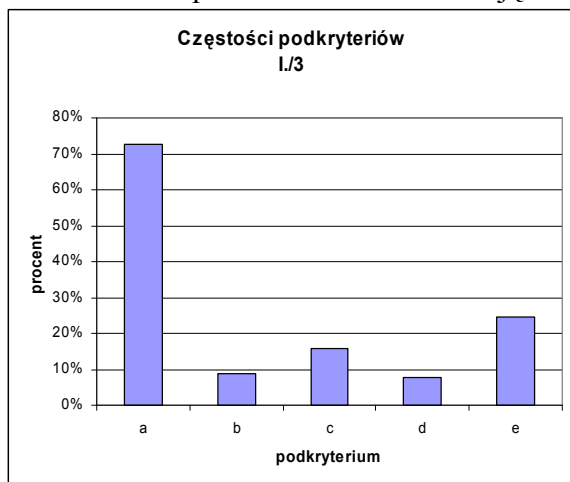


Wykres nr 67

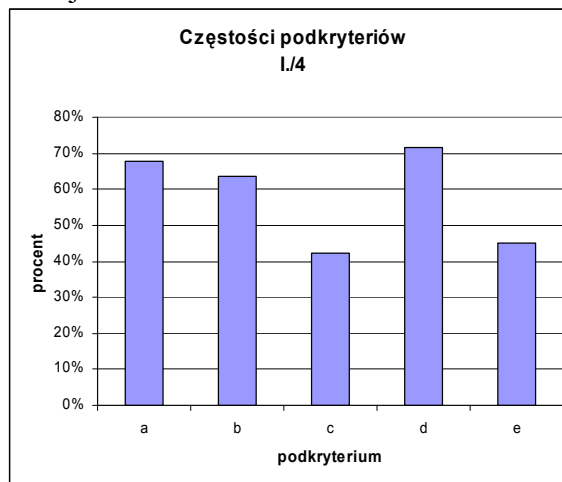


Wykres nr 68

W 1 kryterium zdający, którzy realizowali temat 2 najczęściej określali problematykę utworu oraz charakter fabuły. Bardzo niewielki odsetek zdających potrafił natomiast określić kompozycję tekstu. W drugim obszarze kryteriów zdający potrafili określić czas akcji utworu, wielu również potrafiło wskazać funkcję konstrukcji czasu.

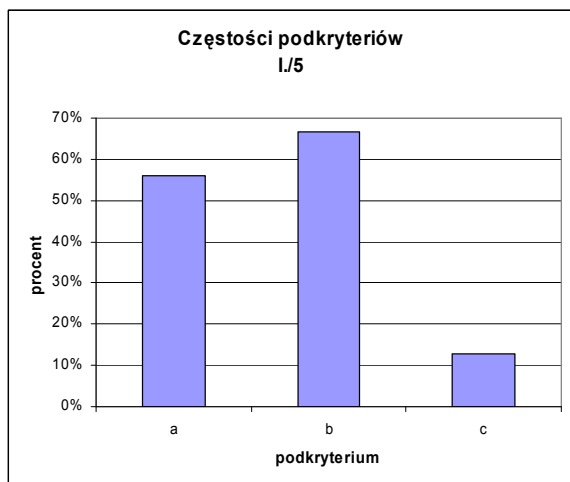


Wykres nr 69

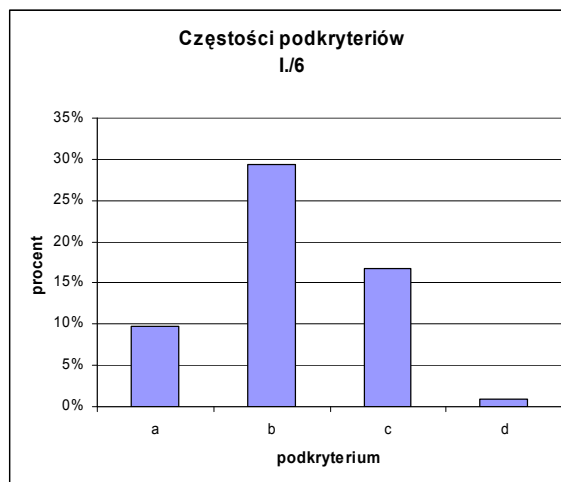


Wykres nr 70

Jak wskazuje wykres nr 69, podkryterium najczęściej wskazywanym przez zdających w obszarze kryterium 3 była kreacja przestrzeni. Niektórzy piszący zwracali uwagę na związek tej przestrzeni z zagrożeniem śmiercią. W kryterium 4 piszący realizowali właściwie wszystkie wskazania, szczególną uwagę zwracając na kreację dziecka.

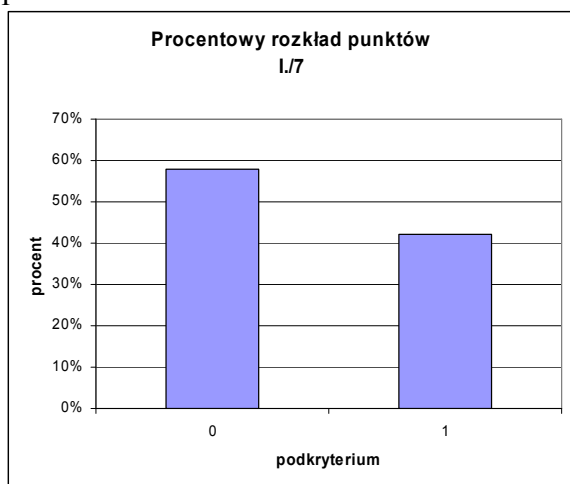


Wykres nr 71



Wykres nr 72

W kryterium 5 podejmujący temat najczęściej wyjaśniali metaforyczne znaczenie słowa-klucza, często także nawiązywali do jego znaczenia dosłownego. Kryterium 6 było raczej słabo realizowane, a zdający najczęściej dostrzegali sposób relacjonowania zdarzeń przez narratora.

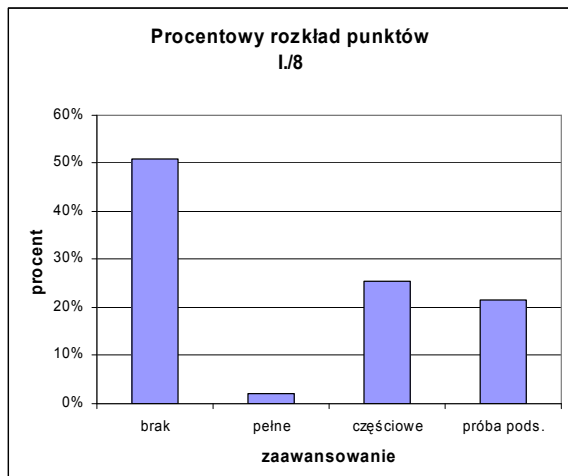


Wykres nr 73

Okolo 60% zdających nie potrafiło wskazać w swych pracach żadnych kontekstów interpretacyjnych (kryterium 7)

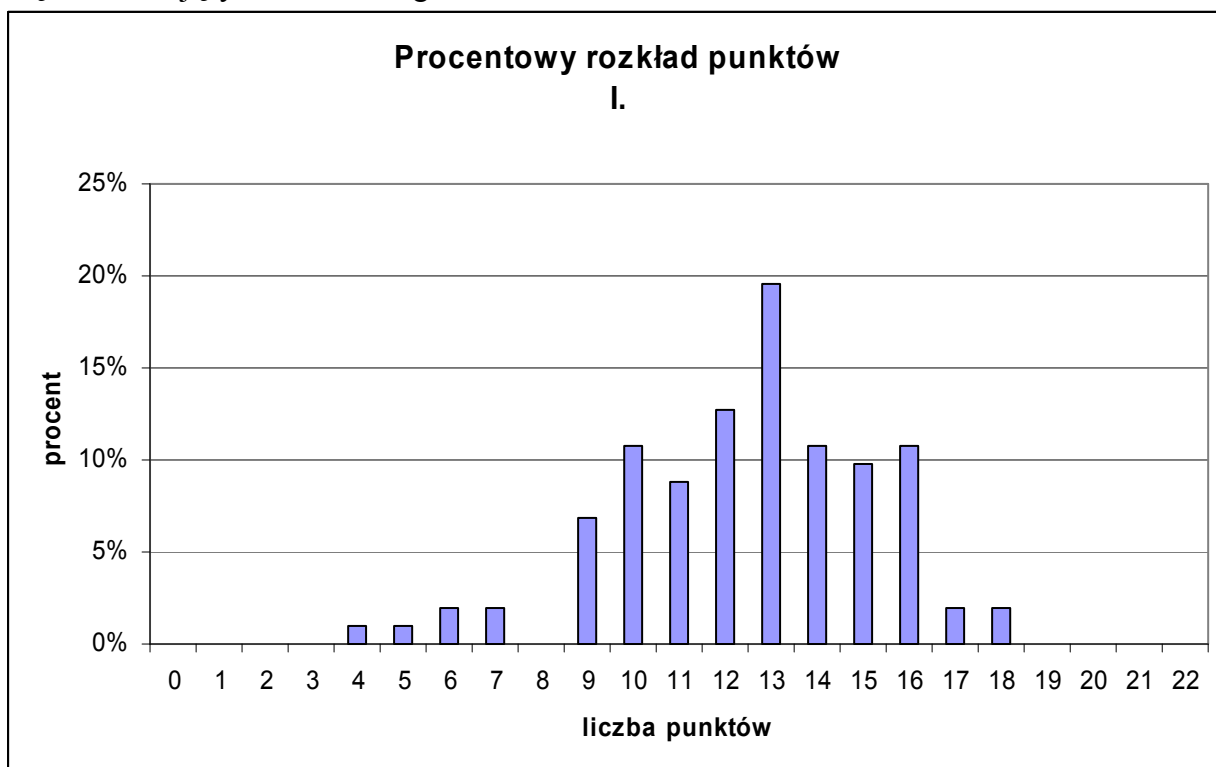
Kryteria, które posiadają najmniejszą łatwość dotyczą głównie umiejętności analitycznych – scharakteryzowania sposobu kreacji narratora (1c), określenia zasad kompozycji analizowanego utworu (1b) czy funkcji zastosowanych środków stylistycznych (6d).

## Wnioski



Wykres nr 73

W porównaniu z tematem nr 1, umiejętność wnioskowania wypadła znacznie słabiej. Ponad 50% zdających nie uzyskało za tę umiejętność żadnych punktów. Bardzo mała część zdających sformułowała wnioski pełne. Wynika to z faktu, że sformułowanie tematu wymagało podjęcia czynności analitycznych i interpretacyjnych a wnioski powinny koncentrować się na zagadnieniach dotyczących **sposobu** przedstawienia holocaustu, czego większość zdających nie dostrzegła.

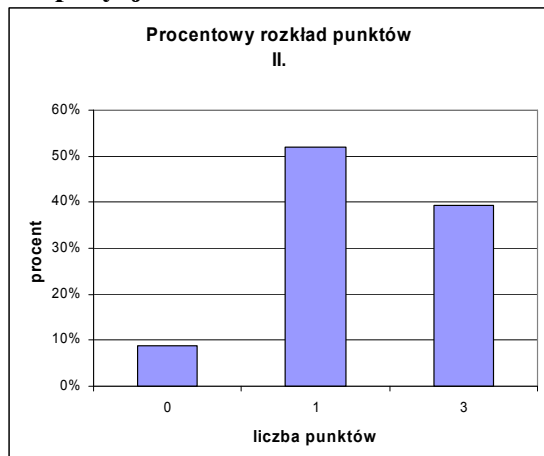


Wykres nr 74

Ogólnie, rozkład wyników, jakie osiągnęli zdający podczas realizacji tematu można uznać za prawidłowy. Jak wynika z powyższego wykresu, za rozwinięcie tematu najczęściej zdających uzyskało średni wynik, (13 punktów na 22 możliwe do uzyskania).

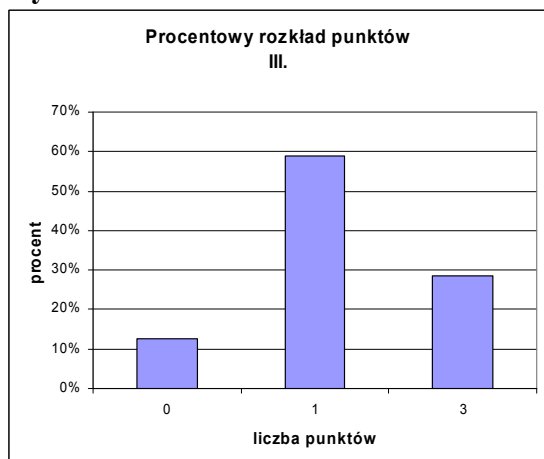


## Kompozycja



Wykres nr 75

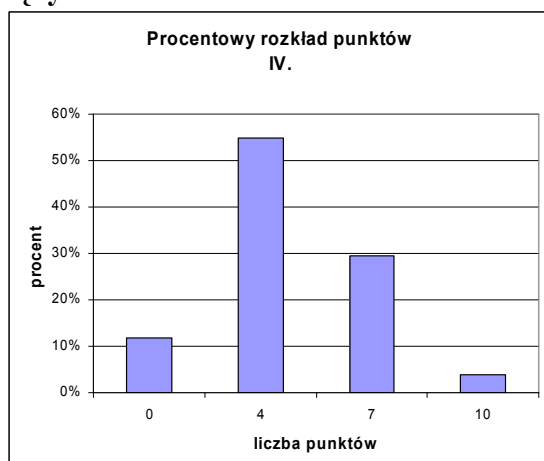
## Styl



Wykres nr 76

Podobnie jak w temacie 1 piszący temat 2 najczęściej uzyskiwali za kompozycję i styl po 1 punkcie.

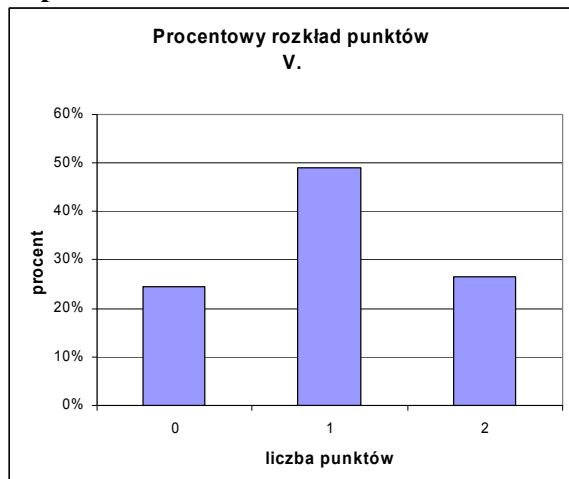
## Język



Wykres nr 77

W odróżnieniu do tematu 1 najczęściej za poprawność językową piszący temat 2 uzyskiwali 4 punkty. Taką liczbę punktów otrzymało ok. 55% zdających.

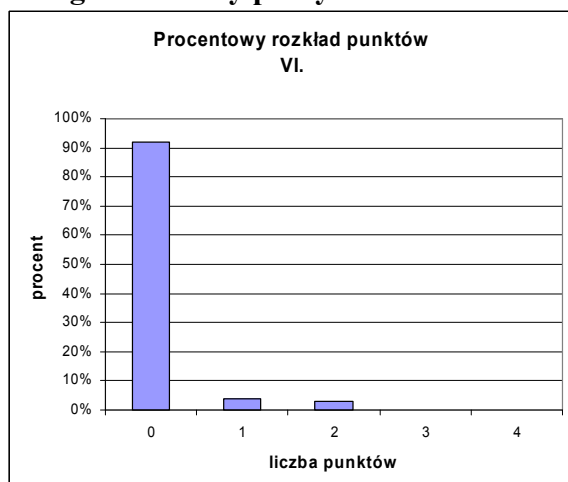
## Zapis



Wykres nr 78

Blisko połowa realizujących na egzaminie temat 2 otrzymała za poprawność ortograficzną i interpunkcyjną 1 punkt. Większy odsetek piszących otrzymał 0 punktów.

## Szczególne walory pracy



Wykres nr 79

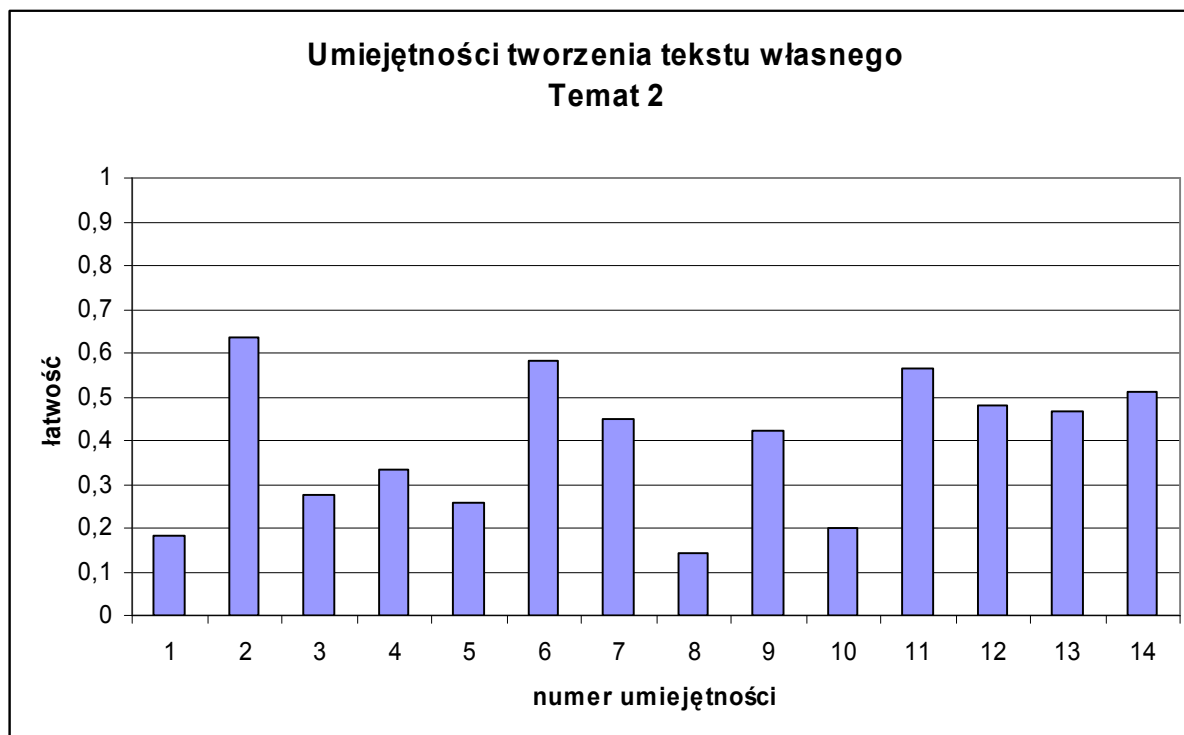
Podobnie jak w przypadku tematu 1, największa liczba piszących temat 2 za szczególne walory pracy nie otrzymała punktów.

### 4.12. Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 2.

W poniższej tabeli zostały przedstawione umiejętności sprawdzane podczas pisania wypracowania na temat 2. Są one realizowane poprzez różne kryteria i podkryteria. W drugiej kolumnie podane są numery kryteriów, na podstawie których sprawdzana jest dana umiejętność. Kolumna trzecia zawiera łatwości wszystkich kryteriów składających się na daną umiejętność, kolumna czwarta maksymalną ilość punktów składającą się na podstawowe kryteria (rozwińnięcie tematu, kompozycję, styl, język i zapis).

<b>ARKUSZ II Poziom rozszerzony</b>				
<b>Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu własnego</b>				
<b>Temat 2</b>				
<b>Lp</b>	<b>Sprawdzana umiejętność</b> Zdający:	<b>Nr kryt.</b>	<b>Łatwość</b>	<b>Pkt za całe zadanie</b>
1.	określa gatunek literacki;	1a,b	0,18	22
2.	określa temat i problematykę utworu;	1d	0,64	
3.	określa narrację i narratora;	1c	0,27	
4.	analizuje konstrukcję czasu i określa jej funkcję (dostrzega wyznaczniki poetyki utworu i wyznaczniki jego struktury artystycznej)	2	0,33	
5.	analizuje konstrukcję przestrzeni i określa jej funkcję (dostrzega wyznaczniki poetyki utworu i wyznaczniki jego struktury artystycznej); analizuje topos domu	3	0,26	
6.	wskazuje bohaterów utworu i analizuje ich kreacje (rozpoznaje bohaterów i sposoby ich kreowania) interpretuje kreację bohaterów	4	0,58	
7.	wskazuje słowo - klucz i wykorzystuje je w odczytaniu sensu utworu	5	0,45	
8.	rozpoznaje funkcję tekstu i wskazuje środki językowe służące tej funkcji; rozpoznaje w tekście językowe środki artystycznego wyrazu	6	0,14	
9.	wskazuje konteksty utworu i wykorzystuje je w interpretacji	7	0,42	
10.	podsumowuje obserwacje analityczne, formułuje wnioski interpretacyjne	8	0,20	
11.	pisze tekst spójny, stosując właściwą dla interpretacji utworu zasadę kompozycyjną, przestrzegając zasad jego organizacji; nadaje mu właściwy kształt graficzny.	II	0,57	3
12.	pisze stylem o cechach indywidualnych, komunikatywnym, jasnym i swobodnym, dostosowanym do tematu i formy wypowiedzi.	III	0,48	3
13.	pisze językiem zgodnym z obowiązującą normą	IV	0,46	10
14.	pisze zgodnie z normą ortograficzną i interpunkcyjną	V	0,51	2

Tabela nr 28. Łatwość umiejętności tematu 2 (PR)



Wykres nr 80

Powyższa tabela i wykres wskazują, że zdający w silnie zróżnicowanym stopniu posiadli umiejętności analizy i interpretacji utworu literackiego. W porównaniu z tematem nr 1 łatwość poszczególnych czynności jest jednak nieco niższa. Wynika to z faktu, że duża część zdających pisząc wypracowanie skoncentrowała się na relacjonowaniu treści opowiadania Idy Fink oraz ukazaniu holocaustu w literaturze, nie podejmując, czego wymagał temat, wystarczających czynności analitycznych i interpretacyjnych. Piszący najlepiej radzili sobie z określeniem tematu i problematyki utworu (umiejętność nr 2), wskazaniem bohaterów (umiejętność nr 6) – zadania te okazały się umiarkowanie trudne. Również stosunkowo nieźle wypadło wskazanie i wykorzystanie w interpretacji słowa klucza oraz określenie kontekstów (umiejętności 7 i 9).

Wyniki osiągnięte przez zdających w umiejętnościach dotyczących kompozycji, stylu, języka i zapisu w wypracowaniach zarówno na temat 1, jak i 2, są zbliżone, choć w temacie nr 2 wypadły one nieco gorzej. Czynności te można zaliczyć do trudnych oraz umiarkowanie trudnych. W zakresie kompozycji stylu i zapisu zdający najczęściej uzyskiwali wynik jednopunktowy, co świadczy o średnim poziomie opanowania przez nich umiejętności porządkowania wypowiedzi i pisania zgodnie z regułami ortografii. W dziedzinie języka większość (ponad 50% piszących) osiągnęło wynik czteropunktowy, co również świadczy o średnim opanowaniu przez nich umiejętności w tym zakresie. Najczęściej popełnianymi błędami językowymi były błędy składniowe.

## 5. Wnioski końcowe

### Poziom podstawowy.

Wyniki egzaminu pisemnego z języka polskiego na poziomie podstawowym świadczą, że mimo wysokiej zdawalności był to egzamin umiarkowanie trudny dla zdających. Wskaźnik łatwości, który dla Arkusza I wynosi 0,56, i średni wynik 38,95 punktu informują, że statystyczny zdający uzyskał na poziomie podstawowym średnio ok. 56% możliwych do zdobycia punktów. Jednak wyniki procentowe czy punktowe, choć satysfakcjonujące, nie

dają pełnego obrazu osiągnięć statystycznego maturzysty. Obraz ten pozwala stworzyć dopiero analiza stopnia opanowania przez zdających umiejętności sprawdzanych na egzaminie i określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych. Umiejętności te na egzaminie sprawdzane były przez dwa zadania – test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu i pisanie własnego tekstu na jeden z podanych tematów związanych z literaturą. Wyniki egzaminu dostarczają informacji, że zdający znacznie lepiej opanowali umiejętności związane z rozumieniem czytanego tekstu nieliterackiego, niż umiejętności składające się na tworzenie własnego tekstu. Większość umiejętności sprawdzanych zadaniami testu okazała się dla zdających łatwa, bardzo łatwa lub umiarkowanie trudna. Dlatego też to właśnie uzyskany wynik testu na czytanie ze zrozumieniem pomógł uzyskać próg zaliczenia zdającym, którzy mieli duże problemy z napisaniem wypracowania. Nieupoważniony byłby jednak wniosek, że wszystkie umiejętności związane z rozumieniem czytanego tekstu zostały przez zdających w pełni opanowane. Analiza wyników poszczególnych zadań składających się na test dostarcza informacji, że choć zdający dość dobrze opanowali umiejętności związane z odtwarzaniem informacji zawartych w tekście, to umiejętności przetwarzania informacji sprawiają im jeszcze spore problemy. Problemy te dotyczą przede wszystkim umiejętności związanych z odkrywaniem struktury tekstu, związków między jego częściami, a także rozpoznawaniem rodzaju tekstu. Ważna jest też umiejętność funkcjonalnego wykorzystania wiadomości, zwłaszcza z dziedziny nauki o języku. Nie należy więc porzucać ćwiczeń sprawdzających rozumienie czytanego tekstu, lecz kontynuować je, zwracając uwagę na te obszary, które przyszłym maturzystom mogą sprawić problemy na egzaminie.

Znacznie większe problemy mieli zdający z zadaniem wymagającym napisania własnego tekstu na podstawie zamieszczonego fragmentu tekstu literackiego pochodzącego z kanonu lektur szkolnych. Zadanie to wykazało, że przystępujący do egzaminu absolwenci szkół ponadgimnazjalnych mają spore problemy z pisaniem poprawnego pod względem językowym i stylistycznym, spójnego i logicznego tekstu. W wielu sprawdzanych przez egzaminatorów pracach widoczna była duża schematyczność kompozycji wypowiedzi, razila potoczność (najprawdopodobniej całkowicie nieświadoma) stylu, ubóstwo słownictwa oraz nieumiejętność konstruowania poprawnych i logicznych zdań (zwłaszcza podrzędnych). Zdający przepisywali całe fragmenty tekstów, traktując je jako własną wypowiedź, nadużywali cytatów, które w wypowiedziach zajmowały często więcej miejsca, niż komentarz piszącego. Na wyeliminowanie tych zjawisk powinni więc zwrócić szczególną uwagę nauczyciele przygotowujący do egzaminu przyszłych maturzystów. Najtrudniejsze jednak dla zdających były umiejętności związane z analizą tekstu literackiego. Zdający w większości nie znali zasad analizy tekstu, często mylili analizę ze streszczeniem, nie potrafili dotrzeć do ukrytych znaczeń tekstu. Wielu z nich w ogóle zrezygnowało z pisania o tekście zawartym w arkuszu egzaminacyjnym, przywołując jedynie swoją, często mocno ograniczoną, wiedzę o utworze/utworach. Wiedzy tej na ogół nie potrafili wykorzystać w sposób funkcjonalny. Aby poprawić ten stan nauczyciele powinni poświęcać wiele czasu pracy z tekstem, uwzględniając zasady jego analizy.

Dużej uwagi wymagają także umiejętności wnioskowania i formułowania opinii i ocen, które na egzaminie okazały się trudne dla zdających.

### **Poziom rozszerzony**

Do pisemnego egzaminu z języka polskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło około 30% zdających. Większość z nich stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących. Przystępujący do egzaminu powinni wykazać się opanowaniem umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego. Analiza wyników świadczy jednak, że zadania egzaminacyjne okazały się dla zdających trudne – wskaźnik łatwości 0,45. Na poziomie rozszerzonym egzaminu maturalnego z języka polskiego nie przewidziano progu zaliczenia, uzyskany przez zdającego wynik był umieszczany na

świadectwie. Arkusz egzaminacyjny dla poziomu rozszerzonego (Arkusz II) zawierał dwa tematy egzaminacyjne wymagające od zdającego napisania dłuższej wypowiedzi na jeden z nich. W obu tematach punktem wyjścia dla piszących była analiza i interpretacja (na poziomie idei i sposobu organizacji) dołączonych do tematów egzaminacyjnych tekstów. Teksty pochodziły głównie spoza podstawy programowej. Wyniki egzaminu na poziomie rozszerzonym, a zwłaszcza analiza sprawdzanych przez oba zadania umiejętności, dowiodły, że wiele tych umiejętności było dla zdających trudne. Szczególnie trudna okazała się dla zdających analiza i interpretacja porównawcza tekstów poetyckich w temacie 1. Podobnie jak na poziomie podstawowym, widoczny był brak znajomości zasad analizy tekstów poetyckich, brak znajomości terminologii teoretycznoliterackiej, bądź też nieumiejętne jej stosowanie, brak umiejętności rozpoznawania cech języka i stylu tekstów oraz rozpoznawania związków między nimi. Zdający najczęściej interpretowali teksty intuicyjnie, rzadko zdarzało się, że interpretacja była wynikiem wnikliwej analizy. Analizę i interpretację prozy (temat 2) zdający często zastępowali relacjonowaniem treści, jeżeli już podejmowali czynności analityczne, to skupiali się głównie na idei utworu, całkowicie pomijając organizację tekstu. Podobnie jak na poziomie podstawowym, piszący nie zawsze potrafili podsumować swe rozważania. Do stosunkowo najlepiej opanowanych umiejętności należało budowanie spójnego tekstu i posługiwanie się poprawnym językiem, stylem, ortografią i interpunkcją. Choć umiejętności te nie należały do łatwych, na poziomie rozszerzonym zostały opanowane zdecydowanie lepiej niż na poziomie podstawowym. Z przyszłymi maturzystami wybierającymi na egzaminie poziom rozszerzony należy więc pracować przede wszystkim nad umiejętnościami analityczno-interpretacyjnymi, zwłaszcza zaś nad analizą porównawczą tekstów oraz analizą tekstu na poziomie sposobu organizacji.

**6. Wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego według powiatów.**

Powiat	Arkusz I								Arkusz II							
	Zdających	Średnia	Odc. st.	Mediana	Dominanta	Maks	Min	Rozstęp	Zdających	Średnia	Odc. st.	Mediana	Dominanta	Maks	Min	Rozstęp
bełchatowski	1040	38,36	10,46	38,50	38	69	6	63	377	17,64	6,26	17,00	16	35	0	35
kutnowski	860	40,36	11,89	40,00	36	70	2	68	171	21,27	6,54	20,00	20	39	7	32
łaski	317	39,06	11,51	39,00	33	68	9	59	124	17,64	6,98	17,00	15	36	3	33
łęczycki	381	35,30	11,26	35,00	35	67	0	67	71	19,00	5,48	18,00	17	35	4	31
łowicki	585	41,22	9,67	42,00	43	68	9	59	107	20,70	6,66	19,00	17	40	6	34
łódzki wschodni	225	39,28	10,90	39,00	37	67	11	56	63	17,62	7,31	16,00	16	35	5	30
opoczyński	696	35,71	11,16	35,00	35	69	7	62	190	22,71	6,66	22,00	21	40	5	35
pabianicki	748	42,59	10,91	43,00	42	69	0	69	246	15,31	7,10	15,00	14	37	0	37
pajęczański	275	35,66	11,95	34,00	31	66	9	57	81	17,38	5,63	17,00	20	31	6	25
piotrkowski	178	28,70	10,40	28,00	21	64	8	56	44	19,18	6,00	18,00	18	33	6	27
poddębicki	219	41,26	9,32	41,00	45	65	15	50	53	23,74	6,86	23,00	22	38	12	26
radomszczański	940	38,39	11,74	39,00	43	67	5	62	340	18,79	6,24	18,00	16	40	4	36
rawski	415	38,22	10,76	38,00	34	66	9	57	134	19,42	5,74	19,00	17	35	6	29
sieradzki	951	40,89	10,74	41,00	41	67	9	58	313	19,94	6,70	19,00	17	39	4	35
skierniewicki	43	36,56	12,19	36,00	32	64	13	51	3	13,33	1,15	14,00	14	14	12	2
tomaszowski	807	37,16	9,77	37,00	39	65	7	58	223	21,74	6,89	22,00	27	37	2	35
wieluński	746	40,14	10,57	40,00	38	65	7	58	114	22,46	7,93	21,00	19	40	3	37
wieruszowski	238	35,48	10,57	35,50	34	66	11	55	88	18,61	6,10	18,00	18	31	3	28
zduńskowolski	619	39,21	10,78	39,00	40	68	6	62	196	19,80	6,68	18,00	16	39	0	39
zgierski	869	39,00	11,36	39,00	38	69	9	60	256	17,68	7,84	16,50	14	39	1	38
brzeziński	124	36,47	10,96	37,00	36	63	9	54	30	17,37	8,30	17,00	17	38	3	35
m.Łódź	7098	40,02	11,58	40,00	41	70	0	70	2577	15,99	7,26	15,00	13	40	0	40
m.Piotrków Trybunalski	1083	38,64	10,71	39,00	45	69	8	61	316	19,14	6,14	19,00	17	36	3	33
m.Skierniewice	586	43,15	10,54	44,00	45	68	9	59	181	20,24	7,36	19,00	19	38	3	35
buski	458	38,24	9,65	39,00	41	65	0	65	79	20,25	7,39	20,00	19	40	6	34
jędrzejowski	818	33,72	11,86	33,00	21	67	6	61	159	16,94	6,97	16,00	10	40	2	38
kazimierski	226	41,53	12,22	42,00	53	67	8	59	58	13,17	5,63	13,00	10	31	3	28
kielecki	408	36,95	11,25	36,50	38	66	1	65	34	19,76	4,82	20,00	20	28	10	18
konecki	596	39,11	13,53	39,00	39	70	4	66	74	20,54	7,24	20,00	20	36	3	33
opatowski	362	37,21	10,81	38,00	40	69	5	64	55	15,09	5,87	14,00	9	32	5	27
ostrowiecki	1106	41,46	10,63	42,00	38	70	6	64	248	17,46	7,05	17,00	17	34	1	33
pińczowski	308	35,52	11,18	35,00	27	69	0	69	53	13,91	7,05	13,00	11	32	1	31
sandomierski	708	37,24	10,82	37,00	35	67	6	61	116	18,20	7,87	19,00	20	40	2	38
skarżyski	834	35,37	11,53	36,00	40	70	4	66	98	17,16	5,42	16,00	16	36	4	32
starachowicki	822	39,94	11,15	40,00	42	68	11	57	152	22,49	6,48	24,00	27	36	3	33
staszowski	732	35,59	11,57	36,00	37	70	6	64	154	15,74	5,67	15,00	13	31	2	29
włoszczowski	426	36,35	12,52	36,00	21	70	5	65	71	19,72	7,03	20,00	21	38	4	34
m.Kielce	3406	39,69	10,90	40,00	41	70	0	70	626	20,27	7,27	19,50	19	40	3	37

## SPIS TREŚCI

### Część I

#### Egzamin ustny

1. Opis populacji	str. 2
2. Opis egzaminu	str. 2
3. Wyniki egzaminu ustnego	str. 2
3.1. Wyniki egzaminu ustnego absolwentów LO i LP w woj. łódzkim i świętokrzyskim	str. 4
3.2. Wyniki zdających egzamin ustny według wielkości ośrodków	str. 4
3.3. Wyniki egzaminu ustnego mężczyzn i kobiet	str. 5
4. Porównanie wyników egzaminu ustnego i pisemnego	str. 8
5. Uwagi końcowe	str. 9

### Część II

#### Egzamin pisemny

1. Uwagi wstępne	str. 9
1.1 Opis populacji zdających język polski na egzaminie maturalnym w województwie łódzkim i świętokrzyskim	str. 9
2. Opis arkuszy egzaminacyjnych z języka polskiego	str. 11
3. Wyniki egzaminu maturalnego	str. 17
3.1. Zdawalność egzaminu maturalnego z języka polskiego	str. 17
3.2. Statystyki opisowe Arkusza I	str. 18
3.3. Wyniki Arkusza I absolwentów LO i LP	str. 19
3.4. Wyniki Arkusza I dla Łodzi i województwa łódzkiego oraz Kielc i województwa świętokrzyskiego	str. 20
3.5. Porównanie wyników Arkusza I w różnej wielkości ośrodkach	str. 22
3.6. Porównanie wyników Arkusza I mężczyzn i kobiet	str. 24
3.7. Statystyki opisowe Arkusza II	str. 26
3.8. Wyniki Arkusza II absolwentów LO i LP	str. 26
3.9. Wyniki Arkusza II dla Łodzi i województwa łódzkiego oraz Kielc i województwa świętokrzyskiego	str. 28
3.10. Porównanie wyników Arkusza II w różnej wielkości ośrodkach	str. 30
3.11. Porównanie wyników Arkusza II mężczyzn i kobiet	str. 32
4. Analiza arkuszy egzaminacyjnych w podtestach	str. 33
4.1. Analiza łatwości zadań Arkusza	str. 34
4.2. Analiza testu	str. 35
4.3. Analiza umiejętności sprawdzających rozumienie czytanego tekstu.	str. 36
4.4. Analiza wypracowań (tworzenia własnego tekstu)	str. 36
4.5. Analiza tematu 1	str. 42
4.6. Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 1	str. 48
4.7. Analiza tematu 2	str. 50
4.8. Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 2	str. 55
4.9. Analiza łatwości zadań Arkusza II	str. 56
4.10. Analiza tematu 1	str. 61
4.11. Analiza tematu 2	str. 67
4.12. Analiza łatwości umiejętności sprawdzanych przez temat 2	str. 74
5. Wnioski końcowe	str. 76
6. Wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego według powiatów	str. 79